

**JMG – INSTITUTIONEN FÖR
JOURNALISTIK, MEDIER OCH
KOMMUNIKATION**

WHO'S THAT GIRL?

En kvalitativ text- och bildanalys av hur Anna Kinberg Batra framställdes och porträtterades i svensk dagspress inför partiledarvalet 2015

Av Jessica Kjellström & Annica Levin Lundberg

Examensarbete:	15 hp
Program:	Medie- och kommunikationsvetenskap
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt-2016
Handledare:	Orla Vigsø
Kursansvarig:	Malin Sveningsson

Abstract

Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Medie- och kommunikationsvetenskap
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt-2016
Handledare:	Orla Vigsø
Kursansvarig:	Malin Sveningsson
Examinator:	Britt Börjesson
Sidantal:	53
Antal ord:	19 790
Nyckelord:	Kvinnlig politiker, partiledare, medielogik, nyhetsvärdering, gatekeeping, framing, priming, kroppens semiotik, retorik, metaforer, stereotyper, genus.

Syfte:	Att undersöka hur en blivande partiledare, i detta fall Anna Kinberg Batra, porträtteras och framställs inför partiledarvalet.
Teori:	Medielogik, nyhetsvärdering, gatekeeping, framing, priming, kroppens semiotik, retorik, metaforer, stereotyper, genus.
Metod:	Kvalitativ text- och bildanalys.
Material:	109 artiklar från fyra svenska dagstidningar, Aftonbladet, DN, Expressen och SvD, under perioden 10 december 2014 till 10 januari 2015.

Resultat: I de 109 artiklar som analyserats fick Anna Kinberg Batra (AKB) sällan komma till tals själv, utan blev oftare kommenterad och beskriven av andra. Intervju med AKB återfanns endast i två artiklar. Det var stort fokus på hennes offentliga roll och endast i några enstaka artiklar nämns hennes privatliv. Störst fokus var på politiska händelser där AKB ofta fungerade som talesperson för Moderaterna och Alliansen. Texterna var ofta kritiska och/eller lyfte negativa händelser. Det fokuserades nästan ingenting på genus eller hennes könstillhörighet. Majoriteten av artiklarna var neutrala, men i de fall vinkel fanns var det oftare negativt och förminskande än positivt. Positiva värdeord som använts var främst kunnig, kompetent och erfaren. Negativa var undvikande, tystlåten, otydlig, för kontrollerad och försiktig.

86 bilder har analyserats. Majoriteten av bilderna föreställer presskonferenser, framförallt från decemberöverenskommelsen. De flesta bilder var tagna i ett grodperspektiv vilket gav konnotationer till makt och ledarskap. Ytterst få bilder från AKBs privatliv syns i tidningarna. De som gått att finna har varit vimmelbilder tillsammans med maken, David Batra. Väldigt få bilder har varit genusstereotypa. I de fall de återfanns var AKB leende, hade ett förminskande och "flickigt" kroppsspråk eller stod passiv och underordnad aktiva män. Bilderna förminskade henne oftare än de förstärkte henne, men majoriteten av bilderna var neutrala. Dock ger AKBs naturliga kroppsspråk och minspel negativa konnotationer då hon av naturen är väldigt rak och stel och där ansiktsdragen drar neråt. Tillsammans med texten gav bilderna ofta en negativ bild av AKB.

Förord

Stort tack till alla de som på något sätt varit delaktiga i att denna uppsats kunnat skrivas!

Ett extra stort tack till vår handledare Orla Vigsø, som kommit med kloka råd och som tålmodigt svarat och peppat oss under arbetets gång. Även våra familjer som stått ut med vårt prat om uppsatsen under denna vår förtjänar ett extra tack. Tack för ert stöd, att ni kommit med kloka råd och att ni sett till att vi ibland varit tvungna att lägga arbetet åt sidan för att göra helt andra saker.

Vi har haft väldigt roligt tillsammans under arbetet och kan konstatera att vi lärt oss mängder genom arbetet med denna studie och vi inser att vi knappast kommer att se på bilder i nyhetsmedia på samma sätt som tidigare, utan vara betydligt mer kritiska och ifrågasättande än vad vi tidigare varit.

Göteborg, 26 Maj 2016

Annica & Jessica

Executive summary

The purpose of this thesis is to examine how a future political party leader, in this case Anna Kinberg Batra, were portrayed in newspapers before she was elected. The newspapers included in this study are Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Aftonbladet and Expressen.

In 2015, the Swedish political party Moderaterna elected a new leader. For the first time in the history of Moderaterna, they didn't elect a man but a woman, Anna Kinberg Batra (AKB), to lead the party. Most people in Sweden have no deeper knowledge about the people who the parties nominate to become political party leaders. This allows media to create and shape the image of the nominee. The first impression often remains, which means that media have great power over how the nominated party leader is perceived and what image the voters will have of him or her.

There are two core issues on which this thesis is based. The first one is how AKB is portrayed in the text, in the picture and in the combination of the two. To answer this, we've broken it up into two questions; What words, and what kind of pictures, are used to portray her? The second issue is how she's allowed to be heard/make her point of view heard?

To answer the questions above, the thesis uses a qualitative text and image/picture analysis of a total of 109 articles and 86 pictures.

The main result shows that she rarely gets to give her own account of things. She's more often commented and described by others. She only gets interviewed in two of the 109 articles. The main focus is on her public role as a politician and only a few articles brings up her private life.

Very few articles mention or bring up the fact that she is a woman and the articles mainly focus on political events. She's portrayed more negatively than positively in the text, but most of the articles portray her neutrally. She's described with positive value words such as knowing, skilled and experienced, but also with negative words such as evasive, quiet, unclear and too controlled and careful.

The majority of the analysed pictures were taken at different kinds of press meetings and conferences. Very few were taken from AKBs personal life. The few personal pictures that we found were taken on the red carpet at premieres with her husband. The pictures of AKB were usually taken from below which gives connotations to power and leadership.

The pictures were rarely gender specific, but those that we found portrayed AKB as smiling and with a reducing “girly” body language or standing passive and submissive to active men. She was reduced more often than she was empowered in the pictures, but the majority of the pictures were neutral. AKBs natural stiff body language and downward facial features affects the interpretation of the pictures negative, even in neutral pictures.

The text and pictures combined often gave a negative image of AKB. AKB were often portrayed as the spokesperson for Alliansen and Moderaterna in pictures together with critical text. Along with the pictures, in which AKB often looked annoyed or a little constricted, affect the perception and portrayal of her negatively.

Keyword: female politician, political party leader, media logic, news value, gatekeeping, framing, priming, body semiotic, rhetoric, metaphor, stereotypes, gender.

Innehållsförteckning

Introduktion	1
Textens disposition.....	1
Bakgrund	1
Inomvetenskaplig relevans	4
Utomvetenskaplig relevans.....	4
Syfte och frågeställningar.....	6
Tidigare forskning	7
Studier i Sverige.....	7
Studier utanför Sverige.....	8
Uppsatser	10
Teoretiskt ramverk	11
Medielogik.....	11
Nyhetsvärdering.....	12
Gatekeeping.....	13
Framing	14
Priming.....	15
Kroppens semiotik	16
Avstånd i bild.....	18
Retorik	18
Metaforer och stereotyper.....	20
Genus.....	21
Metod	23
Metodval.....	23
Textanalys.....	23
Bildanalys	24
Urval och avgränsningar	24
Aftonbladet	25
Expressen	25
Dagens Nyheter.....	25
Svenska Dagbladet	25
Tillvägagångssätt	26
Problem under arbetet	27
Trovärdighet och tillförlitlighet	27
Resultat och analys	29
Hur framställs och porträtteras AKB i kombinationen text och bild?.....	29
Storlek och genre.....	29
Sträng och stel.....	29

Undvikande och ställd	31
Rakryggad och kompetent	31
Duell	32
Retoriska element	32
Hur framställs och porträtteras AKB i text?	33
Vinkel och genrer	33
Stereotyper och genus	33
Yrkesrelaterade egenskaper	35
Förminskning och förstärkning	36
Budskap och metaforer	37
Vilka ord används för att porträtteras AKB?	38
Kunnig, erfaren, undvikande och tystlåten	38
Hur porträtteras AKB i bild?	38
Storlek och situationer	38
Kameravinkel och kroppsspråk	39
Offentlig och privat	40
Utstrålning	41
Avstånd	41
Stereotyper och genus	42
Förminskning och förstärkning	43
Interaktion med betraktaren	45
Hur tillåts AKB komma till tals?	46
Vem talar och hur sker det?	46
Framställning	47
Tidsligt fokus	48
Avslutning	49
Sammanfattning	49
Slutdiskussion	50
Vidare forskning	53
Referenser	54
Bilagor	58
Bilaga 1. Frågedokument	58
Bilaga 2. Textanalys-sammanfattning/ tidning	61
Bilaga 3. Bildanalys- urval	67

Introduktion

Moderaterna valde 2015 en ny partiledare. För första gången valdes inte en man, utan en kvinna, Anna Kinberg Batra, att leda partiet. Denna studie har undersökt, och visar på hur fyra av Sveriges största tidningar, morgon- och kvällspress, framställde, porträtterade och lät henne komma till tals inför partiledarvalet. Porträtteringen och framställningen kom med stor sannolikhet att påverka människors uppfattning om henne. Vi kommer i texten skriva AKB när vi benämner Anna Kinberg Batra.

Textens disposition

Uppsatsen är upplagd på följande sätt. Efter inledningen följer bakgrunden till varför studien görs, vilken relevans den har och syfte och frågeställningar. Vidare kommer tidigare forskning och studiens teoretiska ramverk. Efter detta följer metodkapitlet som innehåller metodval, urval, avgränsningar, vilka problem som uppkommit under arbetet och hur vi förhållit oss till dem. Detta kapitel avslutas med studiens trovärdighet och tillförlitlighet. Därefter presenteras resultat och analys och uppsatsen avslutas med en sammanfattning, slutdiskussion och våra förslag på vidare forskning. Bilagor med mer ingående analysresultat finns bifogat längst bak.

Bakgrund

De flesta i Sverige har sällan en djupare kunskap eller känner ens till de personer som blir nominerade av ett parti till att bli partiledare, vilket gör att det som syns i media ofta skapar den bild man som läsare och väljare får av personen. Det första intrycket är ofta det som stannar kvar, vilket gör att medierna har en stor makt över hur personen uppfattas och vilken bild som fastnar hos läsaren. Läsaren skapar en bild utifrån sina referensramar när en text läses eller en bild ses (Ledin & Moberg 2010:153). Enligt forskarna Maria Grafström, Pernilla Petrelius Karlberg och Karolina Windell pekar forskning på att medier har en allt större och viktigare roll i att forma uppfattningar och skapa åsikter om organisationer. Medierna blir således konstruktörer och förmedlare av uppfattningar och idéer om organisationer och dess ledare. Hur de framställer och porträtterar, positivt eller negativt, påverkar hur ledaren och organisationen uppfattas (Grafström, Petrelius-Karlberg & Windell 2013:9).

I Sverige anses medierna ha ett socialt ansvar. Det sociala ansvaret innefattar vissa samhällliga skyldigheter så som höga professionella kriterier. Dessa innefattar informativitet, korrekthet,

objektivitet, sanning och balans. Medierna får själva reglera i vilken utsträckning dessa skyldigheter följs, så länge de håller sig inom lagens ramar och undviker allt som kan uppmuntra till brott och förtryck (Hvitfeldt, 1985:74). Trots journalisters strävan efter objektivitet så påverkas alltid nyhetsmaterialet av redaktionella processer så som nyhetsvärdering (Hvitfeldt, 1985:20). Redan innan händelsen eller information blir en nyhet görs ett val om det ska rapporteras om det eller inte. Vilka som sedan kommer till tals och vilka bilder som väljs ut påverkar hur nyheter kan komma att tolkas av läsaren. Det är då intressant att se vilka artiklar och bilder som gått hela vägen i nyhetsprocessen och hur dessa porträtterar AKB.

Forskning visar att visuell kommunikation är mer effektiv än skriftlig, då hjärnan minns bilder bättre än text (Newton, 2008:98). Därför vill vi undersöka hur en blivande partiledare porträtteras i text och bild. Vi menar att kombinationen är intressant. Att analysera texten ger en djupare kunskap då vi exempelvis genom texten kan studera ordval, finna undertoner och se hur AKB kommer till tals. Bilden är intressant att studera då den är det första man ser, näst efter rubrik, vid tidningsläsning (Carlsson & Koppfeldt, 2008:41). Läsaren skapar sig utifrån den en bild av personen eller händelsen. Den uppfattningen kan sedan finnas kvar, förstärkas eller bli motsatt efter att texten lästs. Bilden kan också göra att intresset för texten minskar och att texten kanske inte alls läses. I det sistnämnda blir då den uppfattning som skapats utifrån bilden den som stannar kvar i minnet hos läsaren. Bilder kan också fungera som bevis. Om läsaren tar del av en text, men inte är säker på sanningshalten bidrar bilden till att stärka texten och ger på så sätt ett bevis för att texten är sann (Rodriguez & Dimitrova, 2011:50).

Det har gjorts flera studier tidigare som har visat på ett det är stor skillnad mellan hur kvinnor och män inom politiken beskrivs, porträtteras och kommer till tals. Forskning visar att medierna historiskt sett nästan alltid har skrivit kvinnlig framför politiker när det handlar om kvinnor, men inte skrivit manlig politiker när det handlat om män (Jarlbro, 2013:52). Kvinnor porträtteras oftare leende, medan män ofta har en mycket beslutsam och handlingskraftig uppsyn (Jarlbro, 2013:65-69). Andra studier visar att kvinnliga politiker får andra frågor än manliga politiker. Kvinnorna får oftare än män frågor om privatlivet, hur de tar hand om sig, utseendet och hur de får ihop ekvationen familj och arbete (Hammarlin & Jarlbro, 2014:57). Enligt en studie av Maria Edström går det att se skillnader, beroende på kön, i vilka vinklar och positioner som används för att porträttera näringslivsrepresentanter (Edström 2002:25-28). Skillnaderna blir mindre mellan könen, men skillnader finns fortfarande. Vad detta beror på är inte helt klarlagt men det går att misstänka att ett flertal saker har påverkat. Bland annat kan det bero på att det talas om och arbetas med jämställdhet i

skolor och samhället i stort i större utsträckning än vad som gjordes tidigare (Skolverket 2016, SCB 2014). Idag diskuteras även jämställdhet och genus i större utsträckning än tidigare inom mediehusen (Tv4-gruppen, Preutz, 2013). Att fler kvinnor finns på den politiska arenan och i partiledarposition idag har säkert också påverkat hur medier idag framställer och porträtterar politiker. Feministiskt Initiativs intåg på den politiska arenan tror vi också har gjort att ämnet diskuteras och att utveckling skett mot en mer lika behandling i medierna.

Att det är skillnad på hur kvinnor och män framställs på film och inom reklam är många överens om. Det är bara att öppna i stort sett vilken veckotidning som helst eller sätta på tv:n eller datorn för att se det. Även forskning visar på att det finns skillnader (Statens medieråd, Gungören & Karlin, 2013). Mannen framställs många gånger som en hjälte, någon som är stark och ensam, medan kvinnan framställs som sexig och/eller omhändertagande. Ofta är mannen aktiv medan kvinnan är passiv. Kvinnor är ofta leende och män arbetande (Jarlbro, 2013:65-69). Det är inte bara i det fiktiva som skillnaderna finns, det är även skillnad på hur verkliga män och kvinnor skildras i media, vilket diskuteras flitigt. Det debatteras, facebookas och twittras om det (Gunnarsson; Karlsten, 2014).

Det finns, som vi just visat, tidigare forskning, både nationell och internationell inom vårt valda område, men vår studie skiljer sig på några delar. Det som skiljer vår studie från andra är dels att vi undersöker hur en *blivande* partiledare framställs och porträtteras, personen ifråga är ännu inte vald eller varit i något stort mediedrev och vi undersöker både text, bild och kombinationen text och bild.

När vi inledde arbetet med studien trodde vi att texterna skulle vara relativt könsneutrala, men att bilderna skulle vara mer typiskt kvinnliga. Det vill säga att bilderna på AKB skulle vara leende, med fokus på yttre attribut, att AKB framställs som sexig eller söt och att bilderna inte skulle utstråla makt. Vi trodde också att det skulle vara skillnad mellan hur morgon- och kvällspress framställt henne samt att ideologiskt nära tidningar, Expressen; DN och SvD skulle vara mer positiva än Aftonbladet som är motsatt ideologisk. Vi trodde att AKB skulle komma till tals själv, dels genom längre intervjuer men också genom att hennes tankar och idéer för framtida politik skulle komma fram, men att kommenterande och beskrivande texter skulle vara vanligast. Resultatet visade sig delvis bli ett annat. Vi kommer i slutdiskussionen närmare att gå in på vilka delar som inte alls visade sig stämma, vilka som delvis stämde och i vilka delar våra antaganden var korrekta.

Inomvetenskaplig relevans

Studien är relevant utifrån flera perspektiv. Vi menar att studien kan bygga vidare på och komplettera tidigare forskning inom området. Denna tidigare forskning och våra kopplingar till den presenteras längre fram i uppsatsen. Vår studie är inte en jämförelsestudie mellan kvinna och man, utan undersöker endast en kvinna. Vi menar dock att det är intressant att ändå ha med forskning som gjort jämförelser för att kunna se skillnader och likheter med hur kvinnor tidigare framställts och porträtterats, och för att kunna jämföra våra resultat mot. Vår studie bidrar till en mer utvecklad och nyare bild av hur en kvinnlig politiker framställs och porträtteras. Vi anser det intressant att titta på hur det ser ut när det inte handlar om skandaler, utan ”bara” en politiker som är på väg att få ett mycket betydelsefullt och ansvarsfullt uppdrag. Som vi uppfattar det, saknas det även forskning som i dessa sammanhang undersöker kombinationen av text och bild. De studier vi funnit analyserar text eller bild, men inte kombinationen i den utsträckning som vi gör. Bilderna har i vissa fall omnämnts, men i bisatser och utan djupare analys. Bilder kan även på ett annat sätt en text få oss att göra vissa förgivet taganden och associationer samt få oss att känna vissa känslor. Vi menar att text och bild hör tätt samman och att det därför är viktigt att titta på samspelet dem emellan. Då regeringens budget blev nedröstad hösten 2014 befann sig svensk politik i en ovanlig och speciell situation. Det pratades om att utlysa nyval vilket skulle innebära att AKB som nominerad partiledare för Moderaterna även skulle komma att bli statsministerkandidat. När sedan decemberöverenskommelsen¹ valdes framför ett nyval satte det igång en ny konversation i nyhetsmedierna där intern kritik mot AKB lyftes upp. Denna situation satte stor press på AKBs roll vilket påverkade nyhetsrapporteringen om henne. Trots att hon inte är inblandad i någon skandal eller mediedrev är det ändå en nyhetsvinkling som kan ha påverkat hur AKB porträtterats innan hon blev vald som partiledare.

Utomvetenskaplig relevans

Den utomvetenskapliga relevansen ser vi på flera plan. Det är intressant för de tidningar vi undersökt, men också andra mediehus kan vara betjänta av att veta hur en kvinnlig partiledare framställs och porträtteras. Det är intressant för Moderaterna att se hur deras blivande partiledare framställdes och porträtterades. Studien kan ge dem kunskap om hur människor skulle kunna uppfatta AKB. Studien kan även ge (M) indikationer på vad partiet kan behöva arbeta mer med för

¹ Decemberöverenskommelsen var den överenskommelse som gjordes på annandag jul 2014, över partigränserna för att ett nyval inte skulle ske och för att en minoritetsregering skulle kunna regera enklare i Sverige.

att få fram en mer positiv eller neutral bild i media av AKB eller andra politiker. Vi ser också en relevans i att det ofta är de ämnen och frågor som det skrivs om i media som diskuteras och som människor har synpunkter kring (McCombs & Shaw, 1972; Carroll & McCombs, 2003:37). Utifrån det kan man fundera på om den bild som medierna ger av politiker påverkar allmänhetens uppfattning av politikerna. Detta kommer inte vår studie besvara, men det kan vara en ingång för vidare forskning.

Syfte och frågeställningar

Syfte

Studiens syfte är att undersöka hur en blivande partiledare, i detta fall Anna Kinberg Batra, framställs och porträtteras inför partiledarvalet.

Frågeställningar

- Hur framställs och porträtteras AKB i text, bild och i kombination av de två?
 - Vilka ord används för att porträttera AKB?
 - Vilken sorts bilder används för att porträttera AKB?
- Hur tillåts AKB komma till tals?

Tidigare forskning

Det finns en mängd litteratur och tidigare forskning som är mer eller mindre närbesläktad med vår studie. I följande kapitel presenteras de som vi funnit mest relevanta och därför valt att använda oss av.

Det finns en stor mängd forskning, som vi tidigare presenterat ett urval av, på hur politiker porträtteras i medier utifrån ett genusperspektiv. Mycket av den forskningen har visat på skillnader mellan könen i hur framställan och presentation sker, men indikationer finns på att skillnaden mellan könen minskar (Hammarlin & Jarlbro, 2014:142-144; Egelrud & Ekbrant 2014; Svensson & Karlsson, 2015). Men trots att skillnaderna minskar så visar forskningen fortfarande på vissa skillnader i både bild och text (Bromander, 2012; Hammarlin & Jarlbro, 2014:57ff; Jarlbro:47ff).

Studier i Sverige

Gunilla Jarlbro har gjort flera studier och skrivit flera böcker som rör området denna studie berör. Hon har bland annat skrivit *Genusmedveten journalistik* (Jarlbro, 2013) och tillsammans med Mia-Marie Hammarlin har hon skrivit *Kvinnor och män i offentlighetens ljus* (Hammarlin, & Jarlbro, 2014). *Genusmedveten journalistik* tar bland annat upp mycket tidigare gjord forskning inom området som bland annat presenterar hur kvinnor och män representeras i medierna, om vem, vad och hur ofta kvinnor får uttala sig, hur dubbelbestraffning används i medietexter, och att ordet kvinnlig nästan alltid står framför politiker när det handlar om kvinnor, men att det inte står manlig framför politiker när det är en man (Jarlbro, 2013:29ff, 47ff). Att kvinnlig står framför politiker kan enligt Jarlbro tolkas som att kvinnan är en avvikare från normen (Jarlbro, 2013:53). Boken tar upp många intressanta exempel på hur kvinnor och män skildras olika i media, exempelvis att kvinnor i flera fall jämförs med sagofigurer, men att män inte gör det i lika stor utsträckning. I slutet av boken ges också några handfasta tips på hur förändring skulle kunna ske (Jarlbro, 2013:56ff, 83-ff). Boken har förutom ökad kunskap om genus och journalistik ökat vår medvetenhet om att bilder som vid en första anblick inte är problematiska ur ett genusperspektiv, blir det när personerna byts ut till män (Jarlbro, 2013:70).

Kvinnor och män i offentlighetens ljus (Hammarlin & Jarlbro, 2014) handlar, precis som titeln antyder, om mediebilderna av folkvalda politiker. Boken är en del av ett större forskningsprojekt som handlar om mediedrev och vilka som figurerar i dem. I boken presenteras det att det historiskt går att se att kvinnliga politiker som exempelvis Mona Sahlin, Maud Olofsson och Annie Lööf inte blivit

beskrivna som intelligenta, kompetenta och erfarna, utan de har snarare blivit beskrivna med vem de har en relation till och att det är därför som de kommit så långt (Hammarlin & Jarlbro, 2014:58-60). I boken presenteras studier som visar att kvinnliga politiker får andra frågor än vad manliga politiker får. Kvinnorna får oftare än män frågor som handlar om deras privatliv, hur de tar hand om sig, utseendet och hur de får ihop ekvationen familj och yrkesroll (Hammarlin & Jarlbro, 2014:57). Vår studie kommer knyta an till flera saker som tas upp i dessa två böcker. Vi kommer bland annat i vår studie kunna se om kvinnlig fortfarande står framför politiker, om AKB beskrivs och kopplas samman med sin egen kompetens och erfarenhet, eller med andras, om hon jämförs med sagofigurer, vilka ord som används för att beskriva henne samt om frågor om privatlivet finns med och vad de i så fall handlar om.

En studie av Maria Edström, *Mediebilderna av kvinnliga chefer i svenskt näringsliv* (Edström, 2002), visar på skillnad i vilka bilder som används, beroende på könet hos den som porträtteras. Den studien handlar om vilka vinklar och positioner som används för att porträttera näringslivsrepresentanter. Ofta porträtteras kvinnor leende medan män ofta har en mycket beslutsam och handlingskraftig uppsyn (Edström, 2002:25-28.) I vår studie kommer vi att studera både bild och text och se hur AKB framställs och porträtteras utifrån denna tidigare forskning.

I Tobias Bromanders studie *Politiska skandaler - Behandlas kvinnor och män olika i massmedier* (Bromander, 2012) framgår att kvinnor och män framställs och porträtteras olika vid skandaler. Kvinnors skandaler tenderar att bevakas mer omfattande än mäns och mot män finns en större förståelse och förlåtelse. Han visar också att det historiskt varit skillnad i hur kvinnor och män porträtterats. Studien visar att både män och kvinnor porträtteras neutralt i viss utsträckning men att skillnader som finns mellan könen kan vara problematiska ur ett demokratiperspektiv. Vår studie kan, trots att vi endast tittar på en kvinna, tillföra kunskap som är relevant i kombination med Bromanders studie. Det är intressant att titta på hur det ser ut om det inte handlar om skandaler, utan ”bara” politiker som är på väg att få ett mycket betydelsefullt och ansvarsfullt uppdrag.

Studier utanför Sverige

Även utanför Sveriges gränser finns forskning som vår studie kan relatera till. Global Media Monitoring Projekt, GMMP, som Sverige deltar i, är den undersökning som är mest omfattande i världen vad gäller kvinnor och män i nyhetsmedierna (Macharia, 2015). Undersökningen har skett fem gånger sedan starten 1995, Sverige har medverkat sedan år 2000 och den svenska studien heter Räkna med kvinnor (Edström & Jacobsson, 2015). De tidningar som är med i vår studie var alla

med när studien genomfördes 2015. I GMMP finns båda kvalitativa och kvantitativa data och man tittar på en mängd saker. Exempelvis tittar man på om det finns könsstereotypa reportage, språk eller bilder som nedvärderar kvinnor, genusmedvetna reportage eller reportage som glorifierar mäns våld mot kvinnor (Jarlbro, 2013:22-25, Edström & Jacobsson, 2015). Flera av de saker som GMMP undersöker kommer denna studie också att studera så som om ett genustypiska artiklar finns och om språk eller bilder som nedvärderar kvinnor.

Studien *Disturbing Femininity* från 2013 av Kirsten Hvenegård-Lassen har bland annat studerat hur Danmarks första kvinnliga statsminister Helle Thorning-Schmidt porträtterades i de opinionsbildande danska tidningarna inför valet 2011 (Hvenegård-Lassen, 2013). Studien visar att journalisterna hade svårt att förhålla sig till det faktum att hon var kvinna. Thorning-Schmidt vållade, som titel antyder, journalisterna problem med hur de skulle porträttera henne. Hon beskrevs ofta som en udda person som inte följde de regler, normer och ideal som en politiker förväntas följa. Det var å andra sidan i stort sett omöjligt för henne att göra det då de var skapade utifrån ett normativt manligt perspektiv. Thorning-Schmidt fick ofta beröm för att hon inte spelade ”genuskortet”, alltså drog fördelar av att hon var kvinna. Journalisterna berömde ofta hennes affärsmässiga sätt och professionalism, samtidigt som de använde hennes kvinnliga attribut när de porträtterade henne. Ofta anspelades det på utseende och kropp, framförallt hennes höga klackar (Hvenegård-Lassen, 2013, Hammarlin & Jarlbro, 2014:132-136). Vår studie kan relatera till denna då flera likheter mellan AKB och Thorning-Schmidt finns. AKB skulle exempelvis kunna bli Sveriges första kvinnliga statsminister.

I den amerikanska studien *Competent Enough, but Would You Vote for Her?* (Bligh m.fl, 2012) undersöks bland annat relationen mellan politikerns kön, rapporteringen i medierna och vem väljaren väljer att rösta på. I studien har forskarna mätt attityder hos väljare. De har tittat på attityder hos gruppen före och efter att de fick läsa positiva och negativa artiklar om respektive utvald politiker. I studien framkommer det att negativa artiklar har stor betydelse för hur väljaren kommer att rösta. Detta är intressant då vår studie kommer undersöka hur en blivande partiledare framställs och porträtteras. Baserat på deras forskning skulle slutsatser göras om Moderaternas väljarframgångar utifrån vårt resultat. Dock skulle vidare studier behöva göras för att säkerställa kopplingar.

Uppsatser

Vi har även funnit ett antal uppsatser som berör närliggande områden. Vi har valt ut tre som vi finner extra intressanta och som vi därför har valt att använda oss av.

I uppsatsen *Djävulen syns i detaljerna* (Möllborn & Söderstedt, 2007) undersöks om det finns någon skillnad i hur en kvinnlig- och en manlig politiker i nutid framställs och porträtteras i medier. Studien är en kvalitativ analys av hur Mona Sahlin och Fredrik Reinfeldt framställdes i artiklar från DN, Expressen, GP, och Sydsvenskan och kom till slutsatsen att det inte fanns så stora skillnader mellan hur de porträtterades utifrån ett genusperspektiv, men att symboliskt våld fanns i vissa artiklar. Båda porträtterades negativt. Största skillnaderna som författarna fann var att Reinfeldt verkade ha stöd från partiet medan Sahlin inte verkade ha det och att Sahlin fick mer personligt riktad kritik än vad Reinfeldt fick. (Möllborn & Söderstedt, 2007:59-61).

Genusaspekter eller partipolitik (Egelrud & Ekbrant, 2014) undersöker utrymme och framställning av partiledare en månad innan valet 2014. Den undersöker om köns- och partitillhörighet påverkar framställningen. Studien har undersökt artiklar i Expressen, DN, SvD och Aftonbladet.

Uppsatsskrivarna utförde en kvantitativ innehållsanalys och i deras resultat går att finna att partiledarna för de större partierna fick störst utrymme samt att flera stereotyper fanns. Kvinnor log i större utsträckning på bild än vad männen gjorde (Egelrud & Ekbrant, 2014:37).

Kvinnliga individer, manliga politiker (Svensson & Karlsson, 2015) undersöker hur manliga- respektive kvinnliga partiledare framställdes i medier under valet 2014. Uppsatsskrivarna utförde en kvantitativ innehållsanalys i tidningarna DN, SvD, Aftonbladet och Expressen. Resultatet som gick att utläsa var att det inte var så stor skillnad på hur män och kvinnor framställdes, men att det däremot fanns en stor skillnad på hur de framställdes i dagspress och kvällspress (Svensson & Karlsson, 2015:24-27).

Vår studie är närbesläktade med dessa trots att vi inte studerat exakt samma tidningar eller metoder eller gjort jämförelse mellan kön. Vi har tittat på vilka frågor som de ställt till texterna i sina studier för att göra vårt frågedokument och vi har även relaterat vårt resultat till deras resultat i vår resultat och analyskapitel.

Teoretiskt ramverk

För vår analys har vi valt ett antal teoretiska utgångspunkter. I detta kapitel kommer en presentation av dem och en förklaring till hur vi har använt dem i studien.

Medielogik

Vilken makt som journalister och medier har över hur väljare uppfattar politiker och vilka val som sedan görs är svårt att veta, men i och med att väljaren sällan har någon direkt kontakt med politikerna så är det oftast via medierna, som bild och uppfattning av personerna skapas.

Mediernas funktion är att informera, granska och vara ett forum för debatt (Hadenius, Weibull & Wadbring, 2011:29). Det journalistiska förhållningssättet ska vara objektivt, sakligt och opartiskt (Strömbäck, 2009:142; Hvitfeldt, 1985:74). Medierna är viktiga för att demokratin ska fungera och kan ”vara mäktiga i de att de påverkar människors känslor och tankar, samtidigt som de kan vara helt maktlösa i den meningen att det är andra än massmedierna själva som bestämmer över deras innehåll” som Professor Kent Asp formulerade det (Asp, 1986:342).

För att kunna nå igenom allt brus som finns måste journalisterna förenkla och reducera mängden information för att nå läsaren. Det finns för mycket information i relation till uppmärksamheten (Strömbäck 2009:172). För att komma runt problemet och göra innehållet så konkurrenskraftig som möjligt används olika verktyg och tekniker (Strömbäck, 2004:129). Verktygen är ofta tillspetsningar, förkortningar, intensifiering, personifiering och stereotypisering. Detta kan förklaras som medielogik (Nord & Strömbäck, 2009:130). Begreppet myntades 1979 av sociologerna David Altheide och Robert Snow. De beskriver medielogiken som den process i vilket media presenterar och sänder information (Altheide & Snow, 1979:10). Om något beskrivs som sensationellt och tydligt personifierat kring en person som är välkänd är sannolikheten att det når igenom bruset större än om samma sak hade beskrivits exakt som det var, utan någon tillspetsning eller om den kanske till och med anonymiserats. Medielogiken påverkar inte bara nyhetsredaktionerna utan bidrar även till samhällets medialisering. Organisationer som vill fånga människors uppmärksamhet och sprida information måste först fånga mediernas uppmärksamhet (Strömbäck, 2004:129). Samhället anpassar sig till mediernas arbetssätt och logik genom att följa deras nyhetsvärdering (Asp genom Strömbäck, 2004:129). Att AKB är en elitperson som både fungerar som ledare för Moderaterna och för Alliansen gör henne till ett utmärkt objekt för personjournalistiken, eller personifiering, som är en del av medielogiken. I svensk nyhetsk historia har det ofta varit personer som suttit vid makten, ofta

kungligheter, som blivit uppmärksammade vilket går att se än idag, men istället för kungligheter är det politiker (Hvitfeldt, 1985:29-30). Nyheter och händelser om specifika personer anses också vara mer intressanta än nyheter om hela kollektiv (Hvitfeldt, 1985:30).

Nyhetsvärdering

Då verkligheten är obegränsad men mediernas format är begränsade, som vi beskrev ovan, innebär det att journalistiken och redaktionerna måste göra ett antal val. Händelser måste omformas och anpassas efter nyhetsmediet (Hvitfeldt, 1985:20). Valen består i vad som ska uppmärksammas, vem som ska få komma till tals och hur, vilka citat och ord ska användas samt hur stort utrymme nyheten får (Strömbäck, 2004:120). Dessa val kommer påverka nyhetens vinkel och hur den uppfattas. Trots att journalistiken strävar efter att objektivt spegla verkligheten gör valen att nyhetsinnehållet snarare är en rekonstruerad, och i vissa fall förvrängd, bild av verkligheten (Hvitfeldt, 1985:20).

Håkan Hvitfeldt har tagit fram en lista, eller formel som han själv benämner det, som består av 10 punkter som beskriver vilka faktorer som har betydelse vid nyhetsvärdering. En nyhet bör innehålla någon av följande aspekter (Hvitfeldt, 1985:18).

1. Politik, ekonomi, brott och olyckor
2. Kort geografiskt eller kulturellt avstånd
3. Händelser och förhållanden
4. Övriga sensationella eller överraskande
5. Elitpersoner
6. Enkelt beskrivet
7. Viktigt och relevant
8. Utselas under kort tid och om ett visst tema
9. Negativa inslag
10. Elitpersoner som källor

Ju fler aspekter en nyhet innehåller, desto större chans att den fångas upp av medierna och rapporteras om (Hvitfeldt, 1985:120). Nyheter med eller om AKB innehåller ofta flera av aspekterna, så som kort geografiskt och kulturellt avstånd, ofta viktigt och relevant samt innehåller en elitperson, AKB, och ofta även källor från elitpersoner.

Gatekeeping

Att välja ut vilken information som går vidare till att bli nyheter och artiklar skulle vara omöjligt utan gatekeeping, ett begrepp som använts av kommunikationsforskare sedan 1950-talet. Gatekeeping beskriver processen där journalister och redaktioner väljer ut, skriver, redigerar, positionerar, repeterar och formar informationen till en nyhet (Shoemaker, Vos & Reese, 2009:73). Journalister överöses med information från tidningar, tv, internet, nyheter och deras källor och fungerar som grindväktare som aktivt väljer vilken information som går vidare eller inte i processen (Strömbäck, 2004:29). Det är dessa grindväktare, eller gatekeepers som väljer vad som ska uppmärksammas och vilket sätt verkligheten som ska återspeglas (Strömbäck, 2004:38). I tidiga gatekeeping-studier såg man enbart processen som en port eller grind (the gate) där information passerade in eller ut, utan någon större fokusering eller tankar om gatekeepers arbete. På senare tid har det dock visat sig att gatekeeping är en mer komplex process som innehåller beslut om hur stor plats en nyhet får, vart den ska placeras, vilka bilder och hur mycket det ska skrivas om den. Gatekeeping handlar alltså inte endast om vad som blir en nyhet eller inte utan även om hur den formas (Shoemaker, Vos & Reese, 2009:75).

Gatekeeping-processen påverkas av redaktionens och journalistens ideologiska och moraliska idéer vilket kan komma att påverka hur information förpackas och vinklas (Shoemaker, Vos & Reese, 2009:80). Gatekeeping är en central del av nyhetsvärderingsprocessen och förekommer genom nyhetsvärderingens alla led (Hvitfeldt, 1985:21). De artiklar där AKB figurerar, har gått igenom flera grindar där delar av informationen valts ut att gå vidare medan andra delar valts bort. Redaktionens slutgiltiga förpackning av informationen och spegling av verkligheten kan komma att påverka hur allmänheten uppfattar och tänker om AKB och på så sätt spelar gatekeeping-processen stor roll i porträtterandet av henne i medier.

Gatekeepingprocessen gäller inte bara händelser och text utan även bilder. Foton är sällan helt neutrala utan påverkas av fotografen som tar dem (Bissell, 2000:1). En kamera är i sig själv neutral men så fort en fotograf, som i det här fallet fungerar som en gatekeeper, hanterar den så förvinner allt hopp om neutralitet. Fotografen försöker genom foton att spegla världen, men genom val av vinkel och fokus blir istället fotot en rekonstruktion av världen. Olika ljus och vinklar kan ge ny mening åt bilder och påverka hur mottagare uppfattar bilden. Med hjälp av bilder kan nyhetsredaktioner ge en artikel en helt ny innebörd eller en ny vinkel (Bissell, 2000:2). Bilder kan på så sätt påverka hur vi uppfattar och tolkar texter. Ett fotografi går precis som information till nyheter

igenom en gatekeeping-process. Processen startar redan hos fotografen som genom val av motiv, vinkel och ljus påverkar vilken del av verkligheten som ska förevigas. Bilderna går sedan vidare till nyhetsredaktionen där en redaktör väljer vilka bilder som går vidare och vilka som väljs bort. Därefter beskärs eventuellt bilderna för att bättre passa in med övrigt nyhetsmaterial. Hur bilden är beskuren och var den placeras på sidan är också en del av processen som i sin tur kommer påverka hur läsarna uppfattar både text och bild (Mral & Olinder, 2011:85; Newton, 2001:76). Det är då intressant att undersöka vilka bilder på AKB som valts ut, beskrivits och placerats. Alla dessa faktorer kan komma att spela roll i hur hon porträtteras och uppfattas.

Framing

I likhet med gatekeeping, där redaktionella val påverkar vilken del av en händelse eller nyhet som ska lyftas fram, så används framing för att belysa en viss vinkel eller aspekt av en händelse. Framing, eller gestaltningsteorin som det också kallas, handlar om hur medierna påverkar människors uppfattning av verkligheten. Genom att framställa händelser på vissa sätt sätter medierna ramar för hur händelsen tolkas och upplevs. Nyhetsmedier försöker spegla verkligheten och visa upp en objektiv bild, men de redaktionella valen påverkar vad som visas och vad som väljs bort (Hvitfeldt, 1985:20).

Medieprofessorn Robert Entman menar att framing i medier består av två delar, urval och framträdande (1993:52). Vissa aspekter lyfts fram och ramar in händelsen för ett större nyhetsvärde. Genom framing kan ideologier spridas och uppfattas som den sanna bilden. Framing kan göra viss information mer framträdande genom repetition, placering eller genom att förknippa dem med kulturella symboler (Entman, 1993:53). Då vissa delar av informationen eller av en händelse väljs ut och lyfts fram är det snarare en rekonstruerad bild av verkligheten som ses än en spegelbild (Strömbäck, 2009:119-121). Framing används inte bara för att ge nyheter en viss vinkel, utan används även för att förenkla information och anpassa den efter nyhetsluckor och sändningstider. Framing kan då användas för att förklara komplexa frågor och göra dem lättillgängliga och anpassade efter publikens tidigare förförståelse om ämnet (Scheufele & Tewksbury, 2007:12).

Vi har även undersökt den visuella framingen i materialet. Inom journalistiken frammar journalister och fotografer bilder genom urval och beskärning. De kan välja ut en bild framför andra där vissa attribut är mer framträdande än andra (Rodriguez & Dimitrova, 2011:52). Situationen i bilder är ofta inte lika tydliga som i text och vissa attribut kan vara svåra att identifiera utan text. Redaktioner kan

genom val av bild och text skapa ett samband mellan dem. Mottagarna kan se detta samband genom ledtrådar som leder dem i en viss riktning (Rodriguez & Dimitrova, 2011:52).

Visuell framing påminner om gatekeeping processen där viss information väljs framför en annan av olika skäl. Vad gäller visuell framing så finns det relativt få studier gjorda. Lulu Rodriguez och Daniella Dimitrova försöker i sin studie *The levels of visual framing* reda ut olika begrepp och tekniker inom visuell framing (2011:48). De skriver att bilder är kraftfulla framingverktyg då de inte är lika påträngande som text vilket gör dem till en mindre kognitiv belastning. Forskning pekar på att visuella frames ofta vinner över textbaserade när det är konflikter mellan dem (Fergusson genom Rodriguez & Dimitrova, 2011:50). Rodriguez och Dimitrova beskriver att detta kan bero på att foton kan skapa starkare känslor hos mottagarna då bilder ligger närmare till verkligheten än ord samt att synen föregår språket (2011:50).

I studien undersöks hur tidningarna använder sig av framing, i text och bild, för att porträttera AKB och händelser runt henne. Vi har undersökt om den tidigare forskning som visar att morgontidningar generellt sett är mer benägna att gestalta politik utifrån sak, medan kvällstidningar oftare gestaltar politik utifrån skandal eller spel (Strömbäck 2009:185) korrelerar med vårt undersökta material.

Priming

Priming, tillsammans med framing, anses vara en förlängning av dagordningsteorin och kallas ibland för dagordningsteorins andra nivå då de alla tre innefattar sambandet mellan människor kognitiva scheman och mediernas makt (Strömbäck, 2004:37). Professorerna Beverly Roskos-Ewoldsen och David Roskos-Ewoldsen beskriver det som att vår hjärna och vårt minne fungerar som ett associativt nätverk. Med hjälp av det som benämns som noder och länkar kan hjärnan koppla samman flera noder med varandra och på det sättet få hjärnan att associera (Roskos-Ewoldsen & Roskos-Ewoldsen, 2009:178). Priming är sambandet mellan yttre stimuli, vilket i vår studie är tidningsartiklar, och bedömningar som människor gör av det (Roskos-Ewoldsen & Roskos-Ewoldsen, 2009:178; Strömbäck, 2004:39). Olika människor reagerar olika på noderna beroende på om man har negativa eller positiva laddningar av länkarna mellan noderna. Det som för en person är positivt kan för en annan vara negativt eller neutralt. Jesper Strömbäck citerar Fiske och Taylor i sin bok *Makt, Medier och Sambälle*: ”Fenomenet som kallas priming beskriver effekterna av tidigare hämtad information när det gäller tolkningen av ny information. Mer specifikt handlar priming om det faktum att tankar som nyligen och ofta har aktiverats är lättare tillgängliga än tankar som inte har aktiverats nyligen” (Fiske & Taylor genom Strömbäck 2009:116).

Starkare priming har större effekt på människors omdömen och beteenden. Primingens styrka beror på dess frekvens och hur länge en priminghändelse utspelas (Roskos-Ewoldsen & Roskos-Ewoldsen, 2009:179). Om någon ofta framställs som kompetent är sannolikheten stor att vi som läsare kommer att uppfatta den som det (Fiske & Taylor, 2013:450). Det är osäkert hur starka primingeffekterna verkligen är, men att effekterna finns är det ingen tvekan om (Strömbäck 2009:117).

I forskning gjord på politisk priming är tanken att nyhetsmedier inte påverkar vad människor tänker om något, men att de däremot påverkar vilken information människor använder när de bedömer något (Roskos-Ewoldsen & Roskos-Ewoldsen, 2009:184). Om medier fokuserar på en viss händelse inom politiken, vilket i vårt fall är tiden innan AKB blev vald och regeringskrisen, kommer människor att döma politiken och bilda en allmän uppfattning om den personen utifrån hur väl hen hanterar den specifika situationen (Roskos-Ewoldsen & Roskos-Ewoldsen, 2009:184). Då hösten och vintern 2014 gick i politikens tecken var det något som det rapporterades mycket och ofta om. Om AKB ofta porträtterades på ett visst sätt kan detta påverkat den allmänna uppfattningen av henne.

Kroppens semiotik

För att analysera hur AKB porträtterats i bild har vi valt att använda oss av teorier som studerar ansiktets och kroppens semiotik.

Professor Orla Vigsø menar att den avbildade personen kommunicerar på olika sätt genom ansikte och kropp. Hållning, position, vinkel och ansiktsuttryck kommunicerar något om den avbildade och vad den personen förmedlar (Vigsø, 2004:79).

Kroppsemiotiska tolkningsscheman för att analysera ansiktsuttryck, kroppshållning och interaktion hos de avbildade har tagits fram av forskaren Radan Martinec (2001:123-130). Då vi endast vill analysera hur en person, AKB, porträtteras i bild har vi valt att fokusera på kroppshållning och ansiktsuttryck vilka kallas *modalitet* och *känsloläge*² (Martinec, 2001:123-130). Modalitet innebär hur osäker eller säker en person är på att utföra något samt hur villig eller ovillig personen är att utföra det. I bild går det att se kroppens modalitet genom kroppens lutning eller genom en muskelspänning/avslappning (Martinec, 2001:124).

- Osäkerhet realiseras genom muskelspänning och säkerhet/själsäkerhet genom avslappning.

² Känsloläge- som Martinec kallar affect och som Vigsø benämner emotion

- Vilja realiseras genom en framåtlutning av kroppen medan en ovilja realiseras genom en bakåtlutning.

Ju mer spänd personen ser ut att vara, desto större osäkerhet uppfattas personen ha. Likaså ju mer avslappnad personen ser ut att vara, desto större säkerhet finns. Detsamma gäller för framåtlutning av kroppen, ju skarpare desto större villighet finns hos personen och ju skarpare bakåtlutning desto större ovilja (Martinec, 2001:124). Känsloläge behandlar uppvisandet av känslor i bilden. Känsloläge fokuserar särskilt på ansiktet då det är i ansiktet som de flesta känslor kan avläsas (Martinec, 2001:126). Det kan finnas kulturella skillnader i uttryck och tolkning av känslor men en del känslor finns oavsett kulturell bakgrund och kallas här för primära känslolägen. Dessa känslor är glädje, sorg, rädsla, förvåning, ilska, avsky och intresse. Primära känslolägen kan delas in i två grupper: handlingsbaserade och värdebaserade (Martinec, 2001:126). Handlingsbaserade känslolägen innebär generellt större rörelser än de värdebaserade. De aktualiseras genom dimensionerna öppen-stängd och framåt-bakåt. Dessa dimensioner gäller ansiktet och huvudet, även om axlar, armar, händer och ibland hela kroppen är inblandade. Öppen-stängd dimensionen gäller ögonen och munnen medan framåt-bakåt gäller huvudets rörelser. Värdebaserade känslolägen har att göra med upp-ner lägen och i ansikten innefattar de ofta ögonvrån och mungiporna (Martinec, 2001:127). Positiva känslolägen realiseras genom uppåtgående mungipor och ögonvrån medan de negativa realiseras med nedåtgående. En stängd mun med en huvudrörelse framåt realiserar de aktiva känslolägena. En öppen mun, öppna ögon och en bakåtgående huvudrörelse realiserar de reaktiva känslolägena. De resterande känslolägena är kombinationer av handlings- och värdebaserade känslolägen.

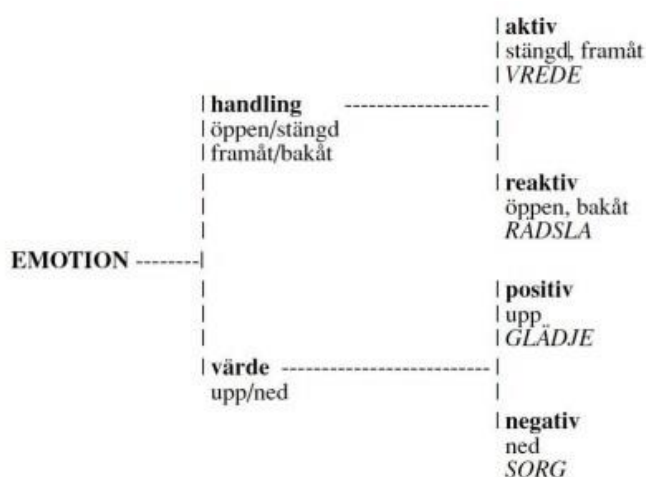

Fig. 1. Känslolägenas dimensioner. Källa: Vigso, 2004:82

Avstånd i bild

Det upplevda avståndet och distansen till den porträtterade i bild påverkas av hur bilden är skuren. Bilder som är beskurna så att endast personens ansikte syns upplevs som personliga och beskrivs enligt Anders Björkqvall som en extrem närbild (Björkqvall, 2009:41). En bild där personens ansikte och axlar syns upplevs även den som personlig men kallas istället för vanlig närbild och kopplas ofta till det avstånd som personliga samtal hålls inom (Björkqvall, 2009:41).

Avstånd där människor inte kan beröras men ändå är relativt nära kallas för socialt avstånd. Ofta är bilden beskuren så att man ser personens hela kropp, men den kan även vara beskuren från midjan. Det sociala avståndet uppfattas ofta som mer opersonligt (Björkqvall, 2009:42).

Retorik

Genom att titta på det retoriska så går det att hitta saker som annars kan vara lätta att missa. En text informerar inte enbart, utan påverkar också den som läser (Hellspong, 2012:99). Vigsø, beskriver den retoriska situationen så här ”Någon försöker övertyga någon om något på ett visst sätt vid en bestämd tid och på en bestämd plats” (Vigsø, 2010:217). I följande avsnitt kommer en förklaring till de retoriska element vi använt.

Journalisterna och redaktionerna gör en mängd retoriska val för att skapa den vinkel som de önskar av en händelse eller en person. Exempel på retoriska val är val av kameravinkel, bildbeskrivning, vilket tema man väljer och ordval. Genom att göra dessa val så sker en indirekt argumentation för den tes som journalisten eller tidningen vill få fram (Mral, 2008:63).

De retoriska elementen används i denna studie för att titta på:

- Om och hur ethos, logos och pathos finns i artiklarna.
- Vilka ord- och bildval som gjorts för att beskriva personen och hur det kan påverka läsaren.

För att förklara ethos, logos och pathos har vi citerat den definition som Brigitte Mral har i Mediernas språk (Mral, 2008:69).

”Ethos: De argument som bygger på talarens person och trovärdighet, den karaktär som talaren/sändaren vill tillskriva sig själv för att skapa förtroende och väcka tillit hos publiken.

Logos: De argument som talar till mottagarens förnuft, såväl fakta som andra former av saklig argumentation.

Pathos: De känslor som talaren söker väcka hos mottagarna för att övertyga dem.”

Vi har även använt oss av den mer utförliga beskrivning som syns nedan.

Appellform	Karaktäristik
Logos	Appell till läsarens rationella ställningstagande. Håller sig till ämnet, saklig bevisföring utifrån fakta. Strävar efter objektivitet. Neutralt ordval, anonym stil, behärskat framförande. Styrka: tankens klarhet och stringens. Svaghet: pedantisk, tråkig.
Ethos	Appell i kraft av personlighetsdrag eller karaktär. Bygger på läsarens förtroende för avsändaren på grund av dennes klokhet/kompetens, moraliska karaktär eller vänliga inställning mot läsaren. Är inte strikt bunden till situationen; känslorna för avsändaren kan finnas före, under och efter kommunikationen - man kan skilja på primär ethos som finns hos läsaren innan kommunikationen, och sekundär ethos som skapas i kraft av själva kommunikationen.
Pathos	Appell som bygger på läsarens känslor och sinnestillstånd i situationen. Kan bygga på såväl positiva känslor (glädje, medkänsla, munterhet, sexuell upphetsning) som negativa (hat, avsky, upprördhet). Mycket situationsbunden och flyktig. Iögonfallande stil, värdeladdat ordval.

Figur 2. Appellformer (Vigsø, 2010:221)

Då vi vill se hur AKB framställts och porträtterats är ordval som gjorts av mycket stor vikt. Vilka ord som används spelar mycket stor roll för hur läsare uppfattar och tolkar en text. Ord som används för att beskriva en person är ofta en tydlig markör för att få en uppfattning om personen, vilket vi genom att undersöka ordval i kombination med AKB kan se. Vi tittar även efter om ethos, logos och

pathos används inverterat, vilket betyder att de istället används för att förminska AKB snarare än förstärka och bygga.

Metaforer och stereotyper

Genom att jämföra med något vi känner till mer, kan det göra att det som annars skulle vara svårt att förstå blir mer begripligt. (Ekström & Morberg, 2012:25) En abstrakt händelse eller ett fenomen jämförs och förklaras med en metaforisk bild, det vill säga en generaliserad förenkling (Höijer, 2008:150). Metaforer används alltså för att förklara och sammanfatta händelser (Mral & Olinder, 2011:25). I bild använder fotografer metaforer för att förstärka, förtydliga eller ge ett budskap en ny vinkel (Bergström, 2011:116). Metaforer kan både vara universella och kulturella och används i vardagsspråket. Metaforer som är typiskt Europeiska är tillväxt-, drama- och spelmetaforer (Höijer, 2008:150). Ofta förekommande i politiska nyheter är sport-, kamp-, makt- och stridsmetaforer. Forskning visar att användning av metaforer som sport och spel för att gestalta politik förstärker människors misstro mot politiker och politik och användning av metaforer för att beskriva det som sker tenderar också att tränga undan politikens sakinhåll. Man beskriver oftare skeenden och händelser i stället för politiken i sig (Strömbäck 2009:183-185). Metaforer kan förstås olika och få olika betydelse beroende på vem som tolkar dem (Ekström & Morberg, 2012:25).

I studien undersöks om och i så fall vilka metaforer som används i samband med AKB och diskuterar även hur det kan påverka läsarens bild av henne.

Även stereotyper används för att göra saker mer begripliga. Människan behöver generalisera för att kunna ta in delar av det överflöd av information som finns runt omkring (Edström, 2006:36). Walter Lippmann introducerade begreppet stereotyp och beskriver det som ”förenklade bilder i våra huvuden” (Lippmann, 1922:3) Människan förenklar och kategoriserar utifrån tidigare erfarenheter och kunskaper. Stereotyper används för att förse oss med en uppsättning av förväntningar som förklarar vissa beteenden och finns i en mängd genrer (Hinton, 2003:93). Kategoriseringen sker ofta automatiskt och kan ske så tidigt som vid första mötet. Vi lägger märke till människors ålder, etnicitet och kön och placerar dem sedan i olika kategorier. Varje kategori används sedan för att aktivera en stereotyp (Hinton, 2000:94, 96). Könstereotyper är kopplade till kvinnors och mäns traditionella sociala roller (Hinton, 2003:93). Med hjälp av stereotyper upprätthålls en del av den symboliska och sociala ordningen där mannen är norm och kvinnan underordnad och avvikande (Edström, 2006:37-38). Att exempelvis skriva kvinnlig politiker när en politiker av kvinnligt kön beskrivs, men inte manlig politiker när det gäller en man kan tolkas som att kvinnan är avvikande från normen (Jarlbro,

2013:53). Stereotyper baseras på fördomar och kan vara både negativa och positiva (Edström, 2006:36).

I boken *Genus – hur påverkar det dig?* listar Helena Josefson olika kvinnliga stereotyper och normer för kvinnlighet (Josefson, 2005:31):

- Lösningorienterad
- Anpassningsbar och flexibel
- Bra mamma
- Empatisk
- Omhändertagande och vårdande
- Känslosam
- Attraktiv och sexig
- Mjuk och öppen med sina känslor
- ”Lagom” självständig. Hon ska kunna stå på sig, men inte för mycket.

Josefson lyfter även några manliga stereotyper och normer (2005:26):

- Ekonomiskt ansvarig
- Sport- och teknikintresserad
- Kontrollerad och återhållsam
- Stark och självständig
- Prestera och vara en ”vinnare”
- Inte vara känslosam
- Vara ”bättre” än kvinnor
- Rationell

I studien undersöks om och i så fall vilka stereotyper som går att urskilja i mediernas rapportering om AKB och hur dessa kan påverka läsaren.

Genus

Det finns två centrala begrepp inom genusforskningen och de är *kön* och *genus*. Med kön menar man oftast det biologiska könet och med genus syftar man på det sociala könet (Jarlbro, 2013:11). Med sociala könet menas att könskategorierna kvinna och man är socialt konstruerade. Kön och genus som begrepp myntades av antropologen Gayle Rubin på 1970-talet. Rubin menade att genus är en

kulturell tolkning snarare än en biologisk och att det är sociala relationer som har gjort att vi gör uppdelning manligt/kvinnligt och man/kvinna (Jarlbro, 2013:11). Att tolka begreppen kön och genus är dock inte helt enkelt. Genusforskaren Yvonne Hirdman menar att det inte är så enkelt som att genus är en social konstruktion utan att det även är en maktkonstruktion mellan kvinnor och män (Jarlbro, 2013:12). Hon kallar denna konstruktion för *genussystemet* (Jarlbro, 2013:12).

Genussystemet är en ordningsstruktur av kön där kvinnan är underordnad mannen (Hirdman, 1988:7). Enligt Hirdman är ordningen baserad på två logiker. Den första är dikotomin, att manligt och kvinnligt är olika och bör hållas isär, där manligt är det positiva och kvinnligt det negativa. Den andra är baserad på en hierarki där mannen är norm och det ”mänskliga” medan kvinnor står för det avvikande. Kvinnor har enligt detta system en lägre social status än män. Hirdman beskriver det som att män och kvinnor ingår ett genuskontrakt i vilket det finns konkreta föreställningar om hur män och kvinnor ska agera mot varandra, vilka roller de har i förhållanden och vilka redskap som tillhör vilket kön. Genuskontraktet är ”insocialiserat” och ”ärvs” från generation till generation (Hirdman, 1988:16).

Att man är norm och kvinna är underordnad tar sig även i uttryck i medierapportering. Det rapporteras i större utsträckning om kvinnors familjeliv och relationer vilket implicit drar tankarna till hur de ska hinna med att både ta hand om familj och sköta landets politik (Jarlbro, 2013:50). Det sker då en dubbelbestraffning i texten genom att de antingen beskrivs som en dålig mor eller som en dålig politiker. Dubbelbestraffning är en del av Berit Ås, professor i socialpsykologi, fem härskartekniker (Ås, 1982:49). Dubbelbestraffning innebär att allt man gör blir fel, antingen gör man för mycket av en sak eller för lite av det. Inom politisk medierapportering har kvinnor som försökt anpassa sig efter den manliga politikerrollen ofta porträtterats som aggressiva och/eller som dåliga mödrar som inte tar sig tid för sina barn (Jarlbro, 2013:56).

Vi anser att genus är relevant för vår studie då det finns artiklar, bilder och text som går i linje och kan förklaras med genusteorier. Vi har i vår studie tittat på text och bild utifrån ordningsstrukturen som beskrivs ovan och utifrån det analyserat och tolkat det vi sett. Vi har undersökt om även AKB dubbelbestraffas i artiklarna och i så fall på vilket sätt.

Metod

I det här avsnittet kommer metodval och tillvägagångssätt att tas upp. Urval och avgränsning kommer diskuteras samt de problem som uppkommit under arbetets gång och hur vi förhållit oss till dem.

Metodval

Då studien ämnar undersöka hur fyra tidningar framställer och porträtterar en tilltänkt partiledare har en kvalitativ text- och bildanalys valts. Kvalitativa metoder lämpar sig bättre vid djupgående analyser än kvantitativa och helheten kan på ett annat sätt komma fram i en kvalitativ analys (Esaiasson m fl. 2012:210). I en kvalitativ textanalys finns det två grundfrågeställningar, att systematisera innehållet och att kritiskt granska innehållet (Esaiasson m fl. 2012:211). Vi har huvudsakligen kritiskt granskat innehållet, utan att för den skull göra en kritisk diskursanalys, men har även systematiserat en del av materialet. Kritisk diskursanalys var initialt ett alternativ, men efter diskussioner med en av institutionens främsta inom just kritisk diskursanalys, Orla Vigsø, valde vi att inte göra det. I en kritisk diskursanalys finns ett flertal delar som inte hade varit relevant för denna studie. En kvantitativ analys hade varit applicerbar för att undersöka vilka ord och bilder som använts, samt för att se frekvens och utrymme av olika slag (Esaiasson m fl., 2012:197). Men då vi inte bara vill undersöka detta, utan vill se hur AKB framställs och porträtteras ansåg vi att en kvalitativ metod var bättre lämpad. En fördel med kvantitativa studier jämfört med kvalitativa är att det med större säkerhet och i större utsträckning går att generalisera resultat, men då vi vill undersöka hur AKB porträtterades under en utvald tidsperiod är detta inte relevant. Därför har vi valt att göra en utökad text- och bildanalys, där retorik och mikro- och makrostruktur finns med.

Textanalys

Textanalysen har utgått från textanalytisk metod som beskrivs i *Metoder i kommunikationsvetenskap* (Ledin & Moberg, 2010:153ff) och retorisk textanalys som beskrivs i Lennart Hellspongs bok *Metoder för brukstextanalys* (Hellspong 2012:99ff) och i *Mediernas språk* (Mral 2008:61ff), samt vissa delar från kritisk diskursanalys (Berglez & Olausson, 2008:129-130). Från den kritiska diskursanalysen har vi tittat på mikro- som makronivå. På makronivå studeras exempelvis vilka teman, ämnen och kategorier som finns i texten och även på vilket sätt de prioriteras. På mikronivå undersöks texten på en mer detaljerad nivå, exempelvis vilka ord som används, om någon information eller förförståelse krävs av läsaren och vilka citat som valts (Berglez & Olausson, 2008:129-130). Vi har valt de delar

från de olika metoderna som vi anser relevanta för vår studie. Vi har bland annat undersökt om text och bild hänger samman, om text och bild förstärker eller försvagar varandra, om AKB beskrivs utifrån sitt kön och om stereotypa beskrivningar och metaforer använts. Vi har även studerat hur stort utrymme artikeln och bilden hade, samt var i tidningen artikeln fanns.

Bildanalys

Jämte textanalysen har bildanalys gjorts. Detta för att få så heltäckande bild som möjligt. Vid bildanalysen har vi valt att titta på bilderna, linjerna, färgerna, kroppsspråk och kroppshållning så som Marinette Fogde beskriver (Fogde, 2008:182). Vi har också tittat på i vilken kontext bilderna finns. Är det möjligt att förstå texten utan bilden eller tvärtom? Att exempelvis titta på hur fotot är taget är intressant då det ofta används underifrån-perspektiv när man avbildar människor med makt. Vid denna vinkel kan det uppfattas som om personen tittar ner på betraktaren (Fogde, 2008:182). Bilder kan tolkas och tillskrivas olika betydelser beroende på den som tittar och dennes habitus (Fogde, 2008:179). Förutom bildvinkel har vi även tittat på avståndet som bilden är tagen på och hur den beskrivs. Avståndet och beskärningen kan påverka om bilden känns påträngande, inbjudande eller personlig (Björkvall, 2009:39-40). Vi har även i bildanalysen, precis som i textanalysen använt oss av retorikens begrepp, ethos, logos och pathos för att se hur bilderna stärker eller förminskar AKB (Mral, 2008:69; Mral & Olinder, 2011:16,129).

I text- och bildanalysen har vi använt oss av två centrala semiotiska begrepp, denotation och konnotation. Denotation beskriver det uppenbara och tydliga i text och bild, det manifesta som går att se direkt utan djupare tolkning (Ekström, 2008:24). Konnotation används istället för att beskriva det djupliggande, känslor, associationer, betydelser och kulturella innebörder (Ekström, 2008:24). Text och bilder har först kodats utefter vad som går att se i text och bild och sedan analyserats på ett djupare plan där associationer och innebörder analyserats utifrån textens underliggande mening samt bildens vinkel, beskärning och AKBs kroppsspråk.

Urval och avgränsningar

I studien undersöks hur Aftonbladet, Dagens Nyheter, Expressen och Svenska Dagbladet framställt och porträtterat AKB under den månad som föregick partiledarvalet i januari 2015. Exakta datum är från den 10 december 2014 till den 10 januari 2015, totalt 31 dagar. Tidningarna är utvalda utifrån att de är Sveriges största tidningar inom sin genre, morgontidningar och kvällstidningar, att de representerar olika politisk ideologi samt för att de har stor spridning och tillgänglighet. Detta gäller

även DN och SvD trots att de är Stockholmsbaserade. Tidningarna når olika grupper i samhället och alla utkommer dagligen. I studien har redaktionellt material och debattartiklar analyserats, ej insändare eller reklam, som skrivits under avdelningarna/vinjetterna: debatt, ledare, inrikes, politik, kultur och nöje där AKB på något sätt varit omnämnd, kommenterad eller med på bild. Materialet avser endast tryckt upplaga och inte nätupplaga. Detta på grund av tidsskal. Tidningarna presenteras kort nedan.

Aftonbladet

Aftonbladet är en Socialdemokratisk kvällstidning som ges ut över hela landet och är Sveriges mest populära nyhetskälla enligt egen utsaga (Schibsted.se). Den grundades 1830 av Lars Johan Hierta som gjorde den till den mest inflytelserika och största tidningen i Sverige. Under 50-talet såldes Aftonbladet till LO och färgades därigenom av en Socialdemokratisk ideologi (NE.se). Idag ägs Aftonbladet av medieföretaget Schibsted.

Expressen

Expressen, en liberal kvällstidning som ges ut av AB Kvällstidningen Expressen vilket är ett dotterbolag till Bonnier AB. Expressen grundades av Dagens Nyheter AB 1944 som en motvikt till den tyskvänliga Aftonbladet. Tidningen skulle ges ut som en populär rikstidning i tabloidformat (NE.se). Expressen strävar efter att ha en bred bevakning av nyheter samt nöje och sport (Bonnier, 2016).

Dagens Nyheter

Dagens Nyheter, DN, är en oberoende liberal morgontidning som ges ut av AB Dagens Nyheter, ett dotterbolag till Bonnier AB. DN grundades 1864 av Rudolf Wall. Wall ville skapa en tidning som kunde läsas av alla och genom att finansiera stora delar av tidningen med hjälp av annonser var det möjligt att ge ut den till ett lågt pris. Under 40- och 50-talet utvecklades DN till en tidning med dominerande opinionspåverkan i Sverige (NE.se). Enligt tidningen själva ska de vara "Sveriges viktigaste sociala och demokratiska torg. DN ska mer än någon annan tidning spegla livets och samhällets mångfald, ge orientering, bidra till förklaring, värden och riktning, samt tillhandahålla värdefulla verktyg" (Bonnier, 2016).

Svenska Dagbladet

Svenska Dagbladet, SvD, är en obunden moderat morgontidning som ges ut av medieföretaget Schibsted. Tidningen grundades 1884 (NE.se). SvD är Sveriges näst största morgontidning och rapporterar främst om nyheter, företagsnyheter och affärer, kultur och opinion. SvD har vunnit pris

för Sveriges bästa tidning ett flertal gånger samt fått Guldspaden för bästa undersökande journalistik (Schibsted.com).

Tillvägagångssätt

För att kunna besvara studiens syfte och frågeställningar togs ett frågedokument fram som använts för att ställa frågor till artiklar, texter och bilder, med totalt 66 frågor som innefattar både text- och bild-frågor. Frågorna formulerades utifrån tidigare gjorda studier inom närliggande områden och utifrån olika teorier inom text- och bildanalys. Frågorna var en blandning av ja/nej-frågor och öppna frågor. Vid ja/nej-frågorna valdes att också ha med mer utförligt om vad som gick att finna eller inte i text och bild. Alla frågor har inte direktkoppling till syfte och frågeställningar, men är viktiga utifrån kontext och för att kunna göra en så heltäckande analys som möjligt för att besvara syfte och frågeställningar. Frågedokumentet finns bifogat som bilaga 1.

Artikelsökningen utfördes via Medicarkivet den 7 april och sökning gjordes på Anna Kinberg Batra och AKB. Efter första sökningen fanns ett totalurval på 231 artiklar. Alla artiklar där hon fanns omnämnd laddades ner och sedan gjordes en genomgång. Vid genomgången lästes alla artiklar igenom. Artiklar där hon endast nämndes vid namn men där ingen bild eller ytterligare text fanns valdes bort, då vi menar att de artiklarna inte var relevanta i denna studie. Efter genomgången fanns 109 artiklar att koda. Det utvalda materialet består av artiklar som endast innehåller text, endast bilder, bilder med bildtext och bilder med text. Artiklar där AKB funnits med i bilden, men ingen ytterligare text funnits finns med då vi menar att bilder är effektiv visuell kommunikation och bilder kan bidra till att skapa en uppfattning om personen.

De 109 artiklarna delades upp mellan oss för kodning. Var och en fick en morgon- och en kvällstidning att koda. Efter kodning gjordes en sammanställning från respektive tidning för att dels göra det möjligt att se resultat från varje tidning, men också för att mer systematiskt kunna jämföra fråga för fråga tidningarna emellan. I de fall där text men inte bild fanns, eller där bild men inte text fanns, kodades bilderna respektive texterna som ej kodat eller ej kodbara. Detta gjordes i Excel. Detta för att säkerställa att alla artiklar skulle finnas med hela vägen arbetet igenom. För att minimera risken att artiklar kodades på olika sätt, gjordes först provkodning på 12 artiklar. Efter den gjordes vissa definieringsklargöranden för att säkerställa att materialet skulle kodas på samma sätt. När detta var klart inleddes kodning på var sitt håll. I de fall som osäkerhet om någon artikel uppstått, har denna artikel diskuterats och kodats av båda, för att sedan jämföra kodning. Under arbetets gång har dessutom ett flertal avstämningar och stickprov gjorts på materialet. Vid de tillfällena har samma

material kodats av båda och sedan stämt av mot varandra. Vid de tillfällena har vi kunnat konstatera att kodningen varit likvärdig.

En analys av varje tidning utfördes för att finna det som var typiskt, avvikande, extremt och vilken spännvidd som fanns (Grusell, 2016). När detta var gjort utfördes ett antal olika jämförelser. En jämförelse mellan morgontidningarna, en mellan kvällstidningarna samt en jämförelse mellan morgontidning och kvällstidning. Jämförelse gjordes mellan lika ideologisk tillhörighet av tidning och mellan olika ideologisk tillhörighet. Avslutningsvis gjordes en sammanställning av hur det såg ut i alla fyra tidningar. När de olika analyserna var klara gjordes ett urval över vad som var intressant att presentera. Detta teoriförankrades och kopplades till tidigare forskning. Detta urval finns presenterat senare i uppsatsen.

Problem under arbetet

Det fanns ett par saker som vi varit tvungna att förhålla oss till i arbetet med studie. AKB har en extremt rak hållning och ett utseende som i sitt normaltillstånd har nedåtgående ögonvrår och mungipor. Detta har gjort att AKB kunnat tolkas som stelare och med mer negativa känsloläge än vad hon kanske egentligen hade. Dock anser vi att tolkning utförts på rätt sätt då vi har utgått från hur hon uppfattas i bild, vilket då påverkas av hennes naturliga utstrålning och minspel.

Genus visade sig även vara en mindre fråga än vi initialt trodde. Vid kodning av materialet upptäckte vi att det var betydligt mindre fokus på kön och genus i artiklarna än vad vi hade förväntat oss och vad tidigare forskning visat. Detta gjorde att vi fick tänka om lite gällande litteratur och teorier att utgå från. Men allt eftersom kodningen utfördes gick det att se och koppla det kodade materialet till andra teorier vilket gjorde att arbetet trots allt kunde flyta på.

Trovärdighet och tillförlitlighet

Studiens syfte har hela tiden varit i fokus för hur arbetet utformats och genomförts. I allt från hur frågeställningar formulerats, urval, metodval, vilka tidigare studier och forskningar som lästs och använts, hur presentationen av resultat och analys gjorts till hur slutdiskussionen sammanställts.

För att uppnå hög tillförlitlighet krävs det att undersökningen genomförs på samma sätt för att minska risken för och undvika osystematiska eller slumpmässiga fel (Esaiasson m.fl., 2012:63). Vid kodning av artiklarna utfördes, som vi tidigare beskrivit, först en provkodning där vi båda kodade samma artiklar vars resultat sedan jämfördes för att stämma av att kodningen utförts på samma sätt.

Det har även under arbetets gång utförts stickprov där samma artiklar kodats för att minimera risken att materialet kodas på olika sätt, samt för att säkerställa att kodningen sker systematiskt och mäter det den ämnar göra (Larsen, 2009:81; Esaiasson m.fl., 2012:61).

Vi menar att det är möjligt att genomföra denna analys igen och komma fram till samma resultat, men vi är samtidigt medvetna om att analysen påverkas av den som tolkar och analyserar. Kultur, bakgrund och erfarenheter påverkar hur den som analyserar ser på texterna och bilderna. Den personliga kultur, bakgrund och erfarenhet vi har, bidrar till komplexitet vad gäller att vara objektiv inför analysmaterialet. Samtidigt är dessa en förutsättning för att kunna relatera, förstå och tolka de olika elementen (Holme & Solvang, 1997:95). Vi har hela tiden strävat efter att vara objektiva i den mån det går. Det går dock inte att säga att den till 100 % är objektiv då det alltid blir en subjektiv bedömning när man arbetar med denna typ av analys. Med anledning av detta menar vi att studien har hög trovärdighet och tillförlitlighet.

Resultat och analys

För att besvara studiens syfte och frågeställningar kodades som vi tidigare beskrivit 66 frågor till varje artikel. Vi kommer i följande kapitel att presentera resultat och analys av den kodningen. Vi inleder med en presentation av text och bild i kombination, vi går sedan över till ren text, vidare till bildpresentation och avslutningsvis en sammanfattning. Vi har valt att presentera resultat och analys ihop och för att tydliggöra har vi valt att göra underrubriker utifrån våra frågeställningar och även utifrån vad som framkommer i text och bild. För att tydliggöra frågeställning ett har vi valt att dela upp den frågeställningen i tre underrubriker här. *Hur framställs och porträtteras AKB i kombination av text och bild?*, *Hur framställs och porträtteras AKB i text?* och *Hur framställs och porträtteras AKB i bild?*.

Hur framställs och porträtteras AKB i kombinationen text och bild?

Storlek och genre

Övervägande del av de kodade artiklarna var på en halv sida eller större, flera var dubbeluppslag. Med artiklar menas här artiklar, med bild och text, endast bild och endast text. I stort sett alla artiklar har återfunnits under genren nyheter och innehållet har varit politiskt. De tidningar som särskiljer sig är Aftonbladet och Expressen som båda har artiklar med nöjesvinkel. I SvD fanns en artikel under kultur vilket inte är så förvånande med tanke på tidningens fokusområden. Att övervägande del av de kodade artiklarna var stora är inte heller förvånande. Under den undersökta perioden befann sig Sverige i en regeringskris med mycket fokus på politik och det som skedde runt omkring, vilket i sin tur ledde till att stor del av nyhetsutrymmet handlade om det. Medielogik, nyhetsvärdering och gatekeeping kan förklara detta (Strömbäck 2009:167, 172ff, Hvitfeldt 1985:18). Då regeringskrisen var något som påverkade hela Sverige var det ett ämne som hamnade högt upp på agendan. Händelser kring krisen passade då mediernas logik och flera nyhetsvärdekriterier genom att bland annat vara geografiskt nära och handla om elitpersoner. Då AKB var nominerad till ny partiledare under denna period samt deltog i överläggningar var hon en självklar del av den politiska sfären och framträdde i sin offentliga roll. Vi kan konstatera att bilderna har betydligt större fokus på AKB än vad texterna har.

Sträng och stel

AKB beskrivs ett flertal gånger som stel, återhållsam och lite tråkig i texterna. Dessa ramar förstärks genom bilder där attributen är synliga (Entman, 1993:53). AKBs kroppshållning och naturliga

ansiktsuttryck gör att hon i bild uppfattas som stel och i vissa fall lite sträng. Bilden nedan är ett exempel på detta.

Inför och under presskonferensen om decemberöverenskommelsen rapporterades det mycket kritiskt om den sittande regeringen, det talades om nyval där AKB stod som potentiell statsministerkandidat. Alliansen sågs vara mycket kritiska till de regerande partierna och då AKB porträtterades som alliansledare var det också hon som framställdes med mest kritiskt uttryckt i bild.

Det går att se visuell framing i bilder föreställande presskonferensen om Decemberöverenskommelsen där AKB ses torna över Stefan Löfven. Artikeln förminskar snarare Löfven och de Rödgröna än AKB men de använder henne för att skapa vissa ramar och förstärka delar av händelsen (Rodriguez & Dimitrova, 2011:52). Bilden från presskonferensen förekommer i olika versioner i alla tidningarna och är typisk för den undersökta perioden och inne i tidningen vid en artikel. AKB står i mitten och tittar på Löfven med lite framåtlutat huvud.

Figur. 3. DN ID-14

AKB ser ut att titta lite strängt på Löfven. Hon har ett framåtböjt huvud vilket tyder på ett aktivt känsloläge vilket tyder på intresse (Martinec, 2001) men det är svårt att läsa av AKBs minspel då man ser henne i profil. Då AKB är lång, tittar hon ner på Löfven när de pratar vilket ger signaler om makt och överläge. Då bilden är tagen underifrån i vinkel är det svårt att avgöra om hennes kropp lutar åt något håll eller inte. Det ser ut som att hon lutar bakåt vilket enligt Martinec (2001) tyder på en ovilja. Det går då att tolka bilden som att AKB egentligen inte vill prata med Löfven och drar sig bakåt samtidigt som hon är intresserad av vad han har att säga. Bilden förstärker AKB genom att hon ser självsäker ut, hon ser också ut att vara i överläge då hon står i mitten och tornar över resterande. Det finns en tydlig ”vi mot dem” känsla i bilden genom att de rödgröna är uppradade på en sida och Alliansen på den andra med ledarna för de båda grupperna vända mot varandra.

AKB nämns inte vid namn utan som en del av Alliansen vilket är typiskt för många av artiklarna. Hon varken förstärks eller förminskas i texten. Snarare är det Löfven som står i sämre dager. Då rubriken skriven att Löfven gått till attack förstärks ”vi mot dem” känslan som gick att tolka i bilden. Det går även att tolka det som att AKB står i försvarsposition och lyssnar på Löfvens anklagande trots att bilden egentligen handlar om en överenskommelse.

I andra artiklar med bilder tagna från samma presskonferens har det även gått att läsa explicit i bildtexten att AKB tittar strängt på Löfven (DN, ID-14). Texten och bilden leder tillsammans läsaren i viss riktning för tolkning och frammar artikelns vinkel.

Undvikande och ställd

AKB ställdes ofta till svars i artiklarna utan att få möjlighet att själv komma till tals. Flera artiklar ställde sig kritiska och frågande kring hennes politik och vart hon vill föra Moderaterna. Ett flertal artiklar tryckte på hennes oförmåga att ge raka svar. Några artiklar förstärkte vinkeln och känslan av att AKB aldrig ger några svar genom att använda bilder där hon ser frågande och lite trängd ut. Ett exempel är en artikel från Expressen (ID 36).

Rubriken kräver att AKB ska ge svar om skattefrågan. Själva artikeln behandlar Moderaternas historia vid makten och ställer sig frågande till vad AKB kommer bidra med som ledare. Texten är stundtals negativ och ställer AKB till svars, utan att låta henne komma till tals. Bilden förstärker känslan av att AKB inte har något klart svar på frågan då hon ser ställd ut på bilden. Texten tillsammans med bilden förminskar AKBs position.

Figur. 4. Expressen ID-36

Rakryggad och kompetent

Det fanns även artiklar som är positivt inställda till AKB och där hon förstärks. Ett sådant exempel är en artikel från SvD ID-1. Bilden är en typisk bild på AKB under perioden och förekommer i alla tidningar i olika varianter. Den föreställer AKB framför roll-ups med Moderaternas logga. Bilden är tagen från pressmötet där AKB blev nominerad till partiledare och AKB ses hålla i talkort med Moderaternas logotyp. Hon står rakryggad och blickar åt vänster i bilden och ser ut att säga något.

AKB har en rak hållning och ser säker ut. Dock går det, som i flera bilder, att utläsa en viss stelhet. Bilden är tagen lätt underifrån vilket skapar konnotationer till makt och ledarskap. Det är en relativt smickrande bild som inte förminskar eller förlöjligar AKB på något sätt. I rubriken står ”Anna Kinberg Batras svar” vilket förstärker känslan av att AKB säger något i bilden. Dock kommer hon inte

Figur. 5. SvD ID-1

till tals i text. Texten beskriver att AKB blivit nominerad till ny partiledare och talar om henne i positiv ton. Texten tillsammans med bilden förstärker henne och ger konnotationer till gott och kompetent ledarskap. Intressant med bilden är dock att AKB i blickar bakåt, till vänster, istället för framåt, till höger.

Duell

Vissa bilder fungerade som metaforer, dock var metaforen endast tydlig tillsammans med antingen bildtexten eller artikeltexten. Bildmetaforen användes för att förklara, förenkla eller förstärka textens budskap (Bergström, 2010:116). En tydlig metafor fanns i en mindre artikel om partiernas förtroendesiffror. Socialdemokraternas siffror hade stigit medan Moderaternas var stillastående. Bilden till texten föreställde AKB i dålig belysning och svart bakgrund. Ljuset i bilden gav negativa konnotationer och hon såg väldigt trött ut och lite irriterad. I bilden fanns även texten ”AKBs huvudvärk”. Bildtexten tillsammans med bilden skapar en metafor kring de dåliga resultaten och siffrorna. Övriga metaforer vi funnit har porträtteras AKB som går upp i ett par trappsteg med bildtexten ”trappar upp” vilket kan kopplas till att hon stiger i karriären samt ökar tempot och arbetet. Den är ett typiskt exempel på en dramametafor då bilder och texten skapar en bild av ett ökat tempo och aktivitet (Höijer, 2008:150). I en annan bild ser man AKB mitt i en yvig rörelse med texten ”ny dirigent”. Ingen av bilderna går att förstå utan textmetaforen men tillsammans skapar de en förklarande bild av en viss situation eller händelse. En annan artikel med en spännande metafor i bilderna finns i SvD ID-2. Där finns en bild föreställande Löfven i profil och en annan föreställande AKB i profil med ansiktena vända mot varandra. Bildernas upplägg drar tanken till någon form av kampsportsmatch och stämmer väl överens med de metaforer som Strömbäck och Höijer beskrev (Strömbäck, 2009:183-185; Höijer, 2008:150). Med hjälp av bildmetaforen ökar journalisten dramat i artikeln samt skapar en tydlig polarisering vilket förstärks av ordet duell i rubriken.

Retoriska element

I artiklarna finns totalt sett väldigt lite ethosbetonat material, även om vi kommer presentera en del sådant under text- och bildanalyserna. I några enstaka presenteras opinionsundersökningar som skulle kunna användas för att bygga AKBs ethos, men då siffrorna är relativt låga jämfört med de

Figur. 6. SvD ID-2

hon ställs emot så fungerar de snarare motsatt. Texten i samband med illustrationerna av opinionsmätningarna var mer positiva än illustrationerna i sig, och kom med förklaringar till de relativt sett låga siffrorna, vilket ändå kan ses som ethoshöjande (Mral, 2008:69).

Hur framställs och porträtteras AKB i text?

Vinkel och genrer

Från kombinationen av text och bild går vi vidare med att titta på texternas innehåll och hur de framställer och porträtterar AKB. Om vi jämför med tidigare forskning som visar att morgontidningar generellt sett är mer benägna att gestalta politik utifrån sak, medan kvällstidningar oftare gestaltar politik utifrån skandal eller spel kan vi se att vår studie inte riktigt följer den riktningen (Strömbäck 2009:185). Dagstidningarna har en tydligare sakvinkel än kvällstidningarna, men vi ser inte en så tydlig skandal- eller spelvinkel hos kvällstidningarna som Strömbäcks forskning visar, eller som Svensson och Karlsson fann i sin studie *Kvinnliga individer, manliga politiker* (Svensson & Karlsson 2015). Vi ser dock att kvällstidningarna har en mer nöjesbetonad vinkel än vad DN och SvD har, men det är endast ett fåtal artiklar.

AKB porträtteras och framkommer oftast i artiklar med mer politiskt innehåll än nöjesinnehåll, vilket är positivt för henne och höjer hennes trovärdighet och stärker hennes ethos (Mral, 2008:69; Vigsø, 2010:22; Hvitfeldt, 1983:42). Att tidningarna väljer att porträtterar henne i andra sammanhang än rent politiskt offentliga kan ha att göra med att man vill visa att hon är mänsklig och därigenom skapa igenkänning och kontakt med läsaren (Vigsø, 2010:221). Personifiering, som är en del av medielogiken och nyhetsvärderingen, används ofta för att göra en nyhet mer relaterbar för läsarna (Hvitfeldt, 1985:30). Genom att även lyfta fram henne i mer privata situationer, blir hon mer relaterbar vilket kan höja läsvärdet för andra artiklar där hon finns med som ledare för Alliansen och Moderaterna. Det kan alltså vara viktigt att figurera i sammanhang som visar en mer vanlig och privat sida såväl som offentlig.

Stereotyper och genus

Om vi jämför resultatet för vår studie med det som Möllborn & Söderstedt presenterade i uppsatsen *Djävulen syns i detaljerna* (Möllborn & Söderstedt, 2007) kan vi notera att beskrivningen av AKB stämmer bättre överens med hur mannen, Fredrik Reinfeldt framställdes än med hur kvinnan, Mona Sahlin framställdes. I vårt material ser vi att AKB verkar ha stöd från tidigare partikamrater och inte heller i någon större utsträckning fick personligt riktad kritik (Möllborn & Söderstedt, 2007:59-61). I texterna finns ett flertal fall av stereotypisering och vi har funnit både positiva och negativa

stereotyper, vilket går i linje med vad Edström presenterar i sin forskning (Edström, 2006:36). Stereotypiseringen av AKB är mer av manlig karaktär så som kompetens, återhållsam och inte så känslös som Josefsson beskriver dem (Josefsson, 2005:26). Oftast är stereotypiseringen i texterna implicit och handlar om att mannen är norm, att statsminister är en man och att en kvinna lättare kan locka andra kvinnor. Den typen av stereotyper stämmer väl överens med de vi presenterade i vårt teorikapitel (2005:26, 31). Genom att skriva på detta sätt nedvärderar man implicit AKB och gör henne till något avvikande, vilket kan ifrågasättas då hon inte är den första partiledaren av kvinnligt kön i Sverige, även om hon är den första kvinnan på partiledarposten i Moderaterna. I SvD och Expressen, görs jämförelser med Kronprinsessan Victoria och Margret Thatcher. Detta finner vi intressant då många negativa konnotationer förknippas med Thatcher.

Det faktum att hennes familjerelationer sällan nämns, är också något som skiljer mot tidigare forskning inom området som visat att familjerelationer varit vanligt förekommande i beskrivning av kvinnliga partiledare (Hammarlin & Jarlbro, 2014:58-60). I de fall hennes familjerelationer nämns, sker det i förbifarten och är inte något det fokuseras på. I allmänhet är det inte fokus på hennes kön eller könstillhörighet vilket skiljer sig från tidigare forskning som Jarlbro presenterar i *Genusmedveten journalistik*. Den forskningen visar att kvinnors kön och könstillhörighet ofta påtalas (Jarlbro, 2013:52-53). Aftonbladet skiljer ut sig från övriga tidningar. De påtalar och kopplar samman henne med könet i ungefär hälften av texterna. Genom att göra detta etiketterar tidningen AKB och förminsakar henne därmed, vilket går att koppla till Hirdmans genusystem där kvinnan är underordnad mannen (Hirdman, 1988:7). De skriver också kvinnlig framför politiker i nästan hälften av sina texter vilket särskiljer dem från övriga tidningar, vilka endast i ett fåtal texter gör det. Att de väljer att skriva kvinnlig politiker i ungefär hälften av texterna kan, som också Jarlbro skriver, tolkas som att AKB är en avvikare från normen (Jarlbro, 2013:53). Att skriva kvinnlig framför politiker stämmer väl överens med vad tidigare forskning påvisat (Jarlbro, 2013:52). Att majoriteten av tidningarna inte skriver kvinnlig skulle kunna ses som ett tecken på utveckling inom journalistiken och går i linje med uppsatser som gjorts på senare tid (Egelrud & Ekbrant, 2014).

AKBs utseende nämns inte i någon text explicit, vilket är intressant utifrån genusperspektiv och tidigare forskning som visat att kvinnliga politiker ofta beskrivs utifrån sitt utseende, sina kläder och sina relationer (Jarlbro, 2013:65-69). Det är endast två texter, i Expressen och SvD som tar upp utseende. Ursprungstexten är i SvD och Expressen gör sedan en artikel utifrån den, vilket kan hänga samman med att de tillhör samma mediekoncern. Texten handlar om att kläder är viktiga för kvinnor i maktposition. Tonen i båda artiklarna är positiv, men ursprungstexten i SvD är intressant då den

vid en kodning kan tolkas negativt utifrån ett genusperspektiv. Vid läsning i tidningen uppfattas den snarare som stärkande och positiv för AKB i och med att den berömmar hennes klädstil, vilket då kan ses som logos- och pathosstärkande (Mral, 2008:69).

Att endast två av texterna har dubbelbestraffning är intressant. Aftonbladet lyfter hennes svårighet att få barn samtidigt som hennes politiska arbete beskrivs och i en text intervjuas AKBs man, David Batra, om sitt arbete och får frågan hur det är att vara gift med en toppolitiker. Dessa texter kan tolkas som dubbelbestraffning där den gamla normen och tanken, att en arbetande kvinna inte samtidigt kan vara en bra mor och hustru, går att urskilja (Ås, 1982:50). Som vi tidigare beskrev så finns det stereotyper som pekar på att kvinnor ska vara mer omhändertagande (Hinton, 2003:93) vilket då inte skulle fungera i kombinationen att vara en toppolitiker då antingen arbetet eller hemmet skulle bli lidande enligt denna text. Den senare artikeln är negativ utifrån ett genus- och jämställdhetsperspektiv, då AKB framställs som ett ”tillbehör” till David Batra och inte som en egen individ. Artikeln kommenteras senare i SvD där den ifrågasätts just ur ett genus- och jämställdhetsperspektiv. Precis som skribenten i SvD påtalar så ger textens innehåll märkliga signaler till läsaren och ifrågasätter implicit om AKB klarar av att vara toppolitiker och fru och mamma. Att texterna generellt inte innehåller dubbelbestraffning går emot tidigare forskning som visar att detta relativt ofta skett tidigare i texter om kvinnliga politiker (Jarlbro 2013:49-56), och är positivt utifrån ett genus- och jämställdhetsperspektiv.

Det som Hvenegård-Lassen fann i sin studie *Disturbing Femininity* från 2013, att journalisterna verkade ha svårt att förhålla sig till att Thorning-Schmidt var kvinna (Hvenegård-Lassen, 2013), verkar inte vara ett problem för hur de svenska journalisterna i de undersökta artiklarna förhöll sig till AKB. Vi har inte funnit den typ av beskrivningar eller anspelningar på utseende eller kropp som Thorning-Schmidt råkade ut för.

Yrkesrelaterade egenskaper

När yrkesrelaterade egenskaper nämns är det i allmänhet i neutral eller positiv ton och de är vanligare vanligt i SvD och Aftonbladet än i de andra två. Här skulle SvDs utfall kunna förklaras med ideologisk tillhörighet. Att Aftonbladet är mer neutral och positiv däremot har vi svårt att finna en förklaring på, kanske kan det också bero på ideologisk tillhörighet, att de inte vill riskera att bli anklagade för att smutsa ner henne på grund av motsatt politisk ideologi. AKBs tidigare erfarenheter nämns i ett fåtal texter i tre av tidningarna. Aftonbladet sticker här ut då de nämner hennes tidigare erfarenheter i nästan hälften av texterna. Att använda yrkesrelaterade egenskaper och tidigare

erfarenheter i beskrivningen av AKB betyder återigen att hon tillskrivs trovärdighet och hennes position stärks (Mral, 2008:69; Vigsø, 2010:221).

Förminskning och förstärkning

AKB förminskas i betydligt fler texter än hon förstärks i, vilket inte kan ses som positivt för henne. Om vi applicerar priming- och framingteorier på detta kan det negativa komma att påverka uppfattningen om AKB (Strömbäck, 2009:115-117,119-121; Hvitfeldt, 1985:20; Entman, 1993:53). Genom att beskriva missnöjdhet bland partikamrater och väljare, lyfta fram mindre smickrande uttalanden, beskriva henne som någons fru eller genom att lyfta fram svårigheter och problem så skickas signaler till läsaren att hon inte är kompetent att sköta sitt uppdrag och det ställer henne i dålig dager. I de fallen fungerar det som ethossänkande (Mral, 2008:69). Däremot så blir intrycket av henne positivt och hon förstärks när hon beskrivs som kompetent och att partikamraterna och väljarna har förtroende (Mral 2008:69; Vigsø, 2010:221). Att dubbelt så många texter i SvD förminskar AKB som förstärker henne är intressant utifrån det som Strömbäck skriver att journalistik ska vara opartisk. Journalistik är sällan det. Texter har nästan alltid en vinkel åt ena eller andra hållet (Strömbäck, 2009:187-190).

Vanligast är att AKB förekommer i sammanhang där tonfallet är negativt. Antingen rent negativt eller i kombination med neutralt tonfall. Detta resultat går emot den forskning som Kent Asp presenterade 2010 i DN (2010, september) som visade att andel negativa artiklar om partiledarna eller partierna var som mest 25 %, medan vi ser att i vår undersökning är det vanligast förekommande. Att det var vanligast med negativa stämmer inte heller överens med det som ska vara journalistiskt förhållningssätt, objektivt, sakligt och opartiskt (Strömbäck 2009:142). Ett fåtal av undersökta texter är rent positiva.

I majoriteten av texterna, oavsett tidning, lyfts varken styrkor eller svagheter vilket vi finner anmärkningsvärt. Utan en persons styrkor och svagheter är det svårt för läsaren att veta vad man kan förvänta sig av personen. I de fall styrkor lyfts är det återigen ord som kunnig, påläst, saklig, skicklig och erfaren som används, vilket tillskriver AKB ethos (Mral, 2008:69; Vigsø, 2010:221). När svagheter nämns är det uttryck som Stockholmscentrerad, avsaknad av humor, oprövad och okänd som återfinns, men också mindre lyckade uttalanden från AKB, fortkörning och kritik från partikollegor lyfts fram. Den tidning som lyfter flest styrkor är Aftonbladet och vad gäller svagheter är det jämt mellan alla tidningar. Då AKB endast i ett fåtal tidningar får komma till tals eller ge sin bild är sannolikheten att hennes styrkor eller svagheter ska komma fram liten. Om fler intervjuer med henne skett hade sådana saker kunnat komma fram i större utsträckning. Genom att lyfta

specifika styrkor och svagheter kan tidningarna visa en rekonstruerad bild av verkligheten, eller i det här fallet av AKB, vilket kan påverka läsarens uppfattning av henne (Strömbäck, 2009:119-121). Att Aftonbladet lyfter flest styrkor kan hänga samman med att de har motsatt politisk ideologi och en rädsla för att bli kritiserad för att vara partisk. Att det är jämt mellan övriga tidningar vad gäller svagheter är inte förvånande.

AKB presenteras alltid med helt namn och vanligast är även att hon presenteras med tjänstetitel³ i direkt anslutning till namnet när hon först omnämns eller kommer till tals i texten. Detta skiljer sig mot tidigare forskning som visat att män oftare än kvinnor presenteras med helt namn och titel (Jarlbro, 2013:29ff, 47ff). Att bli presenterad med hela namnet tyder på respekt för henne som person och för det arbete hon utför eller förväntas utföra. Detta är ethoshöjande och tillskriver henne makt och pondus (Mral, 2008:69; Vigsø, 2010:221).

Det finns en artikel som vi finner intressant och som beskriver hennes relation till sin farfar. Just denna artikel skiljer sig stort från övriga artiklar. Den artikeln handlar om hennes farfars relation till nazisterna i Tyskland under andra världskriget och handlar inte om AKB utan endast hennes släktskap. I den artikeln ser vi att ethos och pathos används för att förminska och undergräva AKB (Mral, 2008:69). Att kopplas samman med nazister är inte fördelaktigt för en politiker som vill nå en större massa. I denna artikel får AKB möjlighet att uttala sig, men endast utifrån sin farfars aktiviteter och inte sina egna

Budskap och metaforer

Metaforer återfinns i texter från alla tidningarna. Ofta förekommande är sport-, kamp-, makt- och stridsmetaforer, vilket stämmer väl överens med vad Strömbäck och Höijer beskriver i hur händelser kring politiska nyheter beskrivs (Strömbäck, 2009:183-185; Höijer, 2008:150). Att använda metaforer för att beskriva det som sker istället för att beskriva sakinnehållet i politiken (Strömbäck, 2009:183-185) verkar helt klart stämna vad gäller AKB, då sakinnehåll lyser med sin frånvaro i texterna. Strömbäck visar även att gestaltning av politik som sport och spel förstärker och aktiverar misstron mot politiker (Strömbäck, 2009:184). Baserat på den forskningen skulle metaforanvändningen i samband med AKB kunna leda till att uppfattningen om henne blir dålig med hög misstro och lågt förtroende. AKB beskrivs inte i termer av sagofigurer vilket är intressant om vi jämför med tidigare forskning. Tidigare forskning visar att flera tidigare kvinnliga partiledare har jämförts med sagofigurer

³ Med tjänstetitel menar vi blivande partiledare, partiordförande, alliansledare, oppositionsledare, moderatledare, ledare för Moderaterna eller andra titlar som beskriver hennes arbete.

vid olika tillfällen och framförallt i samband med att de valdes till partiledare (Hammarlin & Jarlbro, 2014:61). Att detta inte sker vid beskrivning av AKB skulle kunna ses som ett resultat av en mer medveten och jämställd syn på kvinnor i politiken.

Vilka ord används för att porträttera AKB?

Kunnig, erfaren, undvikande och tystlåten

Rent allmänt används inte värdeord i någon större utsträckning för att beskriva AKB. I de fall som värdeord finns med i positiva sammanhang, är det framförallt ord som kunnig, kompetent och erfaren som används. Dessa texter kan ses som ethoshöjande för AKB och fungerar för att bygga och stärka hennes position och trovärdighet (Mral, 2008:69, Vigsø, 2010:221). I de fall som värdeord används i negativa sammanhang, är det främst ord som undvikande, tystlåten, otydlig, för kontrollerad och försiktig som återfinns. När negativa ord används fungerar det på motsatt sätt som tidigare beskrevs gällande ethos. Den tidning som har flest texter med värdeord är SvD. Där är de både positiva och negativa. Att SvD är den tidning som har flest värdeord som är både positiva och negativa kan ha att göra med att de är ideologiskt nära, men att de vill balansera sina positiva yttranden med negativa för att inte riskera bli kritiserade för att vara subjektiva, vilket både svensk och utländsk media med jämna mellanrum anklagas för (Strömbäck, 2009:187).

Hur porträtteras AKB i bild?

Från artikel- och textanalys går vi nu vidare till bildanalysen.

Storlek och situationer

Om vi börjar med att titta på hur bilder används för att porträttera och framställa AKB ser vi att bilder är mycket vanligt förekommande i artiklarna. Storleken på bilderna med AKB varierade från helsidor till små ansiktsporträtt. Majoriteten av bilderna hörde dock till de större bildkategorierna, vilket innebar en halvsida eller större. DN och SvD hade flest antal bilder som var större än en halvsida. Att bilder fanns med i stor utsträckning och att de var stora kan knytas till och förklaras med att de ger ett ökat nyhetsvärde och att det är bland det första som ögat ser (Hvitfeldt, 1985:18, Carlsson & Koppfeldt, 2008:41). Hösten 2014 gick i politikens tecken. En höst där regeringen fått sin budget nedröstad och där det fanns förvirring och oklarhet över vad som skulle ske inom svensk politik. De politiska händelserna prickade då in flera punkter på nyhetsvärderingslistan. Artiklar gällande AKB innefattade då punkterna om politik, geografisk närhet, mer eller mindre överraskande händelser samt en eller flera elitpersoner (Strömbäck, 2004:122). Ju bättre nyhetsvärde en viss

information eller händelse har desto större chans att det rapporteras om det. Då artiklarna med bilder på AKB uppfyllde flera aspekter som ger ökat nyhetsvärde var det även relevant att ha med stora bilder. Ögat dras oftast till bilder snarare än text vilket gör att stora bilder skapar större uppmärksamhet och gör det mer sannolikt att fler läser artikeln (Carlsson & Koppfeldt, 2008:41).

Bilderna föreställande AKB går tydligt att koppla till medielogiken. Flertalet av bilderna är tagna från presskonferenser och andra mediemöten där partierna själva bjudit in pressen för att gå ut med information. AKB är på bilderna professionellt klädd i dräkt. Kläderna är kvinnliga men inte urringade. Hon har på de helbilderna kjol vilket markerar hennes kvinnlighet. Det har i bilderna gått att se uppbyggda podier, roll-ups med partiets logga i bakgrunden och talarstolar. Partierna har då själva iscensatt en situation och anpassat sig efter mediernas behov och logik genom att tydligt placera ut sina representanter för fotografering och film samt gjort det möjligt för många att ta del av uttalanden (Nord & Strömbäck, 2009:130). Genom att själva iscensätta sådana situationer får de även själva vara en del av de första stegen i gatekeepingprocessen (Shoemaker, Vos & Reese, 2009:73). De kan då påverka hur den representerade partimedlemmen är klädd, positionerad och i vilket ljus den står i. Dock tar journalisten och fotografen över processen därefter genom att välja avstånd, vinkel och slutgiltiga fotografier.

Bilderna på AKB är tydligt personifierade. Hon figurerar ofta på bild i samband med texter om Moderaterna och Alliansen där hon representerar både partiet och Alliansen och blir därigenom talesperson för dessa. Enligt Håkan Hvitfeldt kan personifiering användas då det är enklare att skriva om en eller få personer än om en större grupp. Det kan även användas för att läsaren lättare ska kunna identifiera sig med de inblandade i texten (Hvitfeldt, 1983:42). Hvitfeldt skriver också att läsarnas intresse för artikeln ökar om personifiering används (1983:42). I fallet med bilderna på AKB så är sannolikheten stor att det är just detta som skett. Personifieringen av AKB förstärks av både journalisterna och partiet. AKB blir genom bilderna en huvudkaraktär även i artiklar där hon enbart nämnts vid namn i förbifarten. Då hon agerar som tillträdande partiledare för Moderaterna samt ledare för Alliansen så faller det sig naturligt att just hon blir den person som personifieras. Antal personer i bild skiljer sig mellan de olika tidningarna. I DN, Aftonbladet och Expressen porträtterades hon oftast ensam i bild medan hon i SVD oftare porträtterades tillsammans med andra. Varför det är så har vi inte funnit något svar på.

Kameravinkel och kroppsspråk

Om vi går vidare till vilka bildvinklar som används för att porträttera AKB och vilket kroppsspråk som syns i bilderna kan vi utläsa en mängd olika saker. Med hjälp av bildvinklar kan journalisterna

förstärka vissa känslor och budskap i bilderna. Detta syns tydligt i bilderna som analyserats. Grodperspektiv, vilket är bilder som är tagna underifrån motivet, används ofta för att markera makt och hög status (Mral & Olinder, 2011:102). Det kan också användas för att förlöjliga personen i bild då bilder tagna underifrån ibland är osmickrande (Mral & Olinder, 2011:122). Det senare är dock inget som vi funnit i bilderna på AKB. Majoriteten av bilderna på AKB var tagna ur ett grodperspektiv vilket för det mesta förstärker känslan av att hon var i en maktposition och är en ledare. Här används bildernas ethos för att förstärka henne (Mral, 2008:69; Vigsø, 2010:221). Aftonbladet och SvD var de tidningar med flest bilder tagna ur ett grodperspektiv. Genom tidningarnas bildval sker den indirekta argumentationen för den tes som journalisten eller tidningen vill få fram som Mral beskriver (Mral, 2008:63). I AKBs fall kan tesen vara att visa att AKB är en elitperson med makt. Förutom grodperspektiv var många bilder även tagna rakt framifrån, eller ”öga mot öga” vilka DN och Expressen hade flest av. Bilder som är tagna rakt framifrån skapar även en jämvikt mellan läsaren och AKB då hon varken befinner sig i en maktposition eller i ett underläge (Hvitfeldt, 2009:32). AKB kan på så sätt bli lättare att relatera till då man uppfattas befinna sig på samma nivå. En sådan vinkel används ofta för att få effekten av ärlighet, tillgänglighet och öppenhet (Mral & Olinder, 2011:123). Dock har vi inte känt effekten av den här vinkeln när vi avkodat bilderna. En anledning till detta kan bero på AKBs kroppsspråk. AKB har, som vi skrivit tidigare, en väldigt god och rak hållning men den har en tendens att få henne att se väldigt stel och spänd ut. Muskelspänning brukar normalt tydas som osäkerhet och/eller obekvämheter (Martinec, 2001:124). Hon ser mer stel och obekväm ut än öppen och tillgänglig. Det behöver dock inte betyda att det är så, men det är så hon uppfattas. Även i bilder där det går att se att hon är bekväm och avslappnad så finns en stelhet som gör bilden dubbeltydig.

AKBs ansiktsdrag drar något nedåt vilket gör att hennes känsloläge oftast tolkas som negativt baserat på Martinecs dimensioner (Martinec, 2001:128). Journalisterna har utnyttjat detta genom att använda bilder där hon har en negativ utstrålning för att rama in och förstärka sina texter om henne. Majoriteten av bilderna är spontana i arrangerade situationer där AKB blir intervjuad eller befinner sig i någon form av pressträff. Oavsett om AKB är talande eller lyssnade i bilden så ser hon ofta lite sträng och stel ut i bilderna, alternativt irriterad eller ställd.

Offentlig och privat

AKB porträtteras framför allt i bilder som var direkt kopplade till hennes politiska arbete. Endast i ett fåtal bilder porträtterades hon i mer privata situationer, men även i de fallen var hon i en offentlig

roll. Det var bara enstaka bilder som inte har någon tydlig politisk koppling. Exempelvis syns hon på i ett par vimmelbilder tillsammans med sin make, komikern David Batra.

Ett exempel på detta är bilden ID-8 från Expressen. Bilden sticker ut från andra bilder då den ger en annan bild av AKB än vad man vanligtvis får. I den här bilden ser hon glad och avslappnad ut. Känsloläget är positivt då hon ler med både ögon och mun (Martinec, 2001:124-127). Hennes klänning är i starkt lila vilket ger ett livligt intryck. Bilden är tagen öga mot öga och framifrån vilket ger känslan av jämlikhet och bilden gör AKB mer relaterbar då man som betraktare får insyn i en del av hennes privatliv.

De bilder där AKB förekommer i privata situationer kan också förklaras och kopplas till personifiering. Att porträttera henne i sociala situationer med sin man sätter AKB i ett annat ljus och blir mer lättsamt än i politiska och allvarliga situationer. Det kan då bli lättare för läsarna att identifiera sig med henne vilket kan öka intresset för andra artiklar som har AKB i bild och text (Hvitfeldt, 1983:42).

Figur. 7. Expressen ID-8

Utstrålning

AKBs utstrålning skiljer sig från bild till bild och mellan tidningarna. I Aftonbladets bilder utstrålar hon kompetens, pondus, makt, tillgänglighet, intresse och bestämdhet. I Expressen går det att urskilja positivitet och glädje i lite över hälften av bilderna. I resterande bilder utstrålar hon förvirring och irritation. Även i SVD är det ungefär lika många bilder med positiv utstrålning som negativ. Där har vi kunnat se intresse, tillgänglighet, bestämdhet, osäkerhet, ensamhet, fundersamhet och försvar. I bilderna i DN är utstrålningen ofta stel och lite obekvämt vilket kan tolkas som negativ. Men det finns även bilder som utstrålar glädje och förväntan. Trots inslag av bilder med positiv utstrålning så var det totala intrycket av AKBs utstrålning negativt. Även i bilder där positiva konnotationer gick att urskilja blev man som betraktare påverkad av AKBs stela kroppshållning och negativa minspel. Hon uppfattades, trots utstrålning av makt och pondus, som en person med lite dåligt humör.

Avstånd

Antal helkropp-, halvkropp- och ansiktsbilder skiljer sig något mellan de olika tidningarna, men skillnaderna är inte så stora. Bildbeskrivningen påverkar relationen mellan läsaren och den avbildade. Bilder som är beskurna på endast ansikte och axlar uppfattas finnas inom läsarens personliga sfär, ungefär som om inom ett vanligt samtal. De bilder som är beskurna vid midjan kallas för nära

medelavståndsbilder och uppfattas befinna sig inom betraktarens sociala sfär (Björkvall, 2009:41). Även när hon porträtteras i helkroppsbilder befinner hon sig på ett socialt avstånd. De bjuder då in läsaren till en form av interaktion och skapar en närhet till AKB.

Generellt porträtterades AKB i bilder tagna på ett socialt avstånd i alla tidningar, med inslag av bilder som var tagna i den privata sfären. Endast ett fåtal bilder var tagna på ett längre avstånd. Bildens avstånd kan påverka om man uppfattar att det finns närhet till den avbildade eller om man upplever den som distanserad. Närbilder kan i vissa fall upplevas som påträngande (Björkvall, 2009:31). I de flesta bilder upplevs en närhet till AKB, men det finns ett par exempel där bilden istället känns påträngande. Oftast var det i artiklar som ställde AKB till svars som närbilder på AKB med ett ställt, irriterad och ibland lite frågande utstrålning gick att se. DN stack ut med att ha fler bilder som är tagna från sidan och SvD med en bild som är tagen snett bakifrån på avstånd. Dessa bilder upplevdes då som mer distanserade än övriga bilder.

Stereotyper och genus

Stereotyper förekom inte särskilt ofta i de kodade bilderna till skillnad från texterna. Det förekom dock ett par i alla fyra tidningar. Stereotyperna som fanns går tydligt att koppla till genus och flera av dem stämmer väl överens med det som Josefsson listade och som vi presenterat i teorikapitlet, både vad gäller kvinnor och män (Josefsson, 2005:26,31). Flera bilder går även tydligt att koppla till genussystemet där kvinnan står underordnad mannen (Hirdman, 1988:7). AKB ses stå passiv bredvid aktiva män eller stå och titta beundrande på en aktiv och stark Reinfeldt. I DN fann vi stereotyper som typiska polariseringarna mellan blocken, en ”vi mot dem” mellan de Rödgröna och Alliansen samt maktpositioneringar. De stereotyper och genustypiska bilder som gick att finna i SvD var ensam ledare på toppen, samt män som blickar framåt medan kvinnan blickar bakåt. Det har även gått att hitta bilder där det går att tyda en maktkamp mellan könen. I Aftonbladet fann vi stereotyper som ”flickig”, heteronormativitet, maktkamp mellan könen, kvinna som beundrar man samt en motsatsnorm där AKB som stark kvinna står framför som ledare för gruppen. I Expressen fann vi den ”typiska” leende kvinnan i ett flertal bilder, där en som vi kallar ”snäll flicka” utmärkte sig samt en bild med aktiva män och en passiv AKB. I bilden som vi kallar för ”snäll flicka” står AKB med huvudet på snedden och ler. AKB ser försiktig och ofarlig ut

Figur. 8. Expressen ID-1

och konnotationerna är långt ifrån makt och ledarskap. Tidigare forskning pekar på att kvinnliga chefer ofta porträtteras leende och ofarliga jämfört med manliga chefer som ofta står i en kraftfull position med allvarliga miner (Edström, 2002:25-28). Den typiska ”leende kvinnan” återfanns i alla tidningar, men var dock inte lika extrema som den ovan nämnda i Expressen. Detta går även i linje med uppsatsen av Egelrud och Ekbrant (2014) som fann att kvinnliga politiker oftare porträtterades leende än manliga.

En annan bild som vid ett första ögonkast inte verkar vara genustypisk är en stor bild på tidningens framsida där AKB ses leende. Hon ser glad, men samtidigt lite generad ut, vilket förstärks genom att hon för handen till ansiktet. I texten får vi reda på att hon precis blivit nominerad till Moderaternas nya partiledare vilket då förklarar varför hon ser så glad ut. Men frågan är om samma typ av bild hade valts om det var en man som blivit nominerad. Skulle en sådan bild på Reinfeldt ha publicerats när han nominerades? I Jarlbro och Hammarlins bok *Kvinnor och män i offentlighetens ljus* beskrivs det att vissa bilder inte anses problematiska förrän personerna byts ut till män (2014:70). Denna bild går i linje med detta. Det är ingen uppenbar genuskoppling men tänker man en vända till så går det att se mönstret. Som kvinna porträtteras hon som generad och lite fnissig över att fått nomineringen, vilket inte ger några konnotationer till ledarskap eller kompetens som man skulle förvänta sig av en blivande partiledare.

Figur. 9. DN ID-1

Förminskning och förstärkning

Bilderna sände ut en mängd olika signaler där de vanligast förekommande var kompetens, makt, pondus, fokus, överenskommelse och maktkamp. Det fanns också bilder som sände signaler om ensamhet, osäkerhet, missnöje, förvåning och glädje. Signalerna appellerar på olika sätt till de olika retoriska elementen via ethos, logos och pathos (Mral, 2008:69; Vigsø, 2010:221).

Alla tidningar hade fler förminskande än förstärkande bilder på AKB, dock var majoriteten neutrala. Det gick att se en tydlig skillnad mellan tidningarna där SvD och Aftonbladet stack ut gentemot de andra. SvD förminskar AKB i hälften av alla bilder mer eller mindre tydligt medan Aftonbladet förstärkte henne i fler än hon förminskades i. Även DN och Expressen förminskar AKB i fler bilder än vad som förstärker henne, men det handlar endast om ett fåtal bilder. Då AKB utstrålar stelhets och ett visst negativt känsloläge även i neutrala bilder skapas en bild av AKB som en stel och tråkig person. Då dessa bilder är återkommande i alla tidningar får de en viss ”primingfunktion” vilket får läsare att associera henne med de attributen och bilderna kan på så sätt påverka läsaren åt det negativa hållet (Hellspong, 2012:99). Om man som läsare inte läser alla artiklar utan enbart tittar på bilderna och rubrikerna skapas en negativ bild av AKB. Bilderna har även en viss ”framingfunktion” då de förstärker tonen, tolkningen och vinkeln av texten och vice versa (Rodriguez & Dimitrova, 2011:52). Dock var de flesta bilderna beroende av texten för att ges kontext och då lättare tolkas.

En tydligt förminskande bild som samtidigt är intressant ur ett genusperspektiv är en bild från DN där AKB är beskuren vid näsan och ses blicka upp mot två män i förgrunden. Bilden är tagen i en vinkel där hon trots sin längd hamnar i underläge till männen och tittar frågande upp på dem. Bilden förminskar och förlöjligar AKB både som politiker och ur ett genusperspektiv.

Figur. 10. DN ID-2

I de bilder där AKB porträtterades i positivt ljus fanns konnotationer till ett antal styrkor. Framförallt var det ledarskap, kompetens, makt och pondus som gick att urskilja, vilket stärker AKB (Mral, 2008:69). Detta genom kamerans vinkel, som för det mesta var lite lätt underifrån i dessa bilder, samt AKBs kroppsspråk och placering i bild. Hon hade i dessa bilder ett självsäkert kroppsspråk med rak hållning och högt huvud. Hon var ofta placerad i mitten av bilden och sågs tona över de andra i bilden. Kroppsspråket visade på intresse och vilja genom att vara framåtlutad med positivt känsloläge. Även bilder med negativt känsloläge gick att urskilja bland dessa bilder men bildens budskap tolkades ändå till AKBs fördel genom att hon såg mäktigt och handlingskraftig ut.

Det fanns fler bilder som förminskade AKB än som förstärkte henne. Även i de bilder som uppfattas som mer neutrala gav AKBs kroppsspråk negativa konnotationer. Då hennes ansiktsdrag går neråt ger det associationer till negativa känslor och dåligt humör (Martinec, 2001:128). Då majoriteten av

bilderna föreställande AKB gav dessa konnotationer innebär priming- och framingeffekterna att hon med stor sannolikhet uppfattas negativt och då dessa bilder förekommer ofta blir det också den bilden som allmänheten får av AKB. Hon uppfattas som stel, tråkig och lite sur, fast hon inte alls behöver vara det. Redaktionen har även gjort ett val genom att använda dessa bilder. Många gånger var de mer negativa bilderna tillsammans med de mer negativa artiklarna. Bilden har då förstärkt textens budskap och gett artikeln en starkare negativ vinkel.

De flesta genustypiska bilderna fungerade förminskande men det fanns även neutrala och till viss del positiva bilder med. Då AKB ofta uppfattas som stel och väldigt allvarlig fick man som läsare ett mjukare och öppnare intryck av AKB i bilder där hon log. Trots att de bilderna i vissa fall kan verka förminskande så fungerade de även till att göra AKB mer relaterbar och mänsklig vilket på så sätt appellerar till logos hos läsaren (Vigsø, 2010:221).

Interaktion med betraktaren

AKBs blick i bilderna var ofta i fjärran eller mot någon annan person i bilden. Detta beror troligtvis på att bilderna var tagna från pressmöten där flera partier medverkade och samtalande. Det var då mer naturligt att hon talade med någon i bild än att titta in i kameran. En intressant aspekt är att AKB inte tittade in i kameran, mot betraktaren, i någon av Aftonbladets bilder. Som läsare av Aftonbladet får man då ingen ”direktkontakt” med AKB vilket kan komma att påverka uppfattningen av henne. Bilder där motivet tittar rakt in i kameran ger en känsla av närhet, kontakt och öppenhet (Mral & Olinder, 2011:103). Enligt Björkvall, så ställer bilder där den avbildade har ögonkontakt med betraktaren någon form krav på denna, så som uppmärksamhet eller någon form av social interaktion (2009:36). Vad för sorts krav brukar specificeras i texten (2009:36), dock har vi inte kunnat finna någon form av krav i texterna. I bilder utan ögonkontakt kan läsaren istället granska den avbildade kravlöst (Björkvall, 2009:36). De bilder som slutligen hamnar i tidningarna har gått igenom en gatekeeping process där andra bilder aktivt valts bort. Att redaktionen då valt ut bilder där AKBs blick inte ligger på betraktaren är troligtvis ett medvetet val. Läsaren får då möjlighet att kritiskt granska och utvärdera AKB och de andra politikerna i bild utan att några krav ställs på dem.

Hur tillåts AKB komma till tals?

Vem talar och hur sker det?

AKB får sällan själv få komma till tals i texterna, oavsett tidning, utan det är andra som beskriver eller kommenterar henne. Texterna är i allmänhet av beskrivande karaktär, ofta i kombinationen beskrivande/kommenterande. Ett fåtal texter var mer dömande och återfanns i Aftonbladet och SvD. I kvällstidningarna fanns även texter med raljerande tonfall⁴. Ofta är hon dessutom endast med i liten omfattning. Det finner vi intressant då det inte stämmer överens med den utveckling som Jesper Strömbäck tar upp i boken *Den medialiserade demokratin* (2004). Där skriver han att det idag är vanligare med tolkande snarare än beskrivande texter (Strömbäck, 2004:226). I vår analys ser vi tolkande texter, men de är i klar minoritet. Att det i Aftonbladet och Expressen fanns texter med ett raljerande tonfall är inte så förvånande. Kvällstidningar har ett större fokus på underhållning än vad morgontidningar har (Strömbäck, 2009:174-175). Raljerande texter kan då användas för att "lätta upp" tyngre nyheter om politik och göra dem mer underhållande för läsarna. Vår uppfattning är också att tonfallet oftare är hårdare i kvällspress än i morgontidningar. Att texterna är raljerande kan vara både positivt och negativt för AKB. Är läsaren negativt inställd till AKB sedan tidigare så är sannolikheten stor att det raljerande tonfallet förstärker den ståndpunkten, och detsamma gäller omvänt förhållande. Att Aftonbladet har en mer kritisk ton till AKB är inte förvånande med tanke på deras ideologiska tillhörighet, och att de är en kvällstidning, men att SvD som är en Moderat/obunden Moderat tidning var så dömande skiljde sig mot den tanke vi hade initialt om att ideologiskt likasinnade tidningar skulle vara mer positiva än de med annan ideologi.

Att AKB sällan får komma till tals själv ger henne en liten chans att ge sin bild av sig och den politik hon vill föra, vilket kan påverka hur hon uppfattas. Hon blir istället porträtterad inom vissa ramar, både positiva som negativa genom andras kommentarer. Tidningarna visar då upp en viss bild av AKB. Genom att belysa vissa aspekter kring henne belyser de en vinklad del av verkligheten. Enligt framing- och priming-teori kan dessa porträtt komma att bli den allmänna uppfattningen om AKB då dessa aspekter och kommentarer lyfts ofta och i alla tidningar (Entman, 1993:53; Nord & Strömbäck, 2009:32). Kommentarer och beskrivningar kommer från såväl journalisten som partikamrater och meningsmotståndare. I ett fåtal artiklar är det någon från hennes familj som får uttala sig, främst hennes make eller mor. I flera texter i SvD ställs hon till svars utan att hon får försvara sig, vilket inte är till hennes fördel, men det kan också skapa sympatier för AKB om läsaren

⁴ Med raljerande menar vi att en mer skämtsam och respektlös ton använts.

uppfattar kritiken som obefogad eller om läsaren tycker att hon borde fått möjlighet att bemöta kritiken och ifrågasättandet. Vidare är det i ett fåtal texter i varje tidning som hon får komma till tals via citat. I de flesta fall där citat används kommer de från tidigare tillfällen och inte från det tillfälle som texten har huvudfokus på. I de fall hon får komma till tals handlar det framförallt om hennes blivande arbete som partiledare eller om decemberöverenskommelsen. Detta finner vi intressant då det var en person som inte så många har fördjupad kunskap om eller ens kände till i någon större utsträckning, men som många skulle kunna komma att påverkas av, genom lagförslag och genom den politik som hon skulle kunna komma att föra.

Framställning

Enligt teorierna om priming och framing så är sannolikheten stor att läsaren kommer uppfatta den som beskrivs utifrån det som står och utefter de kopplingar som hjärnan gör (Roskos-Ewoldsen & Roskos-Ewoldsen, 2009:184; Scheufele & Tewksbury, 2007:12). Om det inte går att läsa särskilt mycket information och fakta som kommer från AKB själv, skulle det kunna innebära att bilden och uppfattningen om AKB inte baseras på hennes ståndpunkter, utan snarare på vad andra säger och hur medierna väljer att vinkla det och anpassa det efter sina behov (Scheufele & Tewksbury, 2007:12). Även om det är osäkert hur starka primingeffekterna verkligen är, är det ingen tvekan om att de finns och att de påverkar läsaren (Strömbäck 2009:117). Det är intressant utifrån den amerikanska studien *Competent Enough, but Would You Vote for Her?* (Bligh m.fl. 2012) som visar att negativa artiklar har stor betydelse för hur väljaren kommer att rösta. Baserat på den forskningen skulle vi teoretiskt kunna dra slutsatsen att eftersom AKB främst framställs och porträtteras negativt i pressen så har hon mindre chanser att nå valframgångar. Dock skulle vidare studier behöva göras för att säkerställa kopplingar.

Att AKB endast vid två tillfällen av 109 artiklar blir intervjuad och får komma till tals finner vi intressant, då detta ger henne liten möjlighet att påverka vilken bild som sprids om henne.

Intervjuerna sker i Aftonbladet och Expressen. Vad detta beror på är svårt att säga, men beror antagligen på flera olika saker. Gatekeeping och framing har med stor sannolikhet ett finger med i spelet där redaktionen valt att lyfta andras kommentarer framför att intervjua AKB själv.

Redaktionen har då valt att spegla en version av verkligheten framför en annan (Shoemaker, Vos & Reese, 2009:73; Hvitfeldt, 1985:20). Andra människors kommentarer kan eventuellt ge nyheten ett större nyhetsvärde och möjliggör att nyheten frammas på andra sätt än vad en intervju hade. I

Aftonbladet är det ett par frågor som ställs och de handlar om nomineringen till partiledare och om Moderaternas integrationspolitik. I Expressen är texten längre och mer utförlig. och i den intervjun

får AKB uttala sig om både sakpolitik, tidigare erfarenheter och de samtal som fördes mellan allianspartierna och regeringen innan decemberöverenskommelsen gjordes.

Tidsligt fokus

Går vi över och tittar på vilket tidsligt fokus som är i texterna så ser vi att det rent allmänt är framtidsfokus, ofta i kombination med dåtid eller nutid, men även texter med rent dåtids eller nutidsperspektiv finns. Någon stor skillnad mellan tidningarna syns inte. Att framtiden är det tidsfokus som är vanligast förekommande kan förklaras med medielogik och nyhetsvärdering. De politiska partierna har själva anpassat sig till medielogiken genom att hålla presskonferenser och förmodligen skicka ut tillspetsade pressmeddelanden (Strömbäck, 2004:129). På dessa konferenser och i pressmeddelanden pratas och skrivs det ofta om framtidsplaner och vad ska hända härnäst. Då allmänheten i allra största grad påverkas av politiska beslut är de också intresserade av framtida händelser vilket ökar nyhetsvärdet på artiklar om framtiden (Hvitfeldt, 1985:18). I och med att många av artiklarna handlar om decemberöverenskommelsen eller det stundande partiledarvalet är det logiskt att fokus är på det som ska komma att ske. Att ändå dåtid och nutid är representerat kan förklaras med att det ofta behövs en beskrivning och förklaring av det som skett eller för att få förståelse för det som skrivs. Utifrån AKBs perspektiv är det en fördel att framtiden beskrivs, då det är där hon skulle kunna få fram vad hon vill utträta som partiledare. Att det framförallt är framtidsfokus i artiklarna är intressant då skapar en mer positiv känsla i artiklarna. Att de fokuserar på framtiden kan tolkas som att redaktionerna inte dömer politikernas beslut eller tar ut händelser i förväg

Avslutning

Sammanfattning

Vi kan konstatera utifrån vår analys av 109 artiklar att AKB sällan får komma till tals själv, hon blir beskriven och kommenterad av andra istället. Endast vid två tillfällen blir hon intervjuad. Hon porträtteras och kommenteras utifrån sin offentliga roll och det privata får mycket liten plats. AKB är på bilderna professionellt klädd i dräkt. Kläderna är kvinnliga men inte uringade. I flertalet av artiklarna nämndes hon endast kort i texten, men var ändå i fokus genom en stor bild till artikeln.

Mycket lite fokus är på att hon är kvinna eller hennes könstillhörighet. Det är även väldigt lite fokus på familj och relationer. Det är lite fokus på den politik hon ska komma att driva, istället är fokus på händelser i hennes direkta politiska närhet. Hon framställs och porträtteras i allmänhet i negativ eller förminskande kontext. Ofta implicit, men även rent explicita nedvärderingar eller förminskanden sker. I de fall som värderande ord används för att beskriva henne, är det ord som kunnig, kompetent och erfaren som främst används i positiva sammanhang. I negativa sammanhang är det ord som undvikande, tystlåten, otydlig, för kontrollerad och försiktig som återfinns.

86 bilder har analyserats på AKB. I de flesta bilder är AKB i sin offentliga roll som politiker, framförallt på presskonferensen från decemberöverenskommelsen. Endast några få bilder var tagna i hennes privata roll och då tillsammans med hennes man, David Batra. Majoriteten av bilderna på AKB var tagna ur ett godperspektiv vilket för det mesta förstärkte känslan av makt och ledarskap.

AKB har naturligt en väldigt god och rak hållning vilket får henne att uppfattas som stel och spänd i bild. Muskelspänning brukar normalt tydas som osäkerhet och/eller obekvämheter. Även i bilder där det går att se att hon var bekväm och relativt avslappnad gör hennes kroppsspråk och minspel att bilden blir dubbeltydig.

Stereotypa och genustypiska bilder fanns i ett fåtal, men de visade sig vara i minoritet. De stereotyper som fanns går tydligt att koppla till genus och till genussystemet där kvinnan är underordnad mannen. I de bilderna står AKB leende, passiv och underordnad aktiva män. Vi fann också stereotyper som typiska polariseringarna mellan Rödgröna och Alliansen samt maktpositioneringar.

Bilderna förminskade AKB oftare än de förstärkte henne, men neutrala bilder var i en majoritet. Dock kunde de neutrala bilderna uppfattas som negativa då AKBs kroppsspråk i vissa fall gav negativa konnotationer i form av negativa modaliteter och känslolägen. De styrkor som ofta gick att

finna var kompetens, makt och ledarskap. Svagheterna som kom fram i bilderna var främst irritation, förvirring och stelhet. Bilden har då förstärkt textens budskap och gett artikeln en starkare negativ vinkel.

Slutdiskussion

Vi kan konstatera att flera av de ting som vi inför vår studie hade tankar kring inte skulle visade sig stämma. När vi inledde arbetet med studien trodde vi att texterna skulle vara relativt könsneutrala, men att bilderna skulle vara mer typiskt kvinnliga. Detta visade sig delvis stämma. Texterna var i allmänhet, med några undantag, könsneutrala. Det var väldigt lite fokus på hennes kön, utseende och familj. Däremot så visade sig att vår tanke kring bilderna vara felaktig. Tidningarna hade färre genustypiska bilder än vad vi hade väntat oss. Tidigare forskning pekar på att kvinnor ofta porträtteras som sexiga, söta och med utseendet i fokus (Jarlbro, 2013:65-69). Vi fann inga bilder med någon sexig vinkel och endast en som kan beskrivas som ”söt”. De genusbilder vi funnit har gått att tolka som typiska genusbilder när de sätts i kontrast till männen i bild eller hur hennes manliga kollegor porträtteras i andra bilder i samma situation.

Vi hade även en tanke om att kvällstidningarna skulle göra tydligare vinklar på kön, person, familj och nöje. Detta visade sig i och för sig stämma, men då de artiklarna var så få så är det svårt att säga att det skiljer mellan dags- och kvällstidningar. Vårt resultat skiljer sig här stort från tidigare forskning, vilken visade att när Mona Sahlin blev Socialdemokraternas partiledare var det mycket fokus på hennes könstillhörighet (Hammarlin & Jarlbro, 2014:97). Det finns likheter mellan Mona Sahlin och AKB vilket gör att vi finner det glädjande och intressant att se hur utvecklingen gått framåt och att det inte är så stort fokus på dessa frågor, utan att fokus snarare verkar vara på politiken.

Vi trodde också att det skulle vara skillnad mellan hur morgon- och kvällspress framställt och porträtterat AKB samt att ideologiskt nära tidningar, Expressen och SvD skulle vara mer positiva än Aftonbladet som är motsatt ideologisk. Här såg vi ingen tydlig skillnad mellan tidningarna, men kunde konstatera att Aftonbladet som enda tidning hade dubbelbestraffning. Att kvällstidningarna skiljer ut sig genom att ha fler texter med både negativt och positivt tonfall i samma texter samt ha lika stor andel positiva- som neutrala texter med negativ ton förvånar. Vi trodde innan analysen att dagstidningarna skulle vara mer objektiva och sakliga och att kvällstidningarna skulle ha mer tydlig negativ eller positiv vinkling. Nu visar det sig att inga av tidningarna var särskilt neutrala, men att kvällstidningarna hade både negativ och positiv vinkling. Intressant är att vi i vår studie i relation till Bromanders *Politiska skandaler - Behandlas kvinnor och män olika i massmedier* (Bromander, 2012) ser att

AKB främst porträtteras negativt, eller neutralt med en negativ vinkel, vilket kan stämma överens med synen på kvinnor i politiken utifrån hans resultat. Det är intressant att en kvinna på väg mot toppen inte porträtteras neutralt eller positivt utan negativt. Man skulle kunna tolka detta som att det inte spelar roll om en kvinnlig politiker är med i en skandal eller inte, hon porträtteras ändå negativt.

Vi trodde att AKB skulle komma till tals själv, dels genom längre intervjuer men också genom att hennes tankar och idéer för framtida politik skulle komma fram, men att kommenterande och beskrivande texter skulle vara vanligare. Kommenterande och beskrivande texter var klart vanligast vilket då stämde med vår tanke, men hon kom nästan inte till tals alls, vilket förvånade oss. Att hon endast vid två tillfällen av 109 artiklar blir intervjuad och får komma till tals finner vi intressant. Intervjuerna sker i kvällstidningarna. Vad detta beror på är svårt att säga, men beror antagligen på flera olika saker. Medielogik, framing och priming spelar med stor sannolikhet in. Kanske är det så att den politiska situation som Sverige befann sig i under denna period påverkade möjligheterna och utrymmet i medierna negativt för AKB. Det faktum att det var en regeringskris under just den period som föregick partiledarvalet kan mycket väl ha påverkat hur AKB framställdes och porträtterades. Dock kan man konstatera att det nästan alltid sker flera händelser samtidigt och det påverkar givetvis urval och framställning. För att se om det är vanligt att blivande partiledare får eller inte får komma till tals behöver fördjupande studier göras. Det behöver dels undersökas hur det sett ut för andra partiledare i motsvarande situation, alltså en månad innan val, eller i anslutning till att de nominerades. Det skulle även behöva undersökas hur partierna och den blivande partiledaren arbetar strategiskt med att få ut en blivande partiledare i media. Det arbetet kan i hög grad påverka hur personen framställs och porträtteras i medier. En annan orsak till att AKB så sällan får komma till tals kan vara att AKB eller Moderaterna inte arbetat så strategiskt med hur eller vad som skulle föras fram i medierna i samband med nomineringen. Detta vet vi dock inget om, utan vidare studier skulle behöva göras för att få svar på detta.

Intressant och noterbart är att Expressens intervju publicerades på julafton. I den intervjun får AKB uttala sig om både sakpolitik, tidigare erfarenheter och de samtal som fördes mellan allianspartierna och regeringen innan decemberöverenskommelsen gjordes, vilket är intressant och första och enda gången det sker, oavsett tidning. Det faktum att den publicerades på julafton, finner vi intressant. Frågan är hur många som läser den? Julafton torde vara en av de dagarna på året som annat är i fokus, snarare än att läsa tidningen. Texten verkar vara en featuretext⁵, vilket betyder att den skulle

⁵ Featuretext- En form av reportage som inte sysslar med det dagsaktuella, utan kan användas när material behövs för utfyllnad.

kunna publicerats andra dagar och då kanske lästs av fler. Att texten publiceras just denna dag kan vara ett sätt för tidningen att i efterhand kunna säga att de visst gjort och publicerat intervjuer, men det kan också vara en ren slump och att tidningen hade plats att fylla och denna text passade in.

Vad som är intressant och anmärkningsvärt är ändå att så lite utrymme läggs på AKBs tidigare erfarenheter eller vad hon ska komma att göra. Om det inte går att läsa särskilt mycket information och fakta som kommer från AKB själv, skulle det kunna innebära att bilden och uppfattningen om AKB inte baseras på hennes ståndpunkter, utan snarare på vad andra säger. Det är intressant utifrån den amerikanska studien *Competent Enough, but Would You Vote for Her?* (Bligh m.fl, 2012) som visar att negativa artiklar har stor betydelse för hur väljaren kommer att rösta. Baserat på den forskningen går det att teoretiskt göra kopplingar till att AKB främst framställs negativt i pressen, och alltså därför har mindre chanser att nå valframgångar. Dock skulle vidare studier behöva göras för att säkerställa kopplingar.

Om vi jämför med den forskning som presenteras i boken *Kvinnor och män i offentlighetens ljus* har det historiskt gått att se att kvinnliga politiker sällan beskrivits som intelligenta, kompetenta eller erfarna. De har snarare beskrivits utifrån deras relationer till andra och att det är på grund av dem som de kommit så långt i politiken. Kvinnliga politiker har historiskt sett även ställts andra frågor än manliga politiker. Kvinnor får i större utsträckning frågor som handlar om deras privatliv, hur de tar hand om sig, utseendet och hur de får ihop ekvationen familj och yrkesroll (Hammarlin & Jarlbro, 2014:57-60). Vi har i vår studie inte kunnat finna dessa saker, förutom i något undantagsfall. När det skrevs om AKB skrevs det ofta om intelligens, kompetens, erfarenhet samt om hennes politiska beslut och det var få frågor om familj och privatliv.

Vi har vid ett flertal gånger under kodningen av artiklarna och bilderna förundrats över hur många av bilderna som är rent osmickrande för AKB. Vi har haft ett antal olika teorier över vad detta kan bero på så som att redaktionerna har samma person som ska både fotografera och skriva, att lokalerna har haft dålig ljussättning, att hon aktivt försöker se kraftfull och bestämd ut, inte vill se så kvinnlig ut och så vidare, men har landat i att det kanske är så enkelt som att hon helt enkelt inte är vän med kameran.

Avslutningsvis kan vi konstatera att vi lärt oss mängder genom denna studie och vi inser att vi knappast kommer att se på bilder i nyhetsmedia på samma sätt som tidigare, utan vara betydligt mer kritiska och ifrågasättande än vad vi tidigare varit.

Vidare forskning

Under arbetet med studien har tankar och idéer till vidare forskning uppkommit. Vi menar att det utifrån denna studie hade varit intressant att forska vidare inom följande områden:

- Göra en jämförande studie och där undersöka hur andra blivande partiledare framställts och porträtterats.
- Undersöka allmänheten/väljarens uppfattning om AKB baserat på de artiklar som vi analyserat
- Undersöka hur andra medier, exempelvis Tv och radio framställde och porträtterade henne under samma period som vi undersökt.
- Undersöka partiernas egna strategiska arbete i samband med partiledarval och sedan jämföra med den porträttering och framställning som skedde i medierna.

Referenser

- Altheide, D.L. & Snow, R.P. (1979). *Media logic*. Beverly Hills: Sage.
- Asp, K. (1986) *Mäktiga massmedier. Studier i politisk opinionsbildning*. Akademilitteratur: Stockholm:
- Asp, K. (2010, september) Starkt negativ rapportering om Mona Sahlin i Expressen. *Dagens Nyheter*, s. 6.
- Berglez, P. & Olausson, U. (2008) Kritisk diskursanalys. I Ekström, Mats (Red) *Mediernas språk*. Liber Malmö
- Bergström, A. (2010) Personligt och privat i sociala medier i Sören Holmberg & Lennart Weibull (red) *Nordiskt ljus*, Göteborg: SOM-institutet Göteborgs Universitet
- Bissell, K. L. (2000) *A return to 'Mr. Gates': Photography and objectivity*.
Hämtad 2016-04-30 från <http://nrj.sagepub.com.ezproxy.ub.gu.se/content/21/3/81.full.pdf+html>
- Björkvall, A. (2009) *Texten multimodal analys i praktiken*. Hallgren & Fallgren Studentförlag AB Stockholm
- Bligh, M.C. m.fl (2012) *Competent Enough, but Would You Vote for Her? Gender Stereotypes and Media Influences on Perceptions of women Politicians*. *Journal of applied Social Psychology*.42(3):560-567
- Bonnier AB (2016) *Företag och varumärken*. Hämtad 2016-05-18 från <http://www.bonnier.se/foretag-varumarken/#sweden>
- Bromander, T. (2012) *Politiska skandaler! – Behandlas kvinnor och män olika i massmedia?* Linnaeus Press: Akademisk avhandling. Hämtad 2016-05-01 från: <http://lnu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A574590&dswid=8522>
- Carrol, C. & McCombs, M. (2003) Agenda-setting Effects of Business News on the Public's Images and Opinions about Major Corporations. *Corporate Reputation Review*. 6, 36–46;
doi:10.1057/palgrave.crr.1540188
- Edström, M. (2002). *Mediebildens av kvinnliga chefer i svenskt näringsliv*. (1. uppl.) Stockholm: SNS förlag
- Edström, M. (2006) *Tv-rummets eliter*. Föreställningar om kön och makt i fakta och fiktion. JMG, Göteborgs Universitet.

- Edström, M. & Jacobsson, J. (2015). *Räkna med kvinnor - Global Media Monitoring Project 2015*. (Nationell rapport Sverige). Göteborg: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Allt är Möjligt
- Egelrud, H. & Ekbrant, J. (2014). *Genusaspekter eller partipolitik- Hur partiledarna framställdes i valrörelsen innan riksdagsvalet 2014*. (Kandidatuppsats) Södertörn: Institutionen för samhällsvetenskaper, Södertörns högskola. Hämtad 2016-05-04 från <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:783547/FULLTEXT01.pdf>
- Entman, R. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of communication* vol: 43 (4) s. 51-58.
- Ekström, M. (red.) (2008). *Mediernas språk*. (1. uppl.) Malmö: Liber.
- Grafström, M. Petrelius Karlberg, P. & Windell, K. (2013). *Föredöme eller fördömd? Medierna som moralisk domstol*. SNS Förlag Stockholm.
- Grusell, M. (2016) *Analys*. [Powerpoint-presentation]. Hämtad 2016-05-19 från <https://gul.gu.se/courseId/73316/node.do?id=31753350&ts=1449234054333&u=1532007805>
- Gunnarsson, T. (u.å) *Genusfotografen*. Hämtad 2016-05-01 från: <http://www.genusfotografen.se/>
- Güngören, M. & Karlin, S. (2013). *Genusframställning i reklam - En kvalitativ studie av framställningen av män och kvinnor i reklamfilmer för Coca-Cola, Coca-Cola Light och Coca-Cola Zero*. (C-uppsats) Örebro: Örebro Universitet.
- Hadenius, S., Weibull, L. & Wadbring, I. (2011). *Massmedier - Press, radio och TV i den digitala tidsåldern*. Ekerlidsförlag Stockholm
- Hammarlin, M. & Jarlbro, G. (2014) *Kvinnor och män i offentlighetens ljus*. Studentlitteratur Lund
- Hellspong, L. (2012) *Metoder för brukstextanalys*. Studentlitteratur Lund
- Hirdman, Y. (1988) *Genusystemet: reflexioner kring kvinnors sociala underordning*. I *Kvinnovetenskaplig Tidskrift*, nr 3 finns att hämta från: <http://libris.kb.se/bib/13587886?vw=full>
- Hvenegård-Lassen, K. (2013) *Disturbing Femininity*. *Culture Unbound*, vol. 5:153 -173

- Hvitfelt, H. (1983). *Propagandametoder: ett kompendium om attitydpåverkan inom politisk propaganda och reklam*. Stockholm: Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar.
- Hvitfelt, H. (1985). *På första sidan: en studie i nyhetsvärdering*. Stockholm: Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar
- Jarlbro, G. (2013) *Genusmedveten journalistik*. Studentlitteratur Lund
- Larsen, A.K. (2009). *Metod helt enkelt: en introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. (1. uppl.) Malmö: Gleerup.
- Ledin, J. & Moberg, U. (2010) *Textanalytisk metod* i Ekström, M. & Larsson, L. (red) *Metoder I kommunikationsvetenskap*. Studentlitteratur AB Lund
- McCombs, M. & Shaw, D. (1972) The Agenda Setting Function of Mass Media. *The Public Opinion Quarterly*. Vol: 36 (2) s.176-187. Hämtad 2016-04-20 från http://www.jstor.org/stable/2747787?origin=JSTOR-pdf&seq=1#page_scan_tab_contents
- Mral, B. (2008) *Retorikanalys av medietexter* i Ekström, M. (red.) *Mediernas språk*. (1. uppl.) Malmö: Liber.
- Mral, B. & Olinder, H. (2011). *Bildens retorik: i journalistiken*. Stockholm: Norstedt.
- Newton, J.H. (2001). *The burden of visual truth*. [Elektronisk resurs] the role of photojournalism in mediating reality. Mahwah, N.J.: Lawrence Erlbaum Associate
- Newton, J. H. (2008). *The burden of visual truth - the Role of Photojournalism in Mediating Reality*. New York: Routledge.
- Nord, L. & Strömbäck, J. (2009). (red.), *Väljarna, partierna och medierna: en studie av politisk kommunikation i valrörelsen 2006*, 1. uppl., SNS förlag, Stockholm
- Preutz, H. (2013) *Bara män i Schibstedtoppen – Sverigechefen lovar bättring*. Dagens media. Hämtad 2016-04-10 från: <http://www.dagensmedia.se/nyheter/print/dagspress/article3764946.ece>
- SCB (2014) *På tal om kvinnor och män- En lathund om jämställdhet 2014*. Hämtad 2016-05-07 från http://www.scb.se/Statistik/_Publikationer/LE0201_2013B14_BR_X10BR1401.pdf
- Rodriguez, L. & Dimitrova, D. (2011) The levels of visual framing. *Journal of Visual Literacy*. 30 (1) s 48-65. Hämtad 2016-05-02 från

<http://web.b.ebscohost.com.ezproxy.ub.gu.se/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=8bb5eeea-66e9-4485-a872-801c0010a2a1%40sessionmgr103&vid=1&hid=110>

Scheufele, D & Tewskbury, D. (2007) Framing, Agenda Setting and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models. *Journal of Communication* 57(3) s. 9-20. Hämtad 2016-04-27 från <http://onlinelibrary.wiley.com.ezproxy.ub.gu.se/doi/10.1111/j.1460-2466.2006.00326.x/abstract>

Shoemaker, P., Vos, T. and Reese, S. (2009) *Journalists as gatekeepers* in K. Wahl-Jorgensen and T. Hanitzsch (eds.) *Handbook of Journalism Studies*, International Communication Association Handbook Series (London: Routledge/Lawrence Erlbaum).

Skolverket (2016) *Jämställdhet i skola och förskola*. Hämtad 2016-05-07 från <http://www.skolverket.se/skolutveckling/vardegrund/demokrati-och-likabehandling/jamstalldhet>

Statens medieråd (u.å) *Kvinnor och män i medier*. Hämtad 2016-04-20 från <http://mik.statensmedierad.se/finna-analysera-och-kritiskt-vardera-information/kvinnor-och-man-i-medier>

Strömbäck, J. (2004). *Den medialiserade demokratin*. SNS Förlag Stockholm

Strömbäck, J. svens (2009). *Makt, medier och samhälle*. SNS Förlag Stockholm

Svensson, E. & Karlsson, A. (2015) *Kvinnliga individer, manliga politiker*. (Kandidatuppsats) Sundsvall: Informations- och PR programmet, Mittuniversitetet

Tv4-gruppen (2014-11-13) *Tv4-gruppen i jämställdhetsundersökning*. Hämtad 2016-05-03 från: tv4gruppen.se/Senaste-nytt/Senaste-nytt-/TV4-Gruppen-i-jamstalldhetsundersokning/

Vigso, O. (2004). *Valretorik i text och bild: En studie i 2002 års svenska valaffischer*. Uppsala: Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet. Tillgänglig <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:165566/FULLTEXT01.pdf>

Vigso, O. *Retorisk analys* (2010) i Ekström, Mats (red) *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Studentlitteratur AB Lund

Ås, B. (1982). *Kvinnor tillsammans: handbok i frigörelse*. Stockholm: Gidlund.

Bilagor

Bilaga 1. Frågedokument

ID-nummer: Varje artikel får ett eget nummer

Datum:

Redaktionell genre: Nyhet, debatt, ledare, inrikes, politik, kultur och nöje

Rubrik:

Längd, omfång, storlek:

Text

Allmänt om texten

1 Artikelns huvudsakliga vinkel: Moralisk, juridisk, ekonomisk, politisk eller parlamentarisk, personlig, övrigt

2 Artikelns huvudsakliga tidsliga fokus: Nutid, dåtid, framtid

3 Journalistiskt förhållningssätt som framträder: Beskrivande/ återberättande, tolkande/ analyserande, kommenterande, dömande, stöttande, raljerande/ humoristiskt eller nedlåtande.

4 Anges källor i texten? Om ja, vilka? Anonyma, namngivna, nej

Beskrivning och presentation av AKB:

5 Aktörens aktivitet: Blir AKB intervjuad, är AKB huvudperson eller blir AKB bara kommenterad av någon annan.

6 I vilka sammanhang nämns AKB: Positivt, negativt, neutralt, humoristiskt/ lättsamt, allvarligt

7 Hur tilläts aktören komma till tals? Ställs AKB till svars, får hon ge sin bild, talar andra om henne?

8 Aktörens roll: Har en offentlig roll, deltar som privatperson, fungerar som illustration eller som passiv deltagare

9 Presenteras AKB med tjänstetitel vid första benämning i texten?

Personliga egenskaper

10 Presentation av aktören: Titel, förnamn, efternamn, helt namn eller något annat.

11 Familjerelationer nämns: Vem eller vilka?

12 Utseende nämns: Kläder, yttre attribut, personliga attribut, ex hår, kroppsbyggnad osv

13 Personliga egenskaper som nämns: Beskrivning av hur AKB är

14 Kommenteras/ omnämns ålder?

15 Finns stereotyper med i beskrivningen av AKB? Ja/nej. Om de finns, på vilket sätt? Hur? Vad? (Eventuellt så kan den här höra till genus, beroende på stereotyp)

16 Finns seriefigurer, sagofigurer, fantasifigurer med i beskrivningen av AKB? Iså fall vilken /vilka?

17 Används värdeord vid beskrivning av AKB? Ex. stark modig, rädd, feg, klumpig, mäktig, kompetent osv

Yrkesrelaterade egenskaper

18 *Yrkesrelaterade egenskaper:* Beskrivning av vad AKB gör eller ska göra i rollen som politiker

19 *Aktören är representerad som:* Egen individ, (AKB deltar på sina egna meriter), en personifiering av ett kollektiv eller en grupp eller för att belysa ett problem som drabbar en hel grupp (Eventuellt så hör kan den här höra samman med genus, beroende på hur om hon blir kopplad till kvinnor eller politisk ideologi/parti)

20 *Kopplas hon samman med den offentliga, politiska sfären, förnuft, rationalitet, kompetens och (köns)neutralitet?*

21 *Diskuteras/ kommenteras AKB's tidigare erfarenheter i texten?*

22 *Textens innehåll:* Politik, personen- privata rollen, fysik, familj, utseende, utbildning, bakgrund, annat

Genus och makt

23 *Påtalas könet:* implicit, explicit

24 *Kopplas hon samman med sin könstillhörighet, kroppslighet, känslsamhet och sexualitet?*

25 *Sexuella kopplingar/ anspelningar i texten:*

26 *Påtalas AKB's styrkor? Vilka?*

27 *Påtalas AKB's svagheter? Vilka?*

28 *Förminskar texten AKB? På vilket sätt?*

29 *Förstärker texten AKB? På vilket sätt?*

30 *Finns ordet kvinnlig framför ordet politiker när AKB beskrivs? Finns ordet manlig före politiker i samma text?*

31 *Finns metaforer i texten? Vilka?*

32 *Dubbelbestraffning i texten:* Härskarteknik Se makt och genus: Aggressiv och dålig mor exempelvis.

Bildanalys:

Bildens vinkel och skärning

33 *Storlek på bild:*

24 *Färg eller svartvit:*

35 *Bildvinkel:* Ovanifrån, öga mot öga, underifrån, annat

36 *Finns det lutande linjer i bilden?:* För att skapa dramatik.

37 *Anstånd i bilden:*

38 *Fokus i bilden:*

39 *Bildbeskrivning:* Helkropp, halvkropp, ansikte:

40 *Framifrån, bakifrån eller från sidan:*

Signaler och normer i bilden

41 Arrangerad eller spontan:

42 Signaler bilden sänder:

43 Konnotationer bilden sänder:

44 Stereotypisering i bilden:

45 Sociala normer i bilden:

46 Relationer mellan personer i bilden:

47 Metaforer i bilden:

48 Sexuella kopplingar/ anspelningar i bilden:

49 Antal personer i bilden:

AKB personliga egenskaper i bilden.

50 Personens kroppshållning: ex. Rak, böjd, vriden, hoptryckt, sträckt

51 Personens utstrålning: Tillgänglighet, distansiering, intresse,

52 Personens aktivitet: Rörelse, passiv

53 Förminska bilden AKB? På vilket sätt?

54 Framkommer AKB's styrkor i bilden? Vilka?

55 Framkommer AKB's svagheter i bilden? Vilka?

56 Blicken mot betraktaren eller mot fjärran:

(Orla s.79-85)

Bildens modalitet

57 Kroppens lutning: Framåtlutad eller bakåtlutad? (Framåt= villig, Bakåt=ovillig)

58 Muskelspänning/ Anspänning: (Spänd=osäker, Avspänd=Säker)

Bildens emotion (se bild nedan)

59 Handling: Öppen/stängd (mun), Framåt/bakåt

60 Värde: Upp/ner (mungipa och ögonvrår. Upp=positiv, Ner=negativ).

61 Aktiv: stängd mun, framåtlutat huvud

62 Reaktiv: Öppen mun, öppna ögon och bakåtlutat huvud

63 Bildens koppling till texten:

64 Sammankoppling mellan text och bild:

65 Går bilden att förstå utan texten?

66 Går texten att förstå utan bilden?

Bilaga 2. Textanalys-sammanfattning/ tidning

Aftonbladet

Majoriteten av Aftonbladets artiklar om AKB tillhörde genren nyheter. Det fanns även en artikel under kategorin nöje. De flesta artiklarna var stora artiklar, det vill säga större än en halvsida.

Artiklarnas vinkel var för det mesta politisk, men det fanns även inslag av nöje och personligt.

De flesta artiklar hade ett framtidsfokus, men nästan lika många hade fokus på både nutid och framtid.

Det journalistiska förhållningssättet var väldigt spritt men majoriteten var beskrivande tätt följt av raljerande (tillsammans med analyserande och dömande).

De flesta artiklarna hade namngivna källor i texten. AKB blir kommenterad i en övergripande majoritet av artiklarna och kommer endast till tals genom en intervju. Hon nämns framförallt i sammanhang som är neutrala med viss negativ ton samt lika många vars sammanhang är helt positiva.

I stort sätt alla artiklar så förekommer AKB i en offentlig roll, i ett fåtal artiklar förekommer hon både i en offentlig och privat roll.

Hon presenteras med en tjänstetitel vid första benämning i majoriteten av artiklarna.

Familjerelationer förekommer inte så ofta men nämns ett par gånger. Hennes utseende nämns inte alls, vilket är intressant med tanke på tidigare forskning. I tidigare forskning kring hur kvinnliga politiker porträtteras har det funnits stort fokus på utseende och klädsel.

Personliga egenskaper nämns i nästan hälften av alla artiklar och då förekommer uttryck som kunnig, strategiskt skicklig och kompetent. Ålder nämns i ett par artiklar och är i en minoritet.

Stereotyper är inget som direkt förekommer. I ett par artiklar har det gått att läsa att man är norm. Inga seriefigurer är kopplade till AKB, det förekommer några exempel men det gäller andra personer i texten.

Värdeord är något som inte nämns i så många artiklar. De ord som nämnts är kunnig, påläst, kompetent, lagspelare, oprövad, erfarenhet, driv och saklig. Det är för det mesta positiva ord som kopplas till AKB.

Det finns dubbelt så många artiklar som nämner AKBs yrkesrelaterade egenskaper än det finns artiklar som inte nämner några.

AKB kopplas samman med det offentliga sfären nästan alla artiklar.

Hennes tidigare erfarenheter nämns i nästan hälften av artiklarna.

Könet påtalar i lite över hälften och kopplas samman med sin könstillhörighet i lite under hälften.

Majoriteten av artiklarna påtalar inte hennes styrkor, men det är nästan hälften som gör det. De styrkor som lyfts är kunnig, påläst, saklig, skicklig, politisk och strategiskt skicklig och erfaren.

Svagheter påtalas inte i de flesta artiklarna, men i de få som de påtalas så är det uttryck som stockholmcentrerad, oprövad och okänd, mindre lyckade uttalande, fortkörning och kritik från partikollegor som lyfts upp.

AKB förminskas i de flesta texter genom att lyfta det faktum att hon är kvinna, hennes uttalanden, beskriva henne som någons fru, missnöjdhet, besvikna väljare och svårigheter.

Hon förstärks i ett fåtal texter genom positiv vinkel och kommentarer, genom att påpeka hennes kompetens, förtroende och skicklighet.

Kvinnlig framför politiker förkommer i nästan hälften av texterna, det är dock en minoritet.

Metaforer är inte vanligt förekommande i texterna utan förekommer bara ibland (5 av 15)

Dubbelbestraffning går att utläsa i en artikel där de skriver om hennes svårighet att få barn. Men det förekommer inte annars.

Övrigt, kommentarer

Bilden passar inte texten. Bildtexten passar till bilden och ger den en kontext. AKB är i rörelse i bild och bildtext, hon beskrivs som en dirigent för M.

AKB är ej med på bild, bilden är en bro i Rotterdam, bilden är därför inte analyserad

Krystad text och bild Används för att ställa AKB i dålig dager. Artikeln handlar inte om henne.

Bilden är en klassisk AKB bild. Hänger inte jättebra samman med texten, men fungerar

Intressant att av de tillfrågade är 5 män och 2 kvinnor. 1 av två tillfrågade kvinnor är hennes mamma.

Intressant med en bild som tittar framåt. Märkligt bildval, varför en bild där hon dricker?! Finns även med en bild på Stefan Löfven och Annie Lööf. Löfvens bild stämmer bättre överens med texten

Finns en liten bild till med endast David som rollkaraktär. Vinkeln på texten är utifrån David, AKB är endast omnämnd som hans fru. Hon blir ett "tillbehör"

Mycket konstig bild

AKB omnämns bara lite i texten, är en beskrivning av en opinionsmätning. Intressant Rubriksättning

Endast bild utan text men det finns bildtext som stämmer Löfven är i fokus. Övriga är suddiga. AKB är lite mindre suddiga än vad övriga är.

Endast bild utan text men det finns bildtext som stämmer Löfven är i fokus. Övriga är suddiga. AKB är lite mindre suddiga än vad övriga är.

AKB är endast med på bild och i bildtext som AKB och som del i Alliansen. Nämns endast i en mening i texten vilket gör att texten ej analyserats. Märklig bild, Hägglund fotar med mobilkamera. "alla" tittar åt olika håll på bilden.

Mkt dålig bild. Konstig min på AKB, bilden, AKB, tittar även bakåt i bilderna med Alliansen

Intressant att visa en bild som inte säger ngt. Hon vänder bort ansiktet. Skygg?

Artikeln är raljerande och negativ även om det som skrivs om AKB är positivt så uppfattas det som negativt.

Svenska Dagbladet

Majoriteten av SvD artiklar gällande Anna Kinberg Batra (AKB) var av genren nyheter. Ett par ledare nämnde även AKB. Artiklarna var till mesta dels större än en halvsida och fokuserade på politik.

Det vanligaste tidsperspektivet som användes var framtid. Det journalistiska förhållningsättet var övergripande beskrivande dock hade vissa artiklar (2) även inslag av dömande. Tio artiklar hade namngivna källor i texten, hälften så många artiklar var skrivna helt utan källor och bestod enbart av journalistens beskrivningar och kommentarer.

En intressant aspekt är att AKB sällan får komma till tals själv i artiklarna. I de flesta fall blir AKB omnämnd eller kommenterad av andra politiker eller av journalisten. I SvD artiklar får hon endast komma till tals via tre citat.

Ålder är inget som det läggs något fokus på och förekommer bara en enstaka gång.

Tonfallet i de sammanhangen som AKB nämns är för de mesta neutrala med negativ ton. Det näst vanligaste tonfallet är neutralt.

AKB kommer till tals i mindre än hälften av alla artiklar (5st), det är vanligare att andra talar om henne än att hon själv får tala. I ett flertal artiklar ställs AKB till svars utan att faktiskt få möjlighet att komma till tals.

Tidningen presenterar och skriver om AKB i hennes offentliga roll som politiker. Hon presenteras med tjänstetitel vid första benämning i ungefär två tredjedelar av artiklarna. Det läggs inget fokus på familjerelationer och hennes make nämns endast i en artikel.

Hennes utseende nämns inte i någon artikel, vilket är intressant utifrån tidigare forskning där kvinnliga politiker ofta fått sitt utseende och klädval kommenterat i tidningar. En slutsats utifrån det kan vara att jämställdheten och medvetenheten ökat bland journalister och i samhället och att mindre fokus läggs på politikerns kön. Det var även väldigt få artiklar som nämnde några personliga egenskaper (5st).

Det fanns inga sagofigurer sammankopplade med AKB och ytterst få stereotyper. De stereotyper som gått att finna är den implicita normen att en statsminister är en man. I en text gjordes även kopplingar mellan AKB och Margaret Thatcher och Kronprinsessan Viktoria. Texten fokuserade på AKBs kläder och jämförde klädstilen med de ovan nämnda. Intressant att skribenten valde att jämföra med Margaret Thatcher med tanke på de många negativa konnotationer som förknippas med henne.

De användes värdeord i mindre än hälften av artiklarna, både negativa och positiva. Orden kompetent, kunnig, erfaren, tydlig, skinn på näsan, har humor och kontrollerad hör till det positiva spektret medan orden undvikande, tystlåten, blankt papper och tydligt hör till de negativa. Kompetent är ett ord som förekommer i fler texter och i flera tidningar vid beskrivning av AKB.

Yrkesrelaterade egenskaper var vanligt förekommande i artiklarna, de fanns i nästan alla. AKB var representerad som partiledare i de flesta artiklarna och var personifierad till ett kollektiv, genus, i en.

Alla artiklar rör den offentliga sfären med undantag för en som även inkorporera kön.

Få artiklar nämner AKBs tidigare erfarenheter (4 av 19).

Könet påtalas inte i någon större utsträckning och hälften av fallen där de påtalas är implicita. Samma gäller sammankopplingen med könstillhörigheten, de förekommer i stort sätt inte.

Det gick inte att finna några sexuella anspelningar i texterna.

AKBs styrkor lyfts sällan upp i artiklarna men när det gör det är det orden kunnig, kompetens, modig, smart, skinn på näsan och bright som nämns.

Likaså gäller svagheter, det är inget som lyfts upp i större utsträckning. De svagheter som nämns är att hennes humor inte märks, att hon är tystlåten, ett blankt papper, otydlig, oprövad och att hon ofta framträtt i trassliga situationer.

Nästan dubbelt så många artiklar förminskar AKB i texten än vad de förstärker henne. Det är extra intressant att de porträtterar henne mer negativt än positivt då SVD ideologiska tillhörighet är moderat/obunden moderat.

Ordet kvinnlig framför politiker förekommer nästan inte alls, endast i en artikel.

Metaforer förekommer i hälften av artiklarna, antagligen för att ett målade språk är lättare att läsa och ta till sig samt ramar in situationen på ett vist sätt.

Dubbelbestraffning fanns inte i någon av artiklarna.

Dagens Nyheter (Totalt 31 artiklar varan 2 endast bild)

Majoriteten av artiklarna hamnar under kategorin Nyheter. AKB förekom inte i någon nöjesartikel men i ett par stycken politiska analyser.

En övergripande majoritet var stora artiklar, det vill säga större än en halvsida. Alla artiklar hade politisk vinkel.

De flesta artiklar hade det tidsliga perspektivet nutid och dåtid. Men nästan lika många hamna under kategorin framtid.

Det journalistiska förhållningssätt som flest artiklar hamnade under var beskrivande och kommenterande.

Över hälften av alla artiklar hade namngivna källor. Resterande hade antingen inga källor, anonyma eller både namngivna och anonyma.

AKB huvudperson i över hälften av artiklarna. I lite över hälften av artiklarna som hon är huvudperson i kommer hon också till tals, men i nästan lika många är huvudperson utan att få komma till tals och blir istället omtalad eller kommenterad av andra. Framförallt förekommer AKB i negativa sammanhang i texten, tätt följt av neutralt. Endast två gånger förekommer AKB i helt positiva sammanhang.

Totalt blir AKB omtalad eller kommenterad av andra oftare än hon får komma till tals, hon kommer till tals ungefär hälften så ofta som hon blir omtalad. När hon kommer till tals handlar det främst om decemberöverenskommelsen eller hennes nya titel och allt därtill.

AKB blir representerad i en offentlig roll som politiker.

I över hälften av artiklarna så blir hon presenterad med tjänstetitel vid första benämning. Vanligast är helt namn och titel.

Varken utseende eller familj nämns i någon artikel. Detta är intressant utifrån ett genusperspektiv och tidigare forskning som visat på att kvinnliga politiker ofta beskrivs utifrån sitt utseende, sina kläder eller sina relationer.

Personliga egenskaper nämns inte i så många artiklar. När de tas upp är det kompetent, kontrollerad och erfarenhet som tas upp. Även negativa egenskaper nämns såsom att hon inte ger några raka svar, är för kontrollerad samt försiktig.

Ålder nämns inte i någon artikel.

Stereotyper nämns nästan inte alls och är implicita. Att man är norm, att hon som kvinna kan locka fler kvinnliga väljare, kunna arbeta och ha familj samt att politiker glider undan är det som gått att urskilja i texterna. Inga seriefigurer har varit kopplade till AKB i artiklarna.

Värdeord har funnits i fåtal artiklar med positiv tonang. Även yrkesrelaterade egenskaper är i minoritet. De egenskaper som nämnts har framförallt varit neutrala utan något värde.

AKB är framförallt representerad som politiker i artiklarna, endast i ett par har hon varit representerad som både politiker och kvinna. Hon kopplas samman med den offentliga sfären i alla artiklar.

Tidigare erfarenheter tas upp i några artiklar, men majoriteten gör det inte.

Samma gäller påtalandet av könet. Det förekommer i ett par artiklar men det är en klar minoritet. En av gångerna är implicit. När det påtalas görs det i förbifarten, det är inte o fokus. Det skrivs kvinnlig statsminister eller att hon som kvinna ska locka fler kvinnor till M.

Det har inte gått att finna några sexuella kopplingar i texten.

Varken styrkor eller svagheter påtalas i någon större utsträckning utan endast i ett fåtal artiklar. Styrkor som nämns är kompetens och svagheter att hon är kylig och inte kan ge något svar på frågor.

Majoriteten av artiklarna förstärker *inte* AKB även om det finns artiklar som gör det. Däremot så förminskar majoriteten av alla artiklar AKB.

Kvinnlig framför politiker eller statsminister förekommer väldigt sällan (4ggr) varav en av gångerna var väl förberedd kvinna. Det har inte gått att se någon dubbelbestraffning i texterna.

Expressen

(totalt 38 artiklar)

Över hälften av alla artiklar hamnar inom kategorin nyheter. Det gick även att finna ett flertal politiska kommentarer (6) och ett par nöjesartiklar (3).

De flesta artiklarna var stora artiklar, det vill säga större än en halvsida.

En övergripande majoritet av artiklarna är skrivna med en politisk vinkel, men det fanns även ett par med nöjesvinkel.

Den tidliga fokuseringen var väldigt spridd men flest artiklar hamnade i kategorin Nutid och dåtid. Ett fåtal artiklar hade ett rent framtidsorienterat fokus.

Det journalistiska förhållningssättet var framförallt beskrivande, dock fanns även två raljerande artiklar.

Över hälften av artiklarna hade namngivna källor. Övriga hade antingen inga källor alls eller anonyma.

I majoriteten av artiklarna får AKB inte komma till tals. Flest var artiklarna med AKB som huvudperson där hon blir kommenterad eller omtalad av andra. Framförallt förekom hon i negativa sammanhang, dock tätt följt av positiv med negativa inslag. AKB förekom endast två gånger i helt positiva sammanhang.

När AKB kommer till tals handlar det främst om decemberöverenskommelsen samt hennes nya titel och allt som hör till.

Hon förekommer enbart i en offentlig roll.

I en övergripande majoritet av artiklarna presenteras hon med tjänstetitel först, helt namn och titel är det mest förekommande.

Det är inget fokus på hennes familj men maken nämns ett par gånger och familj en gång i förbifarten.

Det finns inget fokus på AKB utseende dock en artikel som analyserar hennes klädval, artikeln är i en positiv ton.

Personliga egenskaper tas upp i ett fåtal artiklar. Det som då lyfts är att hon är kunnig, kompetens, saklig och lugn. Negativa egenskaper som tas upp är att hon är tråkig och medietränad (i negativ mening).

Hennes ålder nämns inte i någon artikel. Det går inte heller att hitta några explicita stereotyper. Det som går att finna är implicit att man är norm. Sedan görs även en jämförelse mellan AKB och Thatcher och Kronprinsessan.

Yrkesrelaterade egenskaper nämns i knappt hälften av artiklarna. Egenskaperna är i majoritet positiva eller neutrala.

AKB är representerad som politiker i alla artiklar och hon koppas i majoritet ihop med den offentliga sfären. I ett par fall är hon kopplad till den offentliga och nöjessfären.

Tidigare erfarenheter nämns men det är i en klar minoritet av artiklarna.

Könet påtalas inte i de flesta fall men det sker ett par gånger varav vissa är implicita. Könet är inte i fokus utan påtalandet sker i förbifarten. Det har heller inte gått att urskilja några sexuella kopplingar.

Både styrkor och svagheter går att hitta i artiklarna, dock är de i en klar minoritet. Oftare lyfts varken svaghet eller styrkor upp. Ett fåtal artiklar förstärker AKB, men det är en majoritet av artiklarna som förminsakar henne.

Ordet kvinnlig förekommer bara någon enstaka gång framför statsminister och partiledare. Det sker ingen dubbelbestraffning i texten.

Bilaga 3. Bildanalys- urval

Dagens Nyheter

ID-1, 2014-12-10

Bilden är placerad på tidningens framsida. Anna Kinberg Batra är i fokus och den enda personen i bild. Bilden är klippt så att endast hennes ansikte är med i bild. Hon utstrålar glädje och lycka. Det går även att utläsa genans i bilden i och med att hennes hand är lyft till ansiktet. Runt handleden bär hon ett färgglatt pärlarmband där orden ”fuck cancer” går att urskilja. Detta ger signaler om att AKB värnar om sina medmänniskor och ger pengar till cancerfonden, som minst vid köpet av armbandet.

AKBs huvud är lätt framåtlutat med öppen mun. Munnen drar uppåt i ett leende. Enligt Radan Martinecs text *Interpersonal resources in action* om affekter tyder ett framåtlutat huvud på att personen är aktiv (Martinecs, 2001). Kombinerat med det positiva värdet av en uppåtgående mun tyder AKBs kroppsspråk på intresse och glädje.

Ur ett genusperspektiv är bilden stereotypiskt kvinnlig. Bilden är en närbild på en leende Anna Kinberg Batras ansikte. I bilden tittar hon lite åt sidan och för handen lite beskyddande för ansiktet. Genom att hålla handen på det här sättet tolkar man det som att hon är lite generad och blir på så sätt förminskad. Frågan är om en manlig politiker hade porträtterats på samma sätt.

I kombination till text:

I texten skrivs det att den moderata valberedningen förslår Anna Kinberg Batra som ny partiledare. Det beskrivs som ett väntat val. Texten beskriver sedan vika utmaningar som väntar AKB som partiledare. I kombination till texten anser vi att det är ett märkligt val av bild. AKB ser generad och lite fnittrig ut i bilden snarare än som en ny ledare för moderaterna. Att redaktionen valt en bild där AKB ser väldigt glad ut är förståeligt och förstärker känslan av att AKB är glad över att bli nominerad till ny partiledare. Men genom att välja bilden där hon ser generad ut förminskas hon. Hade samma typ av bild valts om hon varit man?

ID-2, 2014-12-10

Bilden är placerad på ledarsidan. Det är en väldigt konstig bild där AKB är beskuren vid näsan. I bilden ser man ryggen på två män som står och tornar över AKB. Fokus ligger på AKB som går att urskilja mellan männens axlar. Det går inte att läsa av AKBs kroppsspråk då hon är skymd, men blicken ser frågande ut. Ögonen drar något neråt vilket är kopplat till negativa affekter och tyder på vemod och sorgsenhet. Det är svårt att säga om hennes huvud lutar framåt, bakåt eller är i neutralt läge. Det ser ut som att det är lite bakåtlutat men det kan bero på vinkeln som fotot är taget ur. Om hennes huvud är bakåtlutat är det en reaktiv affekt (Martinec, 2001). Kombinerat med en negativ affekt kan det tyda på förvåning eller avsky. I det här fallet ser förvåning ut att vara mest sannolikt.

Det är en väldigt förminskande och förlöjligande bild på AKB där hennes styrkor och ledarposition inte kommer till uttryck. Bilden ser ut att vara tagen lätt ovanifrån vilket förstärker intrycket av att AKB är i underläge och ”ser upp” till personerna framför henne.

Ur ett genusperspektiv förminskas AKB där hon som kvinna hamnar under och i skymundan av de två männen. De ser ut att se ner på henne ur en maktposition där hon i underläge ser frågande ut. Bilden får det att se ut som att hon bokstavigt talat ”ser upp” till männen i bilden.

Vi ställer oss frågande till var redaktionen vill säga med den här bilden. Kanske tyckte de att det var en rolig bild. Men den ger signaler som förminskar AKB som partiledare och person.

I kombination med text:

I texten skrivs det att AKB mål för moderaterna är okända. Hon beskrivs och kommenteras i både positiva och negativa sammanhang. I bildtexten skrivs ”Vadan och varthän?” och syftar till oklarheterna kring AKBs politik. Redaktionen hade kanske någon metafor i tanken när de valde bilden till texten, men tyvärr så går denna inte att utläsa särskilt tydligt. Kanske att AKB blickar bortåt mot okända marker känner vemod över detta? Men detta är inget som tydligt kommer fram i bilden.

ID-5, 2014-12-10

Bilden föreställer AKB under ett pressmöte. AKB står på ett podie/scen framför ett gäng journalister. Hon är klädd i svart, benen relativt brett isär och händerna framför sig med ett talkort i handen. Bilden är tagen ur ett grodperspektiv och är i helkropp.

Genom att AKB står upphöjd från resterande i bild ges ett tydligt maktintryck. Hon ser viktig ut. AKB ser självsäker ut genom en rak rygg och benen lite brett isär. Men trots att hon ser självsäker ut finns ändå en viss muskelspänning vilket går att tolka som att hon förbereder sig för att prata inför pressen. Bildens vinkel ger tydliga konnotationer till makt och ledarskap och förstärker AKBs position. Men bilder som är tagna underifrån kan även verka förminskande och förlöjligande då bilderna ofta blir mindre smickrande. Dock funderar det förstärkande i det här fallet. På grund av bildens vinkel går det inte att utläsa AKBs minspel eller lutning av huvudet. Det går därför inte att tolka några affekter och känslor i bilden.

I den här bilden finns inga tydliga genuskopplingar. Det är inget stereotypiskt ”kvinnligt” med hur AKB porträtteras i bilden och hon är inte i något underläge.

Bild i kombination med text:

Texten beskriver AKBs kommande utmaningar som partiledare. Den tar upp de kursändringar som AKB vill göra i moderaternas politik. Texten är mycket positiv och förstärker AKB, den tar upp tidigare erfarenheter och AKBs yrkesrelaterade egenskaper. Bilden förstärker texten om att AKB är en ledare med positiva egenskaper. Tillsammans skapar de en god och förstärkande bild av AKB som ny partiledare.

ID-14, 2014-12-28

Bilden föreställer pressmötet om decemberöverenskommelsen och typisk för perioden mellan 10 december 2014 till 10 januari 2015. Den förekommer, med viss variation, i flera artiklar samt i olika tidningar. Just den här bilden förekommer både på framsidan och inne i tidningen vid en artikel. Den är placerad på tidningens framsida. I bilden står de rödgröna (Fridolin, Romson och Löfven) och alliansen (AKB, Löf, Björklund och Hägglund) bakom uppställda talarpodium. AKB står i mitten och tittar på Stefan Löfven med lite framåtlutat huvud. Det ser ut som att Löfven säger något till AKB. Bilden är tagen underifrån i en liten vinkel.

AKB ser ut att titta lite strängt på Stefan Löfven. Hon har ett framåtböjt huvud vilket tyder på en aktiv affekt vilket tyder på intresse (Martinec, 2001). Det är svårt att läsa av AKBs minspel då man henne i profil. Munnen är stängd men det går inte att avläsa värdet i bilden. Då AKB är längst tittar hon ner på Löfven när de pratar vilket ger signaler om makt och att hon är i överläge. Då bilden är tagen underifrån i en vinkel är det svårt att avgöra om hennes kropp lutar åt något håll eller inte. Det ser ut som att hon lutar inte bakåt vilket enligt Martinec (2001) tyder på en ovilja. Det går då att tolka bilden som att AKB egentligen inte vill prata med Löfven och drar sig bakåt samtidigt som hon är intresserad av vad han har att säga. Bilden förstärker AKB genom att hon ser självsäker ut, hon ser också ut att vara i överläge då hon står i mitten och tornar över resterande i bild. Det finns en tydlig

”vi mot dom” känsla i bilden genom att de rödgröna är uppradade på en sida och alliansen på den andra med ledarna för de båda grupperna vända mot varandra.

Det finns inga tydliga genusaspekter i bilden.

Bild i kombination med text:

Texten är en kortfattad beskrivning av artiklarna inne i tidningen. AKB nämns inte vid namn utan som en del av alliansen. Hon varken förstärks eller förminsks i texten. Snarare är det Löfven som står i sämre dager. Då rubriken skriven att Löfven gått till attack förstärks ”vi mot dem” känslan som gick att tolka i bilden. Det går även att tolka det som att AKB står i försvarsposition och lyssnar på Löfvens anklagande trots att bilden egentligen handlar om en överenskommelse.

ID-16, 2014-12-28

Bilden är en variation av bilden ID-14. Den är tagen under presskonferensen för decemberöverenskommelsen. I bilden finns partiledarna för de rödgröna och alliansen representerade där AKB står i mitten. AKB står rakryggad med kroppen lite vänd mot Stefan Löfven som står bredvid henne. Hennes huvud är helt vänt mot Löfven med huvudet lätt framåtböjt. Hon har händerna knäppta på borde framför sig och är klädd i svart. Bilden är en halvkroppsbild.

Då AKB står i mitten och är längre än de andra i bilden tillskrivs hon makt och ledarskap. Hon står och tittar ner på Löfven och det tolkas som att hon är i överläge. Hennes blick är intensiv och lite sträng. Hennes kropp är rak och spänd vilket gör att hon tolkas som stel. Den aktionsbaserade affekten i hennes kroppshållning är aktiv då hennes huvud är lite framåtlutat. Det finns även en liten framåtlutning i kroppen vilket tyder på vilja (Martinec, 2001). Hennes mun är stängd och drar lite neråt vilket är kopplat till känsloeffekten ilska. AKB intensiva blick, framåtlutning och lätt nedåtdragna mun ger konnotationer till irritation. AKB ser ut att vara irriterad på Löfven i bilden och ser ut att titta strängt på honom.

Bilden varken förstärker eller förminskar AKB i någon större utsträckning men den får läsare att tolka AKB som lite sträng och stel vilket i sin tur kan vara negativt.

Bild i kombination med text:

Texten är en politisk analys som beskriver att de borgerliga vinner mer på överenskommelsen än de rödgröna. Texten nämner inte AKB vid namn utan hon är implicit en del av alliansen. Bilden förstärker inte textens budskap i någon större utsträckning men ger ansikten på de inblandande.

Expressen

ID-1, 2014-12-10

Bilden föreställer en helkropps bild på AKB. Hon är inklädd i texten. AKB rakryggad med huvudet lite på snedden. Hon håller händerna framför sig där ena handen håller i andra handens tumme. Överkroppen är vänd mot betraktaren medan fötterna pekar lite åt ena sidan. Hon är klädd i en lila kavaj och svart klänning. Hennes kroppshållning är lite spänd och hon ler på bilden.

Bilden går att tolka utifrån ett genusperspektiv. Det är en stereotypiskt "kvinnlig" bild där hon står leende med huvudet på snedden. Det ger konnotationer till flickighet vilket förminskar henne. Att hon håller i ena handens tumme framför sig förstärker känslan av barnlighet och osäkerhet. Hennes kroppshållning och position ser onaturlig och stel ut då enbart överkroppen är vänd mot fotografen medan fötterna är åt sidan. Det ger även konnotationer om att hon egentligen inte vill stanna upp vid fotografen, fötterna är på väg någon annanstans.

Bilden är förminskande av AKB och ger inte konnotationer till ledarskap eller makt. Den lyfter inga styrkor eller egenskaper utan får henne att se lite fänig och osäker ut.

Bild i kombination med text:

Texten beskriver att AKB föreslagits som ny partiledare för moderaterna. Den lyfter AKBs tidigare erfarenheter och talar överlag om henne med positiv ton. Stundvis så förstärker texten AKB. Det nämns inget förminskande om AKB men det talas om moderaterna överlag med negativa inslag och frågan om vart AKB vill föra partiet ställs. Bilden förstärker inte textens vinkel utan ger ett ansikte till namnet. Dock finns kontraster till det som skrivs om AKB och bilden de klippt in på henne. Inga av de styrkor som texten nämner går att avläsa i bilden. Det är ett konstigt bildval till texten och AKB förminskas av den. Om en läsare endast skulle läsa rubrik och se bilden skulle de få en annan uppfattning av AKB än om de läste texten.

ID-3, 2014-12-10 (gamla moderatloggan, intressant, förminskande gentemot moderaterna)

Bilden föreställer AKB på väg upp för några trappsteg till en scen. Hon är i rörelse med en lätt framåtlutning i kroppen. Hon ler mot någon utanför bild. Bilden är en helkropps bild och är tagen lätt underifrån.

AKB ser glad och avslappnad ut i bilden. Hon är i aktiv på väg upp för trappan. Hennes kropp är lätt framåtlutad vilket tyder på en vilja. Det går att tolka att hon vill gå upp på scenen och ta ordet. Då bilden är tagen lätt underifrån ger det konnotationer till makt och ledarskap. Bilden är positiv och förstärker AKB. Hon ser glad och handlingskraftig ut i bilden tack vare kroppsspråket. Det finns även metaforer i bilden vilken förstärks av bildtexten "Trappar upp". Det går att tolka att hon stiger i karriären och tar steget upp och blir partiledare. Det går även att tolka att hon trappar upp tempot inför det kommande nyvalet. Går åt "fel" håll, när personer går åt vänster i bild kan det tolkas som att det går bakåt i tiden, mot dåtid.

Bild i kombination med text:

I texten beskrivs AKB som någon man inte riktigt har koll på. Frågan om hon är en vinnare eller förlorare ställs. Det görs även flera jämförelser med Fredrik Reinfeldt. Texten är varken positiv eller negativ även om det stundvis finns inslag av negativ eller positiv ton. Bilden har ingen större koppling till texten mer än att hon nominerats till ny partiledare. Bilden kan då tolkas som tidigare nämnts att hon stiger i karriären och går upp ett steg. Bilden förstärker inte texten och kombinationen av bild och text förstärker inte AKB utan blir relativt neutral. Bilden är positivare än texten.

ID-8, 2014-12-13

Bilden är en helkroppsbild föreställande Anna Kinberg Batra och hennes man David Batra. Både Anna och David är inklädda på sidan och ingen bakgrund går att urskilja. Bilden verkar vara en vimmelbild där både AKB och David är uppklädda. AKB bär en lila knälång klänning med en rad volanger som startar vid halsen och går längs med hela klänningen till fällen (vet ej om jag beskriver det här rätt, Annica du är nog bättre på att ge en rättvis och korrekt beskrivning av klänningen) AKB är leende och håller ena armen runt David som även han håller en arm runt AKB. Bilden är tagen öga mot öga och framifrån. Det är en avvikande bild på AKB, då de flesta bilder föreställer henne i arbete som moderat eller partiledare. Detta är en bild tagen från hennes privatliv, dock är hon fortfarande i en offentlig roll.

Bilden sticker ut från andra bilder då den ger en annan bild av AKB än vad man vanligtvis får. I en typisk bild på AKB är hon porträtterad i en arbetsrelaterad offentlig situation, ofta med en allvarlig och lite stel uppsyn. I den här bilden ser hon glad och avslappnad ut. Trots att hon ser glad och avslappnad ut finns fortfarande en viss stelhet vilket kan bero på att bilden är arrangerad. Fotografen har troligtvis bett om ett foto vilket gör att situationen inte är helt naturlig.

AKBs kroppshållning är rak men med en viss framåtlutning vilket tyder på en vilja, hon är villig att posera för bilden vilket även syns på hennes minspel. Affekten är positiv då hon ler med både ögon och mun i bilden. Hennes klänning är i en stark lila färg vilket ger ett livligt intryck. Blicken dras till den lila färgen och AKB är den som syns mest i bild och i artikeln.

Bilden är tagen öga mot öga och framifrån vilket ger känslan av jämlikhet. Bilden gör AKB mer relaterar då man som betraktare får insyn i en del av hennes privatliv.

Bild i kombination med text

Texten handlar om makarna Batras ekonomi. Texten är neutral och inga personliga egenskaper nämns i texten. Bilden har inget med texten att göra förutom att de föreställer personerna som texten behandlar. I texten pratas det om AKB och David Batras löner och man får kunskap om att de har det bra ställt. Att AKB och David står festklädda och ser glada ut på bilden ger då en känsla över att de är nöjda med sin inkomst och har det gott ställt. Bilden förstärker då textens budskap.

ID-13. 2014-12-15

Bilden föreställer AKB på väg ut genom en dörr. Hon håller ena handen på handtaget och är i rörelse. Blicken är lite åt siden till vänster i bild. Hennes hållning är rak med huvudet lätt bakåtlutat. AKB är beskuren vid knäna och fotat är taget underifrån på ett socialt avstånd.

Då bilden är tagen underifrån ges konnotation till makt och ledarskap. Hon ser viktig och kraftfull ut när hon går genom dörren. Huvudet hålls högt och hon har en god hållning. Hon ses gå först ut genom dörren med en man bakom, hon ser då ut att "leda" honom ut. Att hon blickar åt vänster istället för höger ger konnotationer att hon blickar bakåt. Då hon är i rörelse går det att tolka att hon lämnar något bakom sig. Det finns en muskelanspanning i bilden men hon ser samtidigt självsäker och stark ut i bilden. Hennes huvud är något bakåtlutat vilket tyder på affekten reaktiv. Går inte att tydligt avgöra om det är en positiv eller negativ affekt då vinkeln gör det svårt att se om hennes mun drar neråt eller är i neutralt läge.

Överlag är det en förstärkande bild på AKB där hon ser ut att vara handelskraftig och ha pondus.

Bild i kombination till text

I bildtexten finns orden "stänger dörren" vilket är en metafor för att AKB avböjt ett samarbete över blocken. Redaktionen skapar en metafor i bilden där hon går genom en dörr som sedan troligtvis

stängs. Dock är bilden inte helt optimal för metaforen då det snarare ser ut som att hon öppnar dörren än att hon stänger den. Men det går ändå att göra en koppling mellan textens metafor och bilden. I själva artikeltexten nämns AKB i negativa samband. Det görs jämförelsen mellan AKB och Göran Persson där AKB sågas. Bildens koppling till texten är inte jättestark, men även här går det att koppla att hon ”stänger dörren för samarbete. Bilden förstärker inte textens budskap utan de sänder olika signaler. Bilden positiva och texten negativa.

ID-18, 2014-12-18

Bilden är en halvkroppsbild föreställande AKB. Hon är ensam i bilden och inkläppt mot en svart bakgrund. Det är en väldigt mörk bild där ljuset faller på AKBs ansikte från sidan. Hennes kropp och huvud är framåtlutade. Hon är klädd i svart vilket får bilden att upplevas som ännu mörkare.

Då hennes huvud är framåtlutat tyder det på en aktiv affekt. Munnen drar neråt och hon har ett bekymmerfullt ansiktsuttryck. En negativ affekt kombinerat med en aktiv affekt kan tyda på hat. Dock ser hon mer trött, bekymrad och irriterad ut en hatisk. Då bilden är dåligt upplyst med svart bakgrund ger det konnotationer till mörker och svårigheter. Det uppfattas som att något negativt hänt.

Bild i kombination med text

I bilden finns texten ”Kinberg Batras huvudvärk” vilket är en metafor för de stillastående förtroende siffrorna som moderaterna hade för tillfället. Texten förstärker bildens negativa konnotationer och man kan nästan se AKBs huvudvärk i bilden. AKB nämns inte i artikelns text utan endast i bildtexten. Hon fungerar som en del av moderaterna.

Bilden är förminskande och får AKB att de väldigt trött och sliten ut. Bilden har inget med texten att göra utan används för att förstärka textens negativa budskap kring moderaternas siffror, vilket lyckas.

ID-23, 2014-12-25

Bilden är ett montage som föreställer en inkläppt Stefan Löfven och Anna Kinberg Batra. Löfven ses leende med ett glas i handen. Han tittar åt höger i bild och ser ut att titta på AKB. AKB ses till höger om Löfven i profil och blickar åt vänster i bild.

Löfven ser hur att skratta och nästan hånle åt AKB i bilden. AKB ser chockad och nästan lite äcklad ut i bilden. Hennes mun är öppen med nedåtgående mungipor. Hennes panna är bekymrat rynkad. Löfven ses blicka åt höger i bild vilket ger konnotationer till att han blickar åt framtiden. Medan AKB blickar åt vänster vilket uppfattas som att hon blickar bakåt i tiden. Det finns en tydlig polariserad känsla i bilden, röd mot blå. Bilden är väldigt förlöjligande och förminskande och är inte smickrande för varken Löfven är AKB.

Bild i kombination med text

I bildtexten står orden ”Vinnare och förlorare” vilket syftar på att Socialdemokraternas förtroendesiffror ökat med moderaternas backat. Själv artikeln handlar om den senaste Novus-mätningen. AKB nämns inte vid namn i artikeln utan endast i bildtexten. Hon är representerad som Moderaternas ledare. Bilden förstärker textens budskap om att Socialdemokraterna ökar och moderaterna tappar. Dock har de gjort det på ett förlöjligade sett.

ID-36, 2015-01-09

Bilden föreställer en halvkroppsbild på Anna Kinberg Batra. Längs fram i bild finns två mikrofoner ur fokus, en med TT:s logga och den andra med SVT:s. AKB står med kroppen lite vänd åt höger i bild och blicken på någon utanför bilden. Hennes huvud är något framåtlutat och hon bilden är tagen när hon är mitt i en mening.

Då det går att urskilja två mikrofoner i förgrunden förstår man att AKB blir intervjuad. Hennes huvud är något framåtlutad vilket tyder på en aktiv affekt. Hennes mun är nedåtgående vilket är negativ affekt. Kombinationen av de två affekterna tyder på den primära affekten hat. Dock ser inte AKB ut att hata reportern utanför bild. Då AKBs ansiktsdrag drar neråt naturligt så kan hennes känslor uppfattas som mer negativa än vad de är. Troligen tyder AKBs kroppshållning snarare på affekten intresse, men på grund av hennes ansiktsdrag så uppfattas det negativt. Hennes mun är öppen och hon ser ut att vara mitt i en mening. Hennes panna är något rynkad och hon ser ut att vara i en försvarsställning. Mikrofonerna i förgrunden ger en känsla av att AKB är inträngd eller ställd mot väggen.

Bilden är inte smickrande utan förminskar henne.

Bild i kombination med text

Rubriken kräver att AKB ska ge svar om skattefrågan. Själva artikeln behandlar moderaternas historia vid makten och ställer sig frågande till vad AKB kommer bidra med som ledare. Texten är stundtals negativ och ställer AKB till svars, utan att låta henne komma till tals. Bilden förstärker känslan av att AB inte har något klart svar på frågan då hon ser ställd ut på bilden. Texten tillsammans med bilden förminskar AKBs position.

Aftonbladet

ID-2, 2014-12-10

Bilden föreställer AKB tillsammans med tre män. Bilden är en stor helkroppsbild där AKB är i fokus. De tre männen står inträngda i högra hörnet och är delvis beskurna ur bilden. AKB är dynamisk i bilden där hon är i rörelse med gestikulerande händer. Männen står passiva och tittar på. AKBs huvud är vänt mot männen men med kroppen vänd mot betraktaren.

AKB står bed överkroppen böjd åt ena sidan med händerna i luften. Hon är aktiv och försöker förklara något för männen i bilden. Hon är mitt i en mening och ser ut att le. Då kroppen är böjd bort från männen går det att tyda en viss ovilja. Kanske känner hon sig obekvämt och vill egentligen inte behöva förklara det hon gör i bilden. En förklaring till hennes kroppsspråk kan vara att det är en reaktion på männens kroppsspråk i bilden. De ser inte ut att titta på henne och ser väldigt uttråkade ut. En av männen som man ser framifrån snör på munnen och ser lite tvivlande ut, som om han inte håller med vad som sägs. En mans ansikte är till hälften gömt men även han ser ut att snörpa med munnen. Den tredje mannen ser ut att stirra rakt fram och tittar inte på AKB.

Bilden är förminskande och ur ett genusperspektiv ser AKB ut att vara underordnad männen som ser ner på henne med trisstress. Att hon är underordnad förstärks ytterligare genom att männen står upphöja på ett trappsteg över AKB.

Bild i kombination med text

I bildtexten står ”ny dirigent” vilket är en metafor för AKBs rörelse i bild samt att hon är blivande partiledare för Moderaterna. Artikeln består av en kort intervju där AKB får komma till tals i ett par frågor. Bilden har inget med intervjun att göra mer än att samma person är i fokus. Texten är neutral men bilden förminskar AKB.

ID-7, 2014-12-10

Bilden består av Anna Kinberg Batra som är skuren vid halsen. Hon är den enda personen i bilden och foto är taget inom den privata/sociala sfären. AKB blickar ut åt höger sida i bilden. Hon håller ett glas vatten till munnen och fotot är taget precis när hon dricker. I bakgrunden går det att skimta en blå roll-up med moderaternas logga på.

Fotot är taget lätt underifrån vilket normalt sätt hade gett konnotationer till makt och ledarskap. Vinkeln är så pass diskret så vilket gör att den fortfarande är smickrande. Men då fotot är taget när AKB dricker vatten blir det lite konstigt. Större delen av hennes ansikte är skymt bakom hennes hand och vattenglas. Att dricka vatten är inget konstigt men det är ovanligt att vi ser politiker porträtterade mitt i en klunk vatten. Det hela uppfattas lite förlöjligande och förminskande av AKB och det ger konnotationer till ett litet barn.

Bild i kombination med text

I kombinationen med text blir bilden ännu märkligare. Texterna på sidan beskriver att AKB kan bli ny statsminister samt andra politikernas åsikter om AKB och hennes nya uppdrag. Hon beskrivs som kompetens och kunnig av kollegorna, något som inte går att avlösa i bilden. Kanske såg redaktionen en metafor i bilden. Att hon likt en idrottare laddar med ett glas vatten inför hennes livs lopp där hon målmedvetet blickar framåt? Dock finns inga hintar om detta i bildtexten vilket får oss att dra slutsatsen att det inte var fallet.

ID-8, 2014-12-11

Bilden föreställer David Batra och Anna Kinberg Batra. Det ser ut att vara en vimmelbild för någon premiär. Båda är klädda i svart. David i ledig svart tröja och byxor och AKB i en svart klänning med en svart brokad kappa över. AKB står lite framför David i bilden med kroppen lätt vänd mot honom.

AKB upplevs vara med Uppklädd än David i sin brokade kappa, nylonstrumbyxor och högklackade skor. David ser mer ledig och avslappnad ut. Trots att AKB är fotad i sitt privatliv syns det att hon fortfarande representerar sin roll som partiledare. AKB ler i bilden men ser lite stel och lätt obekvämt ut. Särskilt i jämförelse med Davids kroppsspråk. David står stadigt med benen lite isär och händerna i byxfickorna. Han ser avslappnad och bekväm ut. AKB är rakryggad och lite stel med händerna längs sidan. Huvudet är lätt framåtlutat med positivt värde vilket tyder på glädje och intresse. Bilden är tagen rakt framifrån vilket för att betraktaren hamnar på en jämlik nivå med de porträtterade. Helkroppsbild.

Text i kombination med bild

Texten består av en kort intervju med David Batra. I intervjun pratas det dels om teatern som David är aktuell i men AKB och hennes roll som politiker tas även upp. David får kommentera hur det är att leva med en topp-politiker. Texten och bilden avviker från andra artiklar och bilder då det behandlar AKBs privatliv. Att det även är hennes make som får uttala sig är också något som avviker. Samtidigt går det i linje med majoriteten av artiklarna där AKB omtalar och kommenteras utan att själv få komma till tals. Bilden ger läsaren en annan bild av AKB än övriga artiklars bilder ger. Här får vi se henne privat och hennes privata roll blandas med hennes offentliga. Att hon är gift med David Batra som är en känd komiker skapar konnotationer om att hon troligare är mer lättsam och avslappnad än den bilden hon ger i sin roll som politiker.

ID-9, 2014-12-28

Bilden är en halvkroppsbild på AKB där hon står och läser upp något från ett tal-kort. Bilden är tagen lätt underifrån och AKB ses blicka lite uppåt och åt vänster. AKB är mitt i en mening när bilden är tagen vilket går att urskilja i hennes ansiktsuttryck.

Bilder är något förlöjligande och förminskande av AKB. Bilden är tagen när hon talar vilket får det att se ut som att hon gör en grimas. Minen drar tankarna till ett marsvin vilket är mindre smickrande. Hennes ögon är något uppspärade vilket får henne att se förvånad ut. Hennes kroppsspråk är

reaktivt då hennes huvud är lätt bakåtlutat. Tillsammans hennes minspel förstärker det känslan av förvåning och försvar.

Bild i kombination med text

Texten har en mycket negativ ton och kollar decemberöverenskommelsen för en ”villkorslös kapitulation”. I texten lyft citat från politiker som uttrycker kritik mot AKBs beslut om att överenskommelsen. AKB själv får inte komma till tals, det står att tidningen försökt nå henne utan resultat. Åsikterna i artikeln blir då mycket enkelriktade och förminskar AKBs beslut. I kombination med bilden förminskas hon och förlöjligas hon ytterligare. I kombination med texten blir konnotationerna i bilden att AKB inte har någon koll på vad hon gör. Det går då att läsa in förvirring och lite rädsla i bilden vilket inte är till AKBs fördel.

Svenska Dagbladet

ID-1, 2014-12-10

Bilden är en typisk bild på AKB. Den föreställer AKB framför roll-ups med moderaternas logga. Bilden är tagen från pressmötet där AKB blivit nominerad till partiledare och flera varianter av den bilden cirkulerar i olika tidningar och artiklar. Den är beskuren till en halvkroppsbild. AKB ses hålla i ett talkort med moderaternas logga på. Hon står rakryggad och blickar åt vänster i bilden och ser ut att säga något.

AKB har en rak hållning och ser säker ut. Dock går det att utläsa en viss stelhet. Bilden är tagen lätt underifrån vilket skapar konnotationer till makt och ledarskap. Det är en relativt smickrande bild som inte förminskar eller förlöjligar AKB på något sätt.

Bild i kombination med text

I rubriken står ”Anna Kinberg Batras svar” vilket förstärker känslan av att AKB säger något i bilden. Dock kommer hon inte till tals i text. Texten beskriver att AKB blivit nominerad till ny partiledare och talar om henne i positiv ton. Texten tillsammans med bilden förstärker henne och ger konnotationer till gott och kompetent ledarskap.

ID-2, 2014-12-10

Två bilder finns placerade ovanför artikeln. Den ena föreställer Stefan Löfvens ansikte i profil och den andra AKBs ansikte i profil. De är vända mot varandra. I båda bilderna faller ljuset på deras ansikten vilket får deras bakhuvuden att falla i mörker. Löfven ser allvarlig ut medan AKB ler lite.

Löfven ses blicka åt höger vilket går att tolka att han ser framåt. Att AKB ses blicka åt vänster i bilden ger känslan och går att tolka som att hon blickar bakåt vilket gör att olika egenskaper går att tillskriva de båda politikerna. Löfven tolkas då som framtidsorienterad och planerar framåt, medan AKB blickar bakåt och håller kvar vid det gamla. Att AKBs ansikte även är betydligt sämre belyst än Löfven är också intressant. Hon faller då i skugga och syns inte lika bra som Löfven. Att hennes bild är mörkare skapar också negativa konnotationer. Ljust och vitt är ofta förknippat med det goda, medan mörker och svart ofta förknippas med det onda och negativa. Detta är antingen ett medvetet val eller ett val som baserats på att det inte funnits några bättre belysta bilder på AKB.

Socialdemokraterna är kanske bättre på att skapa miljöer med god belysning än vad Moderaterna är?

Bilden är även en metafor för kamp och en ”match” mellan AKB och Löfven. Bildens upplägg påminner om idrottsaffischer där två idrottare möts i en match såsom boxning, brottning och liknande. Det är ett tydligt exempel på både spel- och krigsmetafor.

Text i kombination med bild

I texten skrivs det om en duell och tvekamp vilket stärker känslan i bilden. De står mitt i mot varandra inför en politisk duell. Metaforerna i texten förstärks av bilderna. Metaforen strid om makten finns att läsa under bildtexten.

ID-6, 2014-12-13

I bilden ses AKB sitta i kammaren i riksdagen. Bilden är tagen snett bakifrån och AKB sitter framåtlutad och tittar lite åt sidan. Hon är i huvudfokus i bilden.

AKB drar på munnen i bilden vilket får henne att se lite rolig ut. Bildvalet förminsakar och förlöjligar henne lite. Hennes kroppsspråk tyder på intresse i och med att hon sitter framåtlutad med ett spekulerande och skeptiskt ansiktsuttryck.

Bild i kombination med text

Textens rubrik är ”Krav på förnyelse” och texten beskriver att moderaterna haft ett svårt år och är i behov av förnyelse. Det beskriver att det inte räcker att enbart byta partiledare utan att även politiken bör förändras. I kombination med text kan AKBs yttryck i bilden tolkas som funderande. Att hon funderar på vart hon ska styra partiet och vilken politik hon vill föra. Den går också att tolka som att hon är skeptisk till kravet på förnyelsen. De läsare som ser bilden kan eventuellt även ställa sig tvekande till AKBs förmåga att ändra och styra politiken i en ny och positiv riktigt då hennes min förminskad henne lite.

ID-16, 2014-12-28

Bilden föreställer Stefan Löfven och AKB under presskonferensen om decemberöverenskommelsen. Bilden har blivit beskuren så att enbart AKB och Löfven syns, de övriga partiledarna är bortklippta. Löfven och AKB ses titta på varandra. AKB som är lite längre än Löfven ses titta ner på honom.

Löfvens kroppsspråk ser lite tvekande och försvarande ut. Han ser ut att luta sig lite bakåt bort från AKB, vilket kan tyda på en ovilja att diskutera en fråga med henne. AKB ses torna över Löfven med ett framåtlutat huvud och lite sträng blick. Hon har en aktiv affekt som ser ut att tyda på intresse, irritation och lite ilska i kombination med de affekta värdet som är negativt. AKBs kroppsspråk är spänt och lite stelt. Hennes blick och kroppsspråk ger konnotationer till makt. Hon ser mäktigare ut än Löfven i bilden som ser lite rädd ut för henne. Bilden förstärker AKB genom detta, men kan även förminska lite då hon uppfattas lite hård och sträng.

Bild i kombination med text

Texten är kritisk till decemberöverenskommelsen. Den nämner att Alliansen är de som tjänar mest på överenskommelsen vilket stärker AKBs makt i bilden. Som ledare för alliansen har hon makt över Löfven.

ID-23, 2015-01-01

Bilden föreställer de Rödgröna och Alliansens partiledare under decemberöverenskommelsen. Bilden är typiskt för den här perioden men sticker ut då fotografen lyckats ta en bild där alla partiledarna står vända åt olika håll samt ser uppgivna ut. AKB står i mitten vilket gör att hon hamnar i vecket på tidningen.

AKB ses titta snett neråt, det går inte att avgöra om hon ser ner på bordet framför dem eller om hon ser ner på Löfven. Löfven gör en uppgiven grimas och den allmänna känslan i bilden är rätt negativ. Alliansens partiledare ser något gladare ut än de rödgröna vilket ger konnotationer till att de vunnit och de rödgröna förlorat. Det finns en ”vi mot dem”-känsla i bilden. Det är ett starkt ljus i bilden

vilket gör att bilden upplevs som lite grå och grumlig vilket förstärker känslan av uppgivenhet och negativitet.

Text i kombination med bild

Bilden tar upp två hela sidor och det finns ingen text synlig. Själva artikeln behandlar händelser under supervalåret 2014. Bilden förstärker det som skrivits kring decemberöverenskommelsen vilket har varit mycket negativt. Bilden förstärker inte AKB men förminskar henne inte i någon större utsträckning heller.